

1. **Exaudi nos**, quoniam **orans**
2. **pro nobis**. **ab hoc** in **conveniencia**
3. **monita**, cum **de** me **uidetur** **minutus** **sumus**
4. **ad hunc** **tempore** **in** **fusio** **naturam**
5. **ad hunc** **tempore** **in** **fusio** **naturam**
6. **ad hunc** **tempore** **in** **fusio** **naturam**
ad hunc **tempore** **in** **fusio** **naturam**

le et amonue offi cura mette
mone
idre tota agit illi
be

Saneus 2

Conuiuiorū Francisci Philadelphi

Libri duo eruditissimorum
ac Varii nuncq; an-

te hac in Gallia impressi atqz ali-

ubi quoqz inueniuntur rarissimi

nup auxilium Hedmon

di fabri Biblio po-

le parrysiensis

nitidis atqz e-

maculatis

Typis ex-

cusi.

ALEXAN

der

ZAKIKA

Conuidatur si codē h.
cōbco sub lecfigūn

Nicolaus Beraldus Ornatussimo viro
Ludouico Deberquinno. S.

DHilephi Conuiuita/opus eruditū ac varitū/nuper Ld
retiē nostris auspicijs impressa; idcirco tibi nūcupa-
mus Ludouice suauissime: quod ea legens telego si-
mul ac memoria repet o dulcissimū illum conuictum
nostrum: dulces epulas: ac cōfabulationes: neq; illiteratas / ne
que amusas: quibus literati laboris tristitiam olim quin Aure
liq optimis studijs simul inüberimus sepe discussimus ac fe-
sellimus. Tecum enim (quod Persius ait) longos memini cō-
sumere soles: & tecum primas epulis decerpere noctes. vnum
opus & requiem pariter disponimus ambo. Sepe verecūda las-
xamus seria mensa. Neque enim sine musicē ullum vñquā fere
nostrum fuit conuictum. Musicēn porro & Platonicam illā: &
quę iam prope sola musices nomen retinuit: vocalem Liricāq;
Harmoniā intelligo: quę adeo in conuiuijs improbata non est
vt Themistocles quoque ipse quod cōuiualis Lirę indocūm se
confessus esset: Habitus sit (vt Cicerō ait) Indocīor. Enīme-
ro nō īccīrco munus hoc ad te mittimus: vt pignus sit ac monu-
mentum amicitię nostrę: vt quę literis primū: ac honestissimis
studijs sita & aucta: eas tam alte radices egerit: vt iam nullis
īnuidorū: ac vituperonū flatibus: cōuelli aut labefactari queat
sed vt anteactę nobis vitę īmaginē velut quandam tibi repre-
sentaremus atque obiseremus. Accipe ergo libellū nostrum:
et viciſſim quoque tuarum lucubrationum p̄ticipes nos facito.
Vale. Lutecię Nonis Martijs.

CEpistola Leonardi Iustiniani ad Franciscū Philelphū,
Istī nuper ad me optatū dū symposū tuū qđ nō
inepte fortassis de quarūdam ortu & incremento
disciplinarū inscripséris: vt ex ipso titulo velut ex
architrāclino statim intelligat lector id quod ma-
xime in libris nouis queri solet: qnas in eo conui-
lio dapes sīc habiturus. Fecisti autē in ea re pro tua in me sum-
ma beniuolētia plurā: quā obrem tibi gratias habeam. Prīmū
quod me ante alios voluisti hac pēfrui honesta voluptate: de-
inde quod libellū priusq; ederetur: at bīstratu meo (quanq; minē
me oportebat) emēdandum permisisti: postremo quod in eius
initio velut in frontispicio opetis / meū nomen honorifice col-
locasti. vt me quoad tibi id facere licuit. celebrē redderes & il-
lustrem. Libellus autē ipse cū a me legeretur: dignus profecto
videbatur tua eruditio: atq; doctrina. Neq; in eo habeo quid
prīmū laudem: aut postremū: sic omnia cū elegantiarum plena-
fint: inter se suauī quadā concinnitate: & lepore conueniūt. Nā
et illa sermonū nec essitudine & salibus ac facetijs & orationis
nitore atq; munditia: & varietate rerū sententiātūq; & imita-
tione denique illa summorū philosophorū qui grāce symposia
conscripterūt: nihil ferme poterat esse suauius pulchriusue. Fe-
cisti vero id qđ prīmū scriptoribus nō insulse faciēdū arbitror
vt nō tria scilicet aut vulgaria: sed nouū aliquid & nō iactatum
passim in mediū pferāt. Nā et si vetustissima sunt: que in eo cō-
uiuio differtur: & ob id īpm maiore digna veneratione: noua
tamē putāda sunt: quia erāt illa quidē longinqua: & hominū ob-
liuione prope extincta. Gratias igit̄ tibi habeat grēcia cuius
aliquot preclara inuēta vetustate sepulta in lucem tuo labore &
studio sunt educta. Et latiū quoq; hoc locupletatū mūerae tuas
laudes augebit. Ceterū vt quā ex hoc tuo cōuiuio cepi: famē ex
pleā: alterū qđ ad me missus te polliceri duos præterea de
exilio librios vehemēter desidero. Interim mi-
consules laudi: nō dies modo noctesque
poteris: tēporis puncta ad scribendum
ingenij prestantiā & cultū: doctrinā & scri-
focatus esse videare. Vale. & Barnardū m
lit: amā. Ex Veretiijs quinto Kal: Ianu

Regestum

PRIMI LIBRI NOTATA.

Proloquiū & ibi quid virum humānum deceat.

Locatur in Astronomū

De Lycurgo & Numa quepiam non int̄cunda.

Serui pedes p̄sci creta notabāe

Quid sit Idea.

Quid Sol.

De magnitudine Solis

De figura Solis

Quis literas nō tam latinas, q̄ grecas inuenierit.

Quis solutā orationē primus scripsierit.

Quare litere Phoenice nō tenet.

De Cadmīs pulchra.

Abrae inuentio if arum tribuit.

Abraam vnius dei cognitio- nem accepit.

Quare litere Attice nuncupēt.

Palamedes quas literas inuenierit & quātus vir fuerit

Homerus inuidus

Alēa inuētū Palamedis p̄terea.

Numeri Suffragia Mēsure:aca

Pondera.

(occisus.)

Palamedes ab Anguilla egypti

Aegyptiā aiantiū figuris scrip-

Quid Perdices signent (seit.

Quid Hyppopotamu-

i solus Bi-

suauius.

suis.

Vinum ad medium.

Grauissima de Vino non biben- do saluberrimā admonitio

Quis medicinā p̄im⁹ iuenerit

Quis Magicę artis inuentor

Oīris vnde & quid.

qui p̄stātissimi medici extiterit Emperici Vnde.

De p̄creatiōe filiorū filiarūq; &

gemelloq; scitu nō inuenusta.

Cause sterilitatis muliebris.

Quare viri non gignant

Quare mares gignant & quō.

Itidem & fœminę.

An mulieres semē emittāt nec

Quare vn⁹ aut plures

(ne) plures nascantur.

Deus omnia gignit.

Vñ Ligurū nomē deductum sit.

Copiosa Musices laus

Musica de celo venit.

Vocē deus hoīb⁹ largitus est.

Qui musicam innenerint/auxe-

rint/excoluerint Quiq; i ea flo-

ruerint maxime

Amphion Cytharę repertor.

Lynus primus Lyram inuenit.

De Thamyra pulchra quepiam

Quis p̄m⁹ pueros amore capt⁹

Quivetusissimi poete musiciq;

Quis tibicinicos modulos re-

gulasq; repererit: necnō lyricas

Quis polymnestia Et dītbyrā

bū iuenerit primus (Marsia.

De Terpādro musico/Hyagne

& Quis primū Tibia vsus.

Regestum

Tibicinica musa q̄s cōstituerit.
Quis Cythare dicam itidem.
Cythare figura Vnde.
Inuentores Tibiae.
Tres sunt toni.
Musices inuentor incertus.
Olymp⁹ harmōia gñis rector
Pulchra quedam contra molles
musicos.
De Corynna lyrīca.
Lydius modulus Vnde.
De Modulo Dorio.
Non aspernanda ibi De Sappho.
Sappho plectrū inuenit prima.
Plato Musicus fuit.
De phrygio modulo.
A dorio in phrigium: Proverbium. & Hemiolo
Quid animus.
Quid Harmonia De epítito
Grēci maxime Musico studuere
Lacedemonij hostes iuasuri tibiis vtebantur.
Castorius modulus.
Iuppiter Stenius vnde
Quomodo Musica veteres vtebantur.
Quid fabula: vnde Comēdi &c.
Quid Hyistorici: De Poetis
Ee Tragedia.
Iasus prim⁹ de Musica scripsit.
De Humanarum rerum cōtem
ptu Leda pulchra.
Hortatur ad viuitum viam
Cur Mule steriles sint.

¶ Secundi libri notata.
Hortatio queplam ad Tempe
rantia amplectēdā nō illepida.
Inuitatiuncula ad conuicium fu
turum.
Quō Coniuicium iussi accubere.
De pauperie pauca.
Antigonis argutum dictum.
Qz maiora tibicinibus apd pri
cipes munera sint & ceteris id
genus hoībus q̄ philosophis.
Quid sit Magnidecentia
Qui sumptus honesti
De liberalitate.
Quis auarus. quis pdigus . q̄s
liberalls.
Philosophiq̄ laus cōpendiosa.
Laus ampla Philip. ducis Mer
diolaneñ.
Qui sint formiones
Dicum Eudamide bracteatū.
Docti homines amādi sunt
Qualem puerum esse velit.
An Campestre iter Velpet col
les facilius sit.
Quare fessi reddamur.
Philosophie definitio.
Q̄ iomo sit. losophie

¶ Finis tabu

Regestum

- Gymnosophistevnde sint dicti
Aegyptiorū doctrina magna,
Vnde Aegyptus dicta.
Pythagoras q̄s l̄cas iuenerit.
De Musco & Lino,
De Zamolxi.
Vnde sit Lunę defectus
Qui sint Pithagorei & qui Pi-
thagorici.
Quę causa defectus solis.
Vulcani inuenta plura.
Vulcanus quare claudus
Diei ābit⁹ Aegyptijs ann⁹ fuit
Aegyptijs maxime diuino cul-
tui studebant.
Osiris. i. sol. Isis. i. puidētia.
Pulchra ibi de Solis ac L un
partibus.
Terra quare mater
Ceres vnde.
Oceanus quid.
Quare Minerua aer & Virgo.
Quare pallas Tritogenia: Cur
etiam Glaukopis.
Aegyptus hiemem nescit.
An differant Principium & Ele-
mentum.
figura
Palus ab Anguilla egypti
Aegypti alantiū figuris scrips
Quid Perdices signent
uid Hippopotamu
- Terra immobiliſ platonii
Pleraq; ibi de Deo.
Phoenices se philosophiam iſ
uenisse cōtendūt.
Quid sit Atlantem cœlum fer-
re cum Hercule.
Scythę quoq; ſibi philosophiā
vendicant.
De Anacharis & Abaride.
Inuenta Anacharis
Phalaridis epiftola ad Abarim
philosophum.
Hbaridis ad Phalaris respōſio
De Hyperboreis nōnulla.
De substantia Lunę.
De Lunę magnitudine.
Quę figura Lune.
An ex ſe vel alicunde ſplēdeat.
Qui ſero dīdicerint.
Cur fili⁹ patētib⁹ nō tā ſimiles
q̄ diffimiles aliqñ generentur.
De Magis lechu pulchru
De Oromaza & Armanio diis
Magorum.
De Zoroastre.
De Chaldeorum sapientia
Nebrod primus Gigas.
Abraā prim⁹ literarū inuentor
De Gigantibus.
Defiliis Terre/Cœli / & Dei
Quare Abraam antea Abram
dictus.
Duo partes Animī Ratio & In-
tellectus.
Abraami & Anaxagore dictū.
Disceptatio at Moyſes vñ Mo

Regestum

sesenunciari conueniat nō in-
elegans.

De Nanis & hominū monstris

De monstris Rō Astronomica.

Thaletis acutū Responsum.

Quare bacchus Liber dicatur

Quō Pygmei gignantur

Cur homines longiores aut bre-
uiores fiant.

Celum vnde dictum sit.

Quō Paulus raptus ad tertium
caelum: tum ad paradisum

De Tertio pauli celo

De Hierarchijs aliqua

Quid Paradisus.

Triplex Animī vis.

Humanę mentis triplex est pos-
sibilitas.

Divinitatē tripliciter cognoscimus
Caelum est triplex.

Ethymon vocabuli Triphus.
Qua rōe Vulcanus igne iuenerit

Triplex est Visio.

Genus Virtutum triplex

De Voluptate pauca.

Chaldeon peritia Amplia .

De Planetis.

Laudatur secundū Philosophia.

Septē sapientū sententię quedam

Duo philosophię principia Ios-
nicū & Italicum.

Pythagore vita & mores

Anaximander horlogia primū
inuenit.

Arcta filia Aristippi senioris
docuit iuniorem Aristippum
Metrodidaclum.

Hegeſias A mortis suasu Pisa
thanatus dictus.

Duo principios philosophie
sectatores p̄stantiores.

Cynici philosophi Vnde.

Quid differant Assentari Blan-
diti & Adulari.

De diogene Sinopeo,

Stoici Vnde deducti

Qz Stoici virtutem animi i bo-
nis ducebant.

Plato primus Academicus

Tria Gymnasia athēnīs

Plato vnde Appellatus sit.

Quid plato de Summo bono,
Academicī philosophi qui.

De Aristotele primo peripate-
tico.

Quid Dominus significet Et
dominium.

Qz qui philosophię expers est
vix homo sit.

At So
ne
elegā
quā M. Curtū
non longissime

¶ Finis tabq

LIBER PRIMVS.

Francisci Philelfi. Thomam
Thebaldū Mediolanense Con-
vivium primum.

¶ Collocutores. Rembaldus. Landrianus. Aenfcus. Thebal-
dus. Metellus. Pilicio. Ferufinus. Alphonsus.

Vm grauioribus in artibus: atq; discipli-
nis/gr̄corū ingenium singularēq; diligen-
tiam soleo s̄pē mecum admirati Thoma
Thebalde. tum nō minus in his rebus que
vulgo leuiores existimantur. Nam graui-
ra que sunt/ingeniu velut excitat:diligen-
tiā magis accendit. Sed leuia queq; vt contē-
nuntur: ita homines suapte natura acerri-
mos ac strenuos:& hebetes quodammodo:& tanq; dormantis
reddūt. At mihi diu multūq; cogitati non solū is laudādus admi-
randusq; videſ: qui magnis in rebus se magnū p̄eclarūq; ostē-
dit: sed hic multo magis qui pua que dīcūtur:& maxima & splē-
didissima efficit. Atq; magno ac prestanti viro nihil neq; paruū
nec humile esse potest. Tum em̄ recte mihi quisq; videat facere:
si omnia pro sua dignitate fecerit. Nā neq; aliunde sibi pariat:
quā in seſe habet dignitatē sapiēs: nec que agat digna eē nō pos-
sunt. Enim uero nōnulla existimant magna dignaq; magnis vi-
ris: que mea sentētia & parua sunt & leuia. Quis em̄ (vt reliqua
omittā) nō gaudet magnifico mensarū apparatu/vīciusq; elegā-
tia. ¶ Nemo fere omniū est: qui nō se. L. Lucullū quā. M. Curiū
malit. Et Scopam theſſalū diuitē ac ſordidū illū non longissime
añponat cūctis. Simonidē poete & modulis & nume-
rit. At So-
phroni filius eos omnis qui
ter membra:nō pluriſ faciat quam Si-
Pythagore Sami: aut Diogenis illa-
vel Persaq; regis cōuiuio. Homo eri-
& vili cibo cōtentus. At inferior & m-

CONVIVIORVM. F. PHILELPHI

eandēq; robustam ac valentē escam exposcit. Non enim vir ille mihi. sed iners potius et languida quedā pecus videri solet: qui se ipsum (qd Appollinis precepto iubebat) hoc est animū suū non torit. At talis quidē vir vbi fuerit: & idem semp futur⁹ est. & magnus qdē & admirabilis. Nec pluriſ faciat pauonē aut murena quam vel Xenophontiū illud Nasturtiū. Persarū obſoniuſ v'l Cunij. rapa: haud enim quid os admittat curabit: sed qd emittat. Mælitq; quod animū leniat: quā qd auris mulceat: et audite quā loq. Constantiā enim atq; trāquillitatē mentis & rōnis. non voluptatem titillantēq; leticiam sequit̄ vir sapiens & ingenuus. Quod cū apud alios claros & grauiſ homines iampridē obſeruatū vel vidi vel audiui. tum maxime hoc p̄ximo cōuiuo quo ad sextum decimū Kall⁹. quintiles. et te & reliquos familiares vir illustris atq; phumanus Iohannes antoniū Remba: lidus honorificissime pulcherrimeq; excipit: vbi cū adesset vterq; Daualus Aenīcus atq; Alphōsus: et cum ijs antoni⁹ Metellus: tum Dñicus Feruinus: qui Philippū Pīlitionē eūdem & medi cū & philosophū secum adduxissent: supuenit Frāciscus Landrianus vir eque facilitate morū: suauissimiq; salibus nobilis ac maiorū laude et gloria qui omnē splendidissimi cōuiuij munificentiā veluti cōdit̄ atq; exhilararet. Fuit enim eiusmodi id cōuiuiū vt nō solū Scopam sed & Lucullū aliquē simul & Pythagorā/ aut Diogenē reprobaret: nec a Simonide quopiā abhorreret. Nam in pulcherri mo mēsarū apparatu & copia: sermo etiā nitidus: grauis. vari⁹. vrbaniusq; fuit: & ita rebus omnibus ornatus ac dulcis: vt nihil mihi similius visum sit aut Xenophōtis aut Platonis Symposij Non enim te latet qd nostri conuiuiū vocant: Athenienſes non Phiditiū aut a Parsimōia aut ab amicitia: vt lacedemonios: sed symposiū quāsi cōpotium appellare solitos. Etenim vetustissimus grecis fuit mos (quem nostris videmus eo ratiū obſerua tū: q̄ minus semp apud laicos fuit doctissimorū hominū numeri literis manderent: vbi non de esculentis iſſe sermo habitus esset: que gravitate cōditam. Nam vt nimius iō illus duriorū hominū atq; agrestium in reb⁹ quasi apto quodā oportunoq;

LIBER PRIMVS.

cōdimento salibusytiſ: iure iſ laudat: habeturq; facetus & per-
urbanus. Quibus quidē in rebus grēci maxime excelluerūt. Nā
e nostris ppaucos īnuenias: qui hoc gñē sūt delectati. Idq; nulla
ali a causa factū puto: quā (quod modo dicebā) paucitate eruditō
rū hoīm. Et qm̄ hmōi conuiuij mos & apud grēcos nunc nullus
est: & apud latīnos quātuluscūq; tandem receptus fuerat: iāpri-
dem t anq; interiſt: volui eū vel ī nullo ocio meo quasi ab iſeris
primus reuocare in lucē. Nec id ab me arrogāter factū quisquā
existimet: velim. Non enī me fugit quot hac tēpestate sunt apud
nostros q; hmōi p̄uincia multo fortasse quā ego melius & cōmo-
dius aggredi atq; pficere potuissent. Nā qs est qui nesciat Leo
nardū Arretinū felici quadā et fēcūdissima īgenij vi atq; boni
tate eloquēti aq; pollere Franciscū autē Barbarū & Leonardū
Iustini anū viros patricios & greca & latina facūdīa p magnos
elle ac ppe singulariſ: ignorat nemo. Quid Guarinū veronen-
sem. qd Iohānē aurispā meminerim: Nōne vterq; pdoctorus est:
& dīlert⁹ in prīmis: Nā victorinū feltrēsem ita oī doctrinē & hu-
manitatis genere īsignē arbitror: vt oīa possit: q; velit. Eodem
mō Cīnciū Romanū hoīem grauissimū neque latīniſ neq; grē-
coſ: eru dīfīssimis cedere fatenſ oīmes. Sunt etiā alijs plures qui
suīs operib⁹ cōtentī: grēcas delicias cōtemnāt. In tanta vero do-
ctissimorū hominū multitudine pmultos esse qui hmōi qd ipse
mun⁹ arripiū: occupare tuerique potuissent: & scio & fateor. Ve-
rum qm̄ alijs aliud iter īgredi maluerūt: in hoc ipse currīculo vt
in alijs alias cōsueui: versari volui hoc tpe: vbi quātū valuerim:
tu qui nō mīnus apud oēs īgenij p̄stantia & iudicandi grauita-
te vales. q; & auctoritate & gratia apud Philippū Mariā Anglū
& regū omniū & prīcipū decus: ac lumē: facile iudicabis. Sed
iam cōuiuiū oīe sua serie atque ordīne ī mediū pdeat.

Ohannesantoni⁹ Rembaldus. vbi oīmes quos expecta-
rat cōuiuas / apud se cōuenisse. i.e. equidē ait habeo
vobis gratias oībus: qd veni. si: dñi que inuitati. Sed
Frācīſco meo Landriano longe magis. q; ne iuu. rati
qdē expectari se noluit. Reliquū est: v n⁹ Recete qdē monica.
Lādriauū subdīdit. Tuāque iſtā ante: ii vīces q; laudo: sed ēt ve-
hemēter pbo. Miratus aut̄ sum: et alī huiusmodi huius
a.i.

CONVIVIORVM . F. PHILELPHI.

Alphōsi magis: qui hūc tā familiari conuiuio interesset: oblitus fueris: Quod cum nostra familiatitate indignum esse cense rem: anteuersti vel minus inuitatus ¶ Fecisti sane respōdit ille & amice & recte. Veū te min⁹ inuitatū: nihil est qđ moleste feras. Acceperā em̄ te astris studere/ob eāq̄ rē plēroq̄ accersitos: quotquot effes astronomie peritissimos arbitrat⁹: eos in cō clave nescio qđ tāq̄ in gurgustū detrusisse. & ita ex his mirabiliā discere: qđ pfecto nō inuitus audiā. Nā de Alphonso qđ cauillaris: modeitissim⁹ ei⁹ rubor pudorq̄ singulāris & illū satis & me defendit. Indignū pterea videbat si cū Aenicū hunc omnib⁹ viitutib⁹ ornatū: essem cōiuīā habitur⁹: eundē ab Alphōso fratre quasi p actionē Herciscundē familię diuiderē. Praesertim cū eas habitét ędes: q̄s sol⁹ paries ab me segregat. Verū tu qđ ex astris didicisti! Nūqd gemellosne ex vxore tua ferrariſi iuscepturnus sis angemellas: ¶ Intercenandum si voles ita quesieris Nūc quāobrem huc cōuenimus aggrediamur Quęybī Lādrianus dixisset: continuo silentiū est cōfēcutum. Sed posteāq̄ laute discubuissent: ita nō multo post inter cenandādum Aenicus leniter subridens silentium iupit. Miror equidē Landriane: qđ tibi in mētem venerit: qđ vxorem duxeris: qui antea iſtituīſe dicitabas celibem fore te. Nū fortasse id consiliū astra incercepe re. Fortassis inquit Landrianus. Verum quid est quod benefac̄tum non probes? Duxi sane vxorem: & eam certe probā. pulchram. nobilē. locupletē. & qđ spero fecundam: quibus ipsi s. que matrona non careat: ea nihilo caret. Nā quod de astris astorūq̄ peritis. quod de liberis ac gemellis Rembaldus mecum iocari voluit: iocetur sane qui veit. Res tamen ita habet. Non potest mihi astronomia non magnum quiddā prēclarumq̄ videri. siq̄dem ea natura est syderum. vt res humanas: si non regūt omnino: magnum tamen his momentum afferant. Quod si secus esset: nūq̄ sapientissimus princeps noster tanta cum diligētia in obeundi negotijs diuini illius domicilijs motus omnis videlicet naturāq̄ obseruaret. Autoritate nos frāgis Thomas Thebaldus inquit. O uis improbate vñquā audeat: quod Philelippus Maria Ar ideatur. Sed dic obsecro. quid tu agnū afferunt. Per multa illi qui iſi astronomi

LIBER PRIMVS.

dem & perutilia. Ait enim nescio quid. Nam excidit mihi inter loquendum. Verum narrato ipse si liber Antoni Metelle. Af
firmant enim esse tibi Sybillas domi. Itaque potes ex ipsis nos
se: quae illi eruditissimi viri de rebus cælestibus diuinatus sunt
locuti: nisi forte Sybille tuæ futura magis: quod præterita memine
runt: quod conjectura asequor: quod Lycurgum & Numam: quo
rum mores ac vitas & Plutarchus Cheronensis græce inuicem
comparauit: & Franciscus Philelphus interpretatus apud nos
est: vix quadragesimum: aut ad summum quoniā barbati sunt:
quintum & quadragesimum natos annū in primo ipso portic⁹
ad lēuam aditu depinxisti. Sunt enim vtriusq; imagines & cu
te penitida & coma admodum fulua ac rutila. Ad hos aut̄ fa
les cum rideretur: Metellus non insulē respondit. Quinā mire
tur. Landriane nugas tibi excidisse: cum plerumq; seria etiam
solēt: Quid seria dixerim: quin tute tibi nō nūq; excidis. Ita
que recte feceris: si que apud me sunt in cenaculī pariete Sybil
las consulueris de recuperanda memoria. Nam quod ee tibi
oraculum reddiderint: nunquam obliuisceris. De Lycurgo ve
ro & Numa suauissimum tuū dictum admitto: quoniam & Lycurgū
iam seniorē Plutarchus refert diem obiisse: & Numā octogin
ta iam annos natum aut etiā amplius non celeri nec repētino
quodam obitu: sed senio sensim ac leni morbo confeclū ex hac
luce migrasse tradidit Piso. Hęc yirum illum quem doctū exi
stimabam: cum & annos vtriusq; regis līniamenta atq; habitū
& formam omnēm pīctori coram pīfēnsq; exponeret: ignoras
se mīror: fieri tamen posset: vt etiam natu grandiores eiusmo
di essent & coma & barba. Q uod quidem ille familiaris meus
apud poetā aliquem aut historicū fortasse reperit Tū Landria
nus cum tertīū iocabūdus esset additurus aut etiam somniās:
interpolatorē se pīstat Dominicus Perufinus. Aduerterat
enim Alphonsum adolescentem ad Aenīcū fratrē loquentem
Vergilianū nescio quid iſusurrasse. Quare mox dixit audiam⁹
obsecro Alphonsum. Quid tu aīs Alphonse: dic rogo: quid sen
tias. Ille autē rubore perfusus est: iditq; nihil. Q uod cū
Philippus Pilicio vidisset: aīt: si uite: ii videtur verecundū hūc:
& probum adolescentem. decet enim huiusmodi q̄tatē vī ipsi⁹
atij

CONVIVIORVM . F . PHILELPHI

Lycurgi instituta; potius audire q̄ loqui. At Aenīcus facile nobis explicet: qd secū Alphonsus occultius loquebaſ. Sed Aenīcus; vt est omni in re impiger; nihil cunctat⁹: dicebat inquit frater; nebulonem si bi videri eum: qui tali capillo Numā barbaq̄ fuisse asseruisset. Esse em̄ de illo rege apud Vergilium in sexto Aeneidos hosce versus. Quis; pcul ille aut̄ ramis insignis oī uæ. Sacra ferens; nosco crines incanacq̄ mēta. Regis Romani; primā qui legib⁹ vrbē Fundabit curib⁹ paruis & paupere tera. Missus in imperiū magnū. Quę ybi Aenīcus locut⁹ est: facio inquit Ferufinus tuos tibi familiaris ille nummos restituat si quos forte mercedis nomine accepit. Nuper in hanc vrbē pendibus q̄ venerat albīs. Nam nec is solum venalīs mihi seruus dicendus videtur: cui⁹ trans mare aduecti pedes notari Creta illa viliſſima Romani p̄fici instituerunt: sed hic multo magis qui stultitie seruus sit. Atq̄ si familiaris ille tuus esse quā vide ri doctus Metelle mallet: nūq̄ se rudē ineptumq̄ p̄staret: id qd certe facit omni in re. Sed tu q̄ lo cur isti usmodi prouincia: quā facile ipse obire posse: alteri vnq̄ mandabas: homini p̄sertim circūforaneo ac fatuo! Non patitur Ferufine publice meę huius edilitatis mun⁹ me priuate cuiusquā rei cuā gerere. Itaq̄ domesticarum rerū oīm procuratores habeo: qui sane, vt video: ti s. curant om̄ia negligenter. Verū facile factu fuerit colorē iſiū seu fuluum siue rutilum voces: vel cineratum: vel gypſeū redere: id quod faciundū poſtridie curabo. At videre video Lādriānum quod exciderat excepisse: quare hunc audiamus mirabilia quedam de astronomia quā nunq̄ dīdicit: differentem. Num ita facturus es Landriane? Qui confestim deinde inuertes: inquit: de me ne Metelle: an de nobis loqueris? De vtrisq; me hercule: loquere tamen audiu tu: si libet: audiem⁹ em̄ te nō inuiti. Tum ita Landrianus exorsus est. Postea q̄ meus ille fugitiuus sermo in mentem rediit: eum vobis omnem cīcatricium ostendam. Prīna diſputatio illorū fuit de cēlestium orbū numero: quos alij octo esse omnis voluerunt: Alij nouem: idq̄ secundū Claudium pto n Alexandrinū. Quidā vero vndeclim: & id quidem ex iactis libris affirmabant. De quib⁹ qui dem rebus per multa mihi garris vīsi sunt. Deinde multa de

LIBER PRIMVS.

Idea celi contenderunt. Quae si velim sigillatim cōmemorare
nō mihi cēnabo: sed mīnistris. Tum Pīlio saltem iquit nobis
expone quid Idea ē esse definierit. Maxime iquit Landrian⁹
modo ip̄si quoq; donec philosophor; parcati s obsonijs. Cui cū
esset obtemperatum: Ideam aut̄ fuerunt q dicerent substantiā
esse incorporeā: q ipsa p se non subsisteret: sed informis mate-
rias figuraret: earundēq; apparentiū causa fieret. Dicebatque
& Socratem: & Platonē existimasse Ideas esse substantias: ab-
materia separatas in dei hoc est mentis intellectionibus. atq;
imaginationibus subsistentes. ¶ Per pulchre quidē iquit Pili-
cio nobis Landriane philosopharijs. Quantū vero q dicis: in-
telligas: ipse nosti. Non em̄ parua res est. Nā Aristoteles quoq;
species atque Ideas posuit: sed nequaq; separatas ab materia.
Prēterea qui a Zenone fluxerūt: stoici Ideas reliquerunt: quas-
alſud nihil esse q nostras notiones disputabāt. Verum qui ista
quę nobis refers Landriane intelligis. ¶ Nō secus iquit quā-
vel tu equestrē ac militiam: v'l ego medicinam & phisi cen. Sed
quæſo attendite: quæ pauci s expedi am. Sunt enim mirabilia
qdam de solis tū substantia: tum magnitudine. tum etiā figura.
Empedocles Agrigentin⁹ vt illi inter se disserebant: duos po-
suit soles quoq; alterū statuit esse archetypū ignē in altero mū-
di hemisperio: qui hemisperiū semp̄e regione suę ipsius lucis
reuerberationi obiectū cōpleret. Alterū vero q apparet esse lu-
cis reuerberationē. quę i altero hemisperio: qd calidi aeris im-
pletur a terra circūfusa per refractiōnem efficitur ad solem cri-
stallinum: eademq; trahiſ simul cum motu vis igne. Et vt cō-
pendio vtar. sole ipsum nihil aliud esse vult: q ignis: quo terra
circūdatur: reuerberationē. Sed Anaxagoras. & Democrit⁹: &
Metrodorus sole esse voluerūt laminationē aut saxum ignitū. Philo-
laus vero Pythagoreus vitreū dixit: qui mundanū ignis reue-
berationem reciperet: cuius lucem ad nos transmittet. Itaq;
speciem illam cēlestis ignis sole representare existimauit. Tū
demum ab eo etiā speculum ac tertiu lucem quæ a speculo pre-
fractionem ad nos dispergitur. Hāc nū lucem appellam⁹ so-
lem: veluti simulacrum simulat. Erant etiā qui ad postremū
Epicurum afferrent: q dixit et solem esse terrestrem spissitatem.

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI.

quādam quasi pumicem; que foraminib⁹ ab igni sublata atq⁹ ac cens⁹ eēt. Tum Aenīc⁹ qd plus certi isti oēs habeāt inquit quā Anaximāder Milesius non intelligo. Hic enim circulū esse voluit; qui octies vicies maior esset quam terra: haberetq⁹ curuaturam carpentī rote g̃similem: & etiam quidē cauā atq⁹ ignis plenam; que pte quādā per hostiolū ignē ostenderet: tanq⁹ per tibie foramē. Eam autē rem solem esse. At Xenophanes Colophoni⁹ Feruſin⁹ inquit: solem cōstare arbitratur igniculis qui ex humida euaporatione cogātur: aut esse nubem quādam ignitam. Ne ego quoq⁹ Thebaldus inquit: solus videar ignorare solem: vt & Platonē omittam & stoicos: qui solem vtiq⁹ mentis capacem sta tuerūt. At ille ex igni plurimo. iij. vero e mati ardorem esse ext̃imārūt: assentior equidē Aristoteli qui solē censuit esse ex quin to corpe. Tū Metellus iam de magnitudine Landriane: si quid certi habes: expone. quando quidē solis substantia Pheni ce cer tior nobis est. Faciā inquit Landrianus: et quidē libens: quādo quidē ad solis vscq⁹ currū penetrāim⁹ quasi nou⁹ quidā aut Prometheus aut Phaeton. Claudi⁹ idem Ptolomeus probat solem esse quam terra maiore cēties sexagies sexies additis octauis tribus. Nam gradui celesti respondeſe in terra stadia ſeptingēta gradus vero trecentostesse & sexaginta. Itaq⁹ stadia oia ſup putari duo & quīnq̃aginta ac ducenta milia: vniuersum autē fo lis orbis circuitū complecti milia paſſuū ducenta octoginta ſex ad bis decies cētena & quadringēta nonaginta duo milia. Sed ipſius corporis ſolaris ambitum cōtinere paſſuū milia ducenta quīnq̃aginta ad centū ſeptuaginta tria milia. At idem Anaximāder: cuius modo meminerā: inquit Aenīc⁹: existimat ſolem ipsum terre magnitudini respōdere. Sed ſolis circuitū vnde ma nat: & vbi fertur octies. vel vt quidam referunt septies ac vities maiore esse quā terrā. Atqui anaxagoras inquit Metellus ſolem putat multo maiore esse Peloponneso. Ego autem inquit Feruſinus: ſentio cū Heraclito: qui ſolis magnitudinē respōdere revult pedis hūani latitudini. Callidior mihi Thebaldus inquit viſus est Epicurus: qui cū one de iſtis modi ſolis magnitudinē di cerent: ſigillatim vera eſe p̃t̃ixit: aut ſolem quantus vide reſ tantū eſe: aut paulo maior ē aut minorē. Verū audīamus de

LIBER PRIMVS.

figura. Figura inquit Landrianus. ut Anaxameni placet. eadem
est solis que pepli. Tum Metellus ego inquit malim credere He
raclito: qui solem putat simile esse succurua scaphae. ¶ Cur inquit
Thebaldus non potius assentiamur stolicis qui solem censent or
bicularem ut & mundu & astra. ¶ Sed epicurus inquit Feruſi
nus: dicit omnia ista vera esse posse. Ego vero & de solis substan
tia: & magnitudine & figura multo nunc incertior sum quam prius.
¶ Tum Rembaldus maxima inquit me voluptate varius iste ser
mo idemque eruditus profecto afficit. Delector etiam Alphonsi
attentione: quem tamen miror quid tam diu silentium agit: que
saltem discendi gratia locutum aliquid oportuit. ¶ Recte inquit
Aenicus mi frater Rembaldus monet. Loquere tandem aliquid
ne tua nimia verecundia te mutum ostendat. At quid ego responde
dit ille: ad istam mi frater loquar: que mihi ab Atticis usque lit
teris. ut aiunt: videtur repetita. ¶ Dedisti nobis Alphose Rem
baldus inquit sermonis ansas. Nam quid atticas literas appelles.
nescio. Itaque doce queso: et unde literae nobis sint: & cur atti
cas nomines: que ab Arcadiis manarint ad latinos? Et quoniā
res mihi videtur nequaquam vulgaris si quando fortasse vel lectita
ris: yl audieris quisnam omnium primus literas intuenerit: erit etiā
ingenui moris tui id referre in mediū. Audio enim te mirabilē
quādā vti diligentia in rebus sigillatim omnibus perdiscēdis.
¶ Cuperē sane inquit Alphōsus me eum esse Rembalde: quem
laudas. Sed vt notti nihil adhuc mihi per etatem aut preclarū
aut magnum didicisse licuit. Sed quantū ad litteras attiner: ni
hil aliud certi afferre possum quam quod ex magistro accepi: quem
mihi humanissimus princeps noster doctrinę gratia prefecit.
Nam vt is ait ex optimis auctōribus didicisse: latini quidē Ni
costratas cognomēto Carmentem habent auctōrem: que cum
Euandro filio ex Arcadia in Italiam nauigari: cum ytticināde
perita. oracula potentibus futuros canit euentus: litteras grecā
imitata latinis tradidit. Arcades autem atque omnes fere greci
Cadmum proferunt: qui primus apud se litteras intuenerit: Cad
mum vero alijs fuisse contendunt qui & Milesius et Pandionis fi
lius scribendę historię sicut i oratione (id quod plerique Pheri
si syrto ascribunt): auctor fuit. Alij autem hanc hunc sane Cad-

CONVIVIORVM. F. PHILELPHI

mum sed illum potius qui Agenoris filius Thēbas condiderit
Quod eo videtur probabilius: quod is Cadmus Milesius Or-
pheo aliquanto minor ostenditur. At Orhei extant adhuc scri-
pta quædam & argonautica & hymni. Et quoniam Cadmus il-
le quem diximus Agenoris filium ex Phoenicib⁹ in Beotiā de-
latus eas literas græcas docuit: propterea Phœnicias appellaz-
tas volunt: quo etiam nomine videmus Ciceronem vñum in li-
bris de natura deorum. Lydi autem & Iones ductum id nomē
arbitrantur ab phœnice eiusdem Agenoris filio: ab quo primū
eas reperitas volunt. Sed ijsCretentes nequam assentunt:
qui eo sic nominatas affirmant quod palmē folijs: quę phœnix
dicitur: prisci scribere consueuerunt. Scamon vero in secundo li-
bro de inuentis scribit huiusmodi nomē literas duxisse a phœ-
nica Acteonis filia. Actœoni enim marem neminem: filias au-
tem quatuor fuisse Aglaurum Herſam. Pandrosum. ac Phœni-
cam: quæ quoniam diem virgo obijset Actœonē patrē ob illius
honorē phœnicas literas nominauisse. Sūt etiam qui velint Li-
num Chalcideū ex phœnice literas tulisse ad' Græcos & eundē
eas Herculem docuisse. Sed q̄q de nominis huiusmodi positio-
ne dissentit opinio: quoquo eę tamen modo ad græcos traie-
gint: a phœnicibus træcisse communis doctissimorum homi-
num auctoritas uno ore consentit. Ac per id arbitrati sunt non
nulli a phœnicibus literas primum inuentas. Id quod Lucanus
quocq̄ videtur sensisse: cum dicit Phœnices primi (fame si credi-
mus) iusi: Mansuram rudi bus vocem signare figuris. Sed quā
tum intelligere possum res est longe antiquior: & ab grauioris
bus profecta principijs. Nam ipsi phœnices a Iudeis literas ce-
pere. Harum apud Iudeos auctor quo tempore ferret diuinis
leges Mōles fuit. Hic autem Chaldeos ac Syrios in illis inue-
tiōdis f. cutus e. Ij autem horum omnem originem in Abras-
am referunt: quo nomine & cōspicuum & excelsum patrem ob
eius mentis circa celesti a contemplationem in libro de gigan-
tibus interpretatur Philo. Abram enim quibus primum tem-
poribus inter Chaldeos erat in considerandis syderum & cæ-
lestium orbū motib⁹: in rerū causis atq̄ principijs inquirēdīs
in tota deniq̄ natūra penitus cor. templanda seie patria quadā

LIBER PRIMVS.

lege collegerat atq; exercuerat. Quo tandem studio: qua indu
stria fastum est: vt nō modo sacras literas inuenierit: eloquium
excoluerit ac perpolluerit: somniorū inuolucra & primus om-
nium docuerit & reliquis patefecerit id quod idem Philo in ip-
suis ciuiliis testatur vita: sed etiam inueteratum irrobortūq;
& suum & suorum errorem in colendis habendisq; pro deo gē-
tium simulacris ab ipso vscq; Serucho ad patris Thare sēcula:
e medio sustulerit. Nā vbi sua illa speculatione profundioreq;
sapientia vnum esse principem compriisset: qui & orbīum mo-
tionem & meatum astrorū omnem ordine certo moderaretur
tum immensam mundi totius machinam ornatumque mirabi-
lem tantamq; naturę vīm/suo nutu regeret atq; gubernaret: se-
se. primū ad veritatis scientiam cognitionēq; cōfirmās. Deinceps
de patre Thare ex quo astronomiā acceperat: monēs quid te-
tim confractis: partim igni traditis quo apparentis dei obtē-
peraret imperio: Chaldaeorum relicto solo in Charā primū: in
de p̄e mortuo in agrū Chananeū: postea vero ob vīm pestilē-
tiæ in Egyptū decepsit. Quibus tandem rebus effectū est: vt qñ
multarū maximū gentiū pater esset electus. Abraā dicere
tur. Sed ne sim longior q; oportet hæc in presentiarū omittam⁹
quippe que ad id qd quærebatur nō admodū pertinent. Abraā
is igitur de quo loqui mur primus omniū mortaliū literas inue-
nit: nō solū patriarcharū princeps verū etiā in philosophia &
in oī vrbaniore eruditione clarissim⁹. Q d aut̄ Atticē dicerētur
id Cēcrops vetustissim⁹ & rex & legū lator effecit: q v̄ obsole-
tas illas renouari: vel minus adhuc fortassis ap̄d Atheniēles
cognitas edocuerit. Sic em̄ quas leges latus erat diut⁹ com-
seruatū iri cēlebat, ob idq; videtur. sensisse posteritas ī aruna
inuētione Cēcropi dandā. Teneatq; vel hac tepestate integrat̄
cos v̄sus (vt audio) cum quid vetustissime sc̄cum p̄o reves-
sint: vt id literis atticis factum dicant. Quare cū Aenicus fras-
ter me aliquid ad ea loqui hortaretur quæ ab vetustissimis rec-
petita astronomiā iam prope ex hominum memoria excide-
rāt: de literis Atticis verbum feci. Quæ vbi Alphonsus miro
pudore locutus est: inquit Rembaldus: fuit certe sermo tu⁹ Al-

CONVIVIORVM . F. PHILELPHI.

phonse & suauis: & grauis: & eruditus in primis . quo quidem ipso cum ipsarum rerum cognitionem : tum tua causa sum non mediocriter delectatus . Itaque ut & literis & omni humanitati operam tuam omnem industriamque accomodes : te etiam atque etiam hortor ac rogo . Quod si feceris: eum te video virum forte quem nulla posteritas conticescat . Tum Thebaldus: quanquam inquit assentiendum Alfonso arbitror: tamen quid ijs respondebimus: que viri quidam haud rustici de Palamede memorie prodiderunt . Quemnam inquit Metellus? Numquid literarum in uentionem sunt qui Palamedi dandam existimant? Valde inquit Thebaldus . Nam Palamedes natus Nauplio patre & matre Clymena Agamemonis forore & poeta fuit illustris: & philosophus non vulgaris: scripsitque poemata nonnulla que: ut quidam tradunt: per Agamemnonis posteros perierunt: id quocunque inuidia: quae claris viris semper esse infesta solita est . Alii eos cum interitum Homero dedunt: quasi Homerus quocunque talis ille statusque vir (quod creditu difficultimum sit) istiusmodi pestiferi morbi contagio non omnino caruerit . Hic inquam Palamedes & sua & philosophiae solertia calliditateque fretus cum degeret in castri aduersus Ilium diuturniorem obsidionem: ne tempus labi per negligentiam atque desidiam pateretur: inuenit pleraque quae partim cōducereb̄ reb̄ gerēdis inerti ocio tollendo: partim animi egreditudinem tollerent . Quare & tabulas repperit & al eas ludendi gratia . Numeros autem ad censendum exercitum . Suffragia vero quibus in iudicando delibera doque uteremur . Ad haec mensuras & pondera que tum publice tum priuatim usui sunt: pterea literas quarum & voluptas maxima est: & utilitas per necessariam . Quod literas aliquas addidit Palamedes inquit Metellus fieri fortasse potuit: sed quod omnes inuenierit: cum alijs multi insufficiunt: tum Cecrops ipso & Moies qui diu ante bellum troianum tulerunt per eadem tempora scriptas leges: alter Hebrei s: alter Atheniesib⁹ . Recte quidem inquit Aenetus Metelle mones . Non enim repperit principio literas Palamedes: sed quatuor addidit . Z. vnum. & trias illas Graecorum Crassas: quas vocant . Th. Ph. Ch. quarum locis item nos consonantes cum aspiratione quibusdam in dictione =

LIBER PRIMVS.

10

bus solem⁹ scribere. th. ph. ch. Sunt etiā qui. ch. quoq; a Palame de additā velint. Interfectus est aut̄ Palamedes ob pulcherri-
ma illa sua inuenta ab anguilla ægyptiaca. Qd̄ quidē dictū cū
omnes mirarent̄: inuicēq; requirerēt: quenam ea esse tanta an-
guilla potuisset: qua Palamedē interemerit. An inquit Aenīc⁹
minus aliquando audisti solitos Aegyptios ante inuentas li-
teras: quarum apud eas auctor Mercuri⁹ is fuit cui Vulcanus
Nil filius successit in regnū vti pro literatū munere animatiū
figuris: reliq; hmoi corporibus ac signis: id qd & Cherenio
docet & Horapollo. Quid postea ingt Ferufin⁹? Nam noui id
qd̄ v̄ ex Lucano cū ait: Nondū flumineas memphis cōtexere
byblos Nouerat: in saxis tantū volucresq; ferēq; Sculptaq; ser-
uabant magicas aialia linguas. Qm̄ per inuidiā ingt Aenīc⁹:
periit Palamedes. Inuidia vero ita boni s' omnibus est infesta:
vt anguilla piscib⁹: quartū omniū societatē & cōmunitatē fugit
Eodem etiā modo si quē Poggii Bambalionē aut Nicolaū Ni-
colū vellemus significare secundū Egyptios: duos perlices no-
temus propter qd̄ senio confecte istiusmodi aues contumelia
se afficiunt. Q uod si inlustum atq; ingratum hominem notare
quis velit: pingat eadē ratione aut duas Hyppopotami vngu-
las deorsum versas aut columbū. Nam & colubus quanquā bi-
lis est expers & qui in vniuersa animantium pestilentia solus
illius morbi contagio & pernitię vacat: in parentes se tamē in
gratū prestat atq; infestū. quippe qui robustior factus patrem
pugnando a matre fugat: cui ipse misceret: & equus ille fluuialis
(cui⁹ statua Typhonē Hermopolite rep̄sentabāt.) cū primū p-
etate licuerit: patrē experit virib⁹: quē si qdē pugna superit ac
sibi locū cedere viderit: m̄i nubit vita p̄i cōcessa. Qd̄ si vīd⁹
pater min⁹ ei permittat cū m̄e cōcubitū: tū patrē fili⁹ robore
viribusq; fret⁹ interemit ac matrē cōprimit. Itaq; novi absurde
idē Aegyptij ad inferiorē partē duas itē pingūt ei ad hippo-
potami vngulas: quo id holes ituētes: & qd̄ de istiusmodi bel-
lua dicit̄ cogitātes: sint in referēda gratia prōptiores. At talia
quidem multa Aegyptij pictura exprimere apte prudenterq;
confueuerūt ante inuentas literas: seu illi primi inuenerint: q
vel Vulcanum ipsum prohibet antecessisse Alexandru magnū

CONVIVIORVM. E. PHILELPHI

annis octo & quadraginta milibus octingentis sexagintatribus siue aliunde eas acceperint. Quę posteaq; cum incredibili omnium taciturnitate atq; attētione locutus est: accedit vn⁹ e Rembaldī pueris qui iussus vt existimō nutu domini sublatū apte cyātum tribus dīgitis: nīsus pedibus summīs: totumq; agens decore corpus tuum in lēuam tum in dextram quasi per semicirculum inclinato capite: illum eidem prēbuit: accipe dīcens ornatissime Aenice. Iam enim tempus bībendī datur: & vinum cum suave & firmum est: tum ex ipso dolī medio: & qđ stomacho vel maxime conductūt: ne dilutum quidem. Tum iocabūdus ad Rembaldum conuersus Aenicus: eundem ait Rēbalde habes & præbendi poculi & vīni & medicinæ peritissimum puerum. Exceptumq; cyathum īgenue Lādriano præbuit. Quem exceptum vbi īs exhilarata facie summo tenus attingit. Propino inquit pulcherrimo Alphonso. At hīc Thebald⁹ leni cum risu: cur non mihi oportuit. Sed oportune Feruſinus sinamus inquit Landri anum vti sua naturæ suavitate in hunc probum adolescentem: quem quia verēcūdum nouit eo suis sa libus ſepius laceſſit: quo eius īdolem atq; animi robur exp̄riatur. Dīxit puer iste cum Aenico poculum præberet. vinum esse ē medio dolī. Nū propterea melius est quia ē medio dolī quam aut ab summo aut ab fundo ipso vīnum hauriat: Id quidem inquit Metellus dubitat nemo: sed eiuscē rei cauſa quārēda videatur. At ea est Thebaldus inquit vt mihi videatur mini me dubia. Nam quemadmodum mel: quoniā & crassum sit & terrestris naturæ melius est ad fundum: & oleum ppterēa præstat ad sumnum dolī: quia & aer eum sit & alta petat: ita vīnū quia veluti mediocris cuiusdā naturæ sit ad medium etiam dolī longe firmitius suauit: melius est: quā ad eius aut principium aut finem. ¶ Nam quod vīno vel dilutissimo ac paucō vtendū sit: ea ratio docet: qđ omne vīnū ac maxime nigrū spiritus est plenum Itaq; prohibet Aristoteles & pueris & nutritib; vīnum bībendum. Nihil enim interest pueri ne' an nutritices utāt vīno: quandoquidē hē illis nutritiūtē sunt. Sed mihi credite in omnē etatē vīnū est pericolosum. Nā cū spirit⁹ ille: quo vīnū afatīt abundat: sursum feratur: is retro descendens venas in =

LIBER PRIMVS.

flat: quare libero transitu impedito ac veluti interclusa via qua
 respiratio fit: si non continuo mors: plerumque tamen sequitur
 morbus comitialis. Et ut preterea perpetuum membrorum tre
 morem: sensus excessione: mutationem formae: amissionem vo
 cis: coloris variationem: oculorum ignem: ori vel anhelitum
 vel fetorem aurium murmur: natum fremitum: periculosam phre
 nitum: acerbum calculi dolorem: mirabilem podagram: depra
 uationem articulorum: exitialem cruditatem: frequetem & in
 tolerabilem vomitum quem omnia atque alia prope infinita sunt
 corporis tormenta atque cruciatus. Nonne vinum: libinum fo
 uet: incendit insaniam: mentemque loco mouet? Atque illud hoc
 profecto erat: quod per Hieremiam dominus loquebatur: cum
 dixit. Bibite & inebriamini & vomite & cadetis & non surge
 tis. Ex vino etiam ut cum Ambrosto expressius loquar: siunt ho
 mines quasi mutata natura equi adhinnientes: si quidem na
 turali vapore corporis: & praeter naturam vini calore inflam
 mati cohibere se non queunt: & in bestiales libidines excitan
 tur: ut nullum tempus prescriptum habeat: quod deceat indul
 gere concubitui. Hinc etiam vanae imagines: incerti visus: in
 stabiles gressus: umbras saepe trasciliunt sicut foueas. Nutati ijs
 terra. Subito erigi & inclinari videtur: & quasi vertatur: timet
 es in faciem ruunt: & solum manibus apprehendunt. Aut con
 currentibus montibus sibi videtur includi. Quid multis? Cum
 canes viderint: leones arbitrantur & fugiunt. Alij risu soluun
 tur incondito: alij inconsolabili mereore deplorant. Alii irratio
 nabiles cernunt pauores: vigilantes somniant: dormientes li
 tigant: vita ita somnium est. Somnium vero mors: & quicquid
 morte durius aut dici aut fingi potest. Itaque vino aut nihilo om
 nino aut dilutissimo & ad modum paucotendu est. Tum Pilicio
 video te inquit Thebalde non oratori & philosophu: sed plane
 medicu. Et facis tu quidem recte. Non enim parua res est medicina
 neque noua. Nam si hypocrate ipsum legere volueris: quem huic exi
 misse pustulisque discipline & patre habemus & principi nihil erit re
 liquum: quod desideres in omni laudatissimam artium genitatem. Quod ma
 gnus quidem & illustris vir Hypocrates fuerit inquit Thebalde: fa
 cile assentior. Sed inuestio medicinę altius reperienda est: ut existi
 b iiiii

CONVIITORVM F. PHILELPHI

mo. Et nū eam putas? Inquit Pilicio: narrā queso dum nos cēnamus. Mones tu quidē probē? Thebaldus inquit. Verum quo niā vtiumq; p̄f̄stare possum & dentiū et linguae vīcissim mu-
nus: narrabo inter cēnandū quod petis. ¶ **D**isciplinæ omniū
antiquissimā esse medicinā: vel eo argumento probari potest:
quod artiū magi carū: quē inde fluxere? Zoroastres auctor per-
hibet. At Zoroastres ipie/qui Agonem audierat: fertur an-
tecessisse Troianū bellum annis quinq; milibus. Prīmū vero
qui medicinā inuenerit: veteres pdiderūt Apīn phoronei ac
Pithonis filium: quē Ochus ferocissimus ac sequissimus rex p=/
farū(cui Machære cognomen tum dedit animi immanitas) et
obtrūcauit cēnauitq; cum amicis. Nunquid fortassis istud in-
quit Ferufinus: quoniā apīdis etiam caro esset medicinalis?
Fortassis inquit Thēbaldus. Est enim medicinalis p̄f̄sertim
ijs qui boue ad arādum delectantur & asino. vt atunt Poggiū.
Aqui Apīn ipsum regem Egyptiorum fuisse scimus: tantoque
in honore & admiratiōe habitum ob pulcherrimū hoc salutis-
ferūcē inuentū: vt pro deo tandem coleretur vocareturq; Os-
iris: id quod multi oculi significationē reddit. Os enim Aegy-
ptiorū līngua multū significat. Iri autem oculū: perinde atq;
vis oculatissimus ac magno ingenio: magna prudentia fuerit:
qui tam salutare auxiliū mortali bus inuenislet: ob idque Apīl
inem esse eūdem volunt. Hunc Aesculapius est secutus: qui p
magna medicinē attulerit incrementa vtpote qui ea de re: qđ
ante ipsum nemo fecerat: scripta reliquerit. Nam vt Hypocra-
tes docet medīcorū omniū eruditissimus idemq; eloquentissi-
mus Nauiculā quam nōmīnat scripsit Esculapius. Aescula-
pio autē duo fuere filij Podalirius & Machaon: qui bello Tro-
iano secuti Agamennona ducem: attulerunt non mediocrem
opem Gr̄corū exercitū. Deinde longo quodā interuallo qui
ex sapiētiē professoribus secuti sunt huiuscē disciplinæ nequa
quā ignari. Pythagoras Samius. Empedocles Agrigentinus.
Democritus Abderites: cuius discipulus (vt quidam putant)
Hippocrares Chous: qui & patrem Heraclidem. post Elaphī
medici Chrysē filij: qui & ipse genus ab Aesculapio duceret:
prīmū audiuerat: deinde Herodium Selibrianū et Gorgiam

LIBER PRIMVS.

Leontinum rhetorem ac philosophum & prodicū ut quibusdam placet & ipsum denique democritū senex iuuenem: hippocrates inquā Chous medendi scientiā cumulatissime exauxit atq̄ effectit. Post hunc Diocles Caristius in medicina clarius. deinde & Praxagoras & Chrysippus. Quos postea sunt secuti Herophilus qui venarum pulsū in musices pedes discernit per etatis gradus. atque Erasistratus Aristotelis filius genitus: qui obseruatū Antiochum regem donatus est ab eius tilio Ptolomeo talentis centum: seque ab experimētis cognominauit Empericū. Tum Seraphion plurimū excelluit: quem secuti sunt Appollonius et Glauclias: & non multo post Heraclides Tarentinus. Asclepiades vero: & qui hunc secutus est Themiston magni & ipsi in medicina illustresque fuerunt. Et vt omittam Antoniū, Cassium Calpitanum Aruntium Stertinū Vectium valentā illum: quem Melallinæ adulteriū non minus q̄ medicina atque eloquentiē nobilitauit: vt Aureliū Cornelium Celsum virū non dicendi minus q̄ medendi arti pollē tem: vt Plinium secundū nullius disciplinę expertem: vt vtrūque Soranū Ephesium aliosq; permultos & Latinos & Graecos & Arabas missos faciam. fuit nouissime. Galenus Pergamenus. Niconis illius geometrē atq̄ architecti filius: qui reliquos omnis supiores medicos (Hippocratē tamen semper exceptio) & ingenij magnitudine & doctrina et diligentia longissime superauit. Laudarem etiam te Pilicio: quem facile dicerē tempestatis nostrę medicorū omniū principē: nisi assentationis crimen subuereret. Satis me ab te laudatū inquit Pilicio Thebalde video: quādoquidem prīmū medicum quod me plurimū delectat: atque habeo tibi gratias e regem facis & deū. Sed Apis Thebalde nihil scripsit & Aesculapius qui per multis post seculis ei successit filius alio patre natus admodū parvus: & illud idem quod & Chironi fuit & Peconis: & deorum medico illi splendidissimo & ceteris illorum tempore medicis commune. Nam & ijs quidem omnes: & qui postea deinceps secuti sunt ad Hippocratē vsque quem Peloponæsiaci belli & Darij Hydaspe filii tēporibus fuisse constat: vulneribus tātum non morbis & egrotatiōibus oī em ferebant. Itaque Homerus Po-

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI

dalitium illū atque Machaona non in pestilentia neq; in alijs
morbōrū generibus auxilijs quicquā pr̄stisſe docet. sed vul-
nerib; ipsiſ dumtaxat ferro & medicamentis mederi soli-
tos. Nam pestilentia & ceteras iſtiusmodi aduersę valitudinis
ęrumnas ad deorum immortaliū trām veteres retulisse: & ab
eisdem opem poscere solitos idem Homerus est auctor: Itaq;
tandem diuīna quadā benignitate: Hypocrates est exortus:
qui medicinā veluti interemptā reuocauit in lucē: & eam alio
quodam veluti partu genuit: & per omnia membra aluit edu-
xit ac vestiuit: et omni ornatu insignem reddidit: quem quidē
virum longiore oratione p̄sequerer: nisi viderer symposij po-
tius quā cōiuīj habere rationē: pr̄sertim cum nescio quid de
filijs te dicturū Landriane pollicitus esſe: quod vt absoluaſ
tempestiuū eſt De filijs īnquit Landrianus ſe gemellos ac ge-
mellas ſiue plures aut etiā ſingulos malis. per multa illi qui-
dem & inaudita locuti astronimi ſunt cum dicerent ex eiusdē
Claudij Ptolomei ſententia: qui de futuriſ filijs certiores fieri
vellent: opus ijs eſſe: vt planetas qui decima quintaq; domo cō-
tineſetur diligenter attenderent: atq; eos item qui e regione
horū locorum aspicerent: eſſe que a luna & Ioue ac Venere ſi-
gnificatiōes capiendas de habendis filijs eorumq; multitudi-
ne. Pr̄terea ab ſole Marte Saturnoq; ſignificationes capi o-
portere: vtrū filij habendi nō ſint & an pauci futuri. Itaq; dice-
bant cum ijs vna locandū eſſe Mercuriū: quibus cōuenierit fi-
gura vtrīmq; qui ſi qnidē orientalis fuerit. filios dabit: ſinaut-
em occidētalis eos prohibebit. Cumq; hoc pacto planetę ha-
buerint: atque separatim. ea re ſignificat vnum dumtaxat fi-
liū fore. cum vero fuerint in foemineis cōmuniō signis: gemel-
li naſcent. Itidem ſi in multorū filiorū signis fuerit: ſicuti pi-
ſce. Cancro Scorpio. qui naſcent vel duo naſcentur vel plures.
Quod ſi planetę masculi fuerint: atque iſdem in masculis ſi-
gnis: & eo ſtatu qui masculino ſexui cōgruat ad ſolem: qui na-
ſcent. mares naſcent. Quod ſi planetę foemini ni ſexus fuerint
in ſignisq; foemineis & in eodem ſtatu qui foemineo ſexui re-
pondeat ad ſolem: non mares naſcentur ſed foeminae. At fue-
rint Landrianc īnquit P̄ilio qui tibi ſastronomis haud quaq;

LIBER PRIMVS.

assentiantur. Nam quibus vñq astris cōcipiant: quæ vñl morbo mulieres vel natura steriles sunt? Has vero steriles fieri medici putant ab matrīcē aut qui a spissior sit/ aut qui a rarior: aut quia a durior/ vel a quibusdam cōexionib⁹ ossium carnositatib⁹ vel a morbo calculorū/ aut etiam ab nimia Veneris libidine vel quia nutrimentū desit/ aut habitudo mala sit/ aut qm̄ figura & habitus matricis versus sit/ aut quia matrīx sit mota loco atq̄ aulsa. Nōne Aurelius Cornelius Celsus ait foemina rū naturalia nōnunq̄ inter se glutiatīs oris cōcubitū nō admittere? Idq̄ interdū euēnit in vtero matris/ interdū exulceratione in ijs ptibus facta per malā curationē: ijs senescendo iū dīs: se exaluo membrana ori vuluē opposita est: Si exulceratione: raro id replet. Quid autē si horū etiam nihil insit: inquit Metellus/ quādoq̄ eīn accidit vt mulier sepius etiā cū vīro cōgressa nō cōcipiat. tamen Diocles medicus eiusq̄ rei causam esse argumētatur: inquit Pilīcio: qm̄ aliquē nullo oīno vtūtūr īactū seminis/ aut si quidem vtantur minore tamen vtūtūr quā debent/ aut quia eiusmodi vtuntur ī quo animalis causa minime sit: vel ppter calorīs vel frigoris vel hūditatis siccitatis inopiam: aut ob mēbrorū solutionē ac debilitatē. At stoici inquit Feruinus id ppter ea accidere aiunt: quoniā cui mentule caulis obliquor fuerit (nemo sit velim qui effusius ad id nomīnis rideat turbeturue. Si qui s mentula non delectatur: eā abscedat: aut oculos saltem veller: ne quod obscenī dicitur: audiāt) cui mentule īquā tylsus obliquior fuerit: rectum facere fecundū semen nō potest/ vel etiā cui membra breuora sint: quam matricis recessus requirat. Fieri Pilīcio inquit possit: vt etiam quē stoici dicunt a veritate minime abhorreant. Sed Erasistratus eam omnē nō cōcipiendi causam matrici vi detur ascribere. Dum ea est callis obliterata: aut carne multa vel si fortasse rario sit quam natura patitur aut minor. Atqui non nullos inquit Thebaldus vīros quotidianē videmus: quibus gignendi potestas non est. vnde id esse putas: quandoquidem nullam vīm astris esse concedis? Cōcedo equidem Pilīcio subdidit vel maximam: sed nequaquā eam istam quam Landriani huius astrophyati illi rugati sunt. Age age inquit Landria

CONVIVIORVM .F. PHILELPHI.

nus tu qui naturae Emboliam contrectas: doce nos quod oportune Thebaldus queſit. Quare viri non gignunt. Docet istud quidem inquit Pilicio idē Diocles medicus & eruditus & clarius. Ait enim id accidere: aut qā nihil omnino feminis aliqui emittunt: aut qui a minus proſciunt q̄ oportet: aut qm̄ semē ipsum est infecundum: idq̄ vel ex membrorum debilitate: ac pollutione: vel ex obliquitate caulis mentularis nequeuntis fecunditatem feminis rectam facere: aut a membrorum ad matricis recessum inæqualitate. At ego memini Thebaldus inquit: legisse aliquando apud Stoicos altam istiusmodi rei causam esse: quæ certe mihi non displaceat. Dicunt enim id yſu venire: cum & potentia&/ qualitates iporum vtrunque coeuntū natura inuicem non conueniunt. Quod vel eo arguento patet quoniā quottidie videmus si cum alijs coeant: in quibus eadem sit natura vis: facile gignunt. Ad hēc Ferufinus non insulſe omnes inquit philosophemur oportet: quandoquidem Rembaldum ita cupere video qui vt est rerū omniū pulcherrimaru in primis studiosus: ob eam rē vt arbitror voluit nos coniuas quo & ipſe nostro sermone frueretur: & nos suæ ſuauitatis humaniſimiq; ingenij participes faceret. De viri igitur infecunditate quas in medium cauſas prolatas audio: probo ſigillatim omnes. At ego aliam quoq; arbitror: & eam quidem minime falsam: quam coitus puerorum efficit. Quod malum Metellus inquit puerorum coitum nobis memoras? Quinam quisquam cum pueris coeat. Ipsi norint inquit Ferufinus: Auditamen effe quosdam Hermaphroditos: qui & pueri ſint & pueri: eosque non ſolum ita gigni naturae ſolertia: ſed etiam arte hominū: id quod de Poggio Bambalione: ac de alijs nonnullis accepi. Qui ergo eiusmodi immanitatē vehementius ſe dederint: eos infecundos redi perinde atque vel exhausta vel vitiata fecunditatis natura & dictat ratio: & in multis docet experientia. Fabulas naritas Metellus subdidit. An minus forſitan audisti Poggio huic iſti: quem modo nominabas filios eſe non nullos? Audieram equidem respondit Ferufinus: & Lucia pellici: & Vaggiae Poggij uxori eſe filios plarosque: quos habet Poggius cum vulgo communis. Ista quaſo Rembaldus

LIBER PRIMVS.

inquit: missa facitote. Sunt enim aliena a decoro. Si quid aliud est: quod aut Pilicio velit: aut alius quisquam dicere: eo ve-
lim sermonem traserat. Duo mihi reliqua sunt inquit Pilicio
quæ paucis exponam: alterum: quod dicebatur de gemelis
pluribusque filijs: alterum de marium feminatumque procrea-
tione. Non enim assentior Landriane tuis Astronomis: qui
liberorum tum numerum: tum etiam sexum syderibus attri-
buunt. Alio enim est ratio naturæ: vt mihi quidem videtur:
cur aut unus / aut plures nascantur filiis: & quæ causa sit tū ma-
sculini/tum feminini sexus. Aggredere igitur Pilicio: inquit
Landrianus. Dicis enim tu quidem multa. Vera ne an id mis-
nus deus aliquis viderit. De ipso igitur sexu primum inquit
Pilicio videamus: quem astris ascribere tanquam veneris utan-
tur cōgressibus fabulosum est: totumque ridiculum. Nam Em-
pedocles idem qui & philosophus fuit: & medicus: mares &
fœminas fieri putat a calore & frigore: quare ait primos qui-
dē mares iuxta orientem ac meridiem potius gigni ex terra:
fœminas vero iuxta septentriones. At istius doctor Parme-
nides/Eleates/Thebaldus inquit: contra iam antea sense-
rat. Nā iuxta septentriones gigni mares / quippe quod ea pars
spissior sit. Sed iuxta meridiem fœminas germinare a raritas-
te existimauit. Et vt omittā Anaxagořā Clazomeniū: & Leo-
phanem cuius Aristoteles meminit. vt Leucippum: vt Demo-
critū ipsum: qui arcana naturæ maiorem in modum est rimat⁹
Hipponax Ephesius nō absurde dicere videtur: si seminis fe-
cunditas id quod est viri plus valuerit q̄ muliebre nutrimentū:
mare fieri. Si autem nutrimentū fecunditatī illi viribus pre-
stiterit: gigni fœminam. Quantū intelligere video opportu-
ne Metell⁹ subiicit: & Astronomi & philosophi int̄ nebris am-
bulant: nec certi quicq̄ queunt internoscere. Verum vobis lo-
quētibus vnū est quod me dubiū reddat. Nā & Diocles mulie-
ri seminis factum tribuit: & Hipponax nutrimentū. De nutri-
mēto aut nulla me dubietas tenet: sed de factu seminis. Num
mulieres quoq̄ semen emittūt. Si malimus (inquit Pilicio) Ari-
stoteli & Zenoni credere q̄ Pythagore q̄ Democrito: q̄ Epicu-
ro non semen mulieres: sed materia quandā humidā projiciat

CONVIVIORVM. F. PHILELPHI,

quæam modū ab exercitio sudorem. Eā autem materiam vim seminis nō habere. At illi mulieres quoque factu feminis uti volunt habere enim veluti quedā vasa a renibus eaque inuerfa; quare ab ipso visu etiā appetere atque delectari. Tunc Metellus; ego isti sententiævel cum Hippone assentior; qui ait foeminas nō minus quam mares semen p̄fiscere; neque id tamen aīali fecunditatē quicq̄ cōducere quā extra matricē cadat. Itaque p̄ paucas esse quā sine viris semen s̄p̄ius emittat; nisi fortasse viduas. Additque idem os fa a maribus esse; sed carnes a foeminae. Sed perge tu obsecro Pilicio: & quod secundum erat. absoluto. Restat Pilicio inquit: ut causas p̄curramus vnius nascendi filij aut plurimorum quas oī noveras affirmare supbū sit; sed quāproxime veritatē assequi existimare nequaquam fortassis absurdū. Ille idē qui nobis in ore mō versabat. Empedocles gemellos ait pluresque gigni filios secundū maiorē se minis affluentia eiusdem p̄fusionē. Sed Asclepiades id fieri putat a corporis differtia; quēadmodū & in ordeis & in alijs hmōi segetib⁹ videm⁹ su venire ut ex uno graenulo & minutissimo & duo et tres & plures culmi ac rami spicceque emanet. Semina enī esse fecundissima. ¶ Erasistratus vero medicus ille nō prudētissimus minus quam eruditissimus differit hmōi filiorum numerū sicut in ceteris aīantib⁹ ex cōceptiōibus euēnire. Nā cū matrix defecata est ac mūda ea tū se cōceptiōi accōmodat. Quāquam Ferugin⁹ ingt quas in mediū causas p̄ferrivideo; nō possū illas nō grauissimas iudicare. Stoici tamen cōtemnedi nō sunt; quācum filiorum numerū ascribūt plūbus ipsi; q̄ in matrice sūt loci; ut cū in plures locus semē ceciderit; tū plures ac plures p̄ locorū nūero filios gigni. Quę vbi Feruginus dixisset: Frāscus Lādrianus; ut est in oī re comis atque liberalis surridēs ait. Equidē meos astronomos nugari arbitrabar; qui tamen inter se haud dissentiūt. At philopli ac medici isti veſtri factioni oīno feditioſiq̄ sunt & contentionis potius quam veritatis studioſi. Quare si sapim⁹. ineptas illos; oīm opinōes garulit at. ſequuntur omittamus; atque hanc rem oīm ab eo p̄ficiſci certo in licemus; qui ex nihilō creauit oīa. Non enī casu nō fortuna regimur: deus est; qui oīa regit/gubernat/moderaet; cuius iperatio fit ut vel vñus vel plures aut uascant aut non nascantur filii.

LIBER PRIMVS.

Idemq; & foeminaq; & mariū ortus ius habet oē. Sed de cōuiū
rationē oīno ignorasse videamur: tempestiuū fortasse fuerit: vt
tuos istos Rébalde pueros quos ambos paratos video alterum
lyra: alterū psalterio: quantū & sono & cantu valent: audiāmus.
Rede mones Remboldus inquit: & cōuersus ad pueros: vt suo
muneri satissimenter iussit. Itaq; tactis pulsatisq; ad modulum
chordis numeros ad hēc verba alternatim accommodarūt,

Quisquis astrorum decus et tonantis

Splendidos coetus cupis intueri:

Huc ades lētus dapi bus beatis

Sydere dextro.

Nunc prēstate diem superi: qui lucidus omni.

Nube carens hilare tueatur in ethere phœbum.

Quicquid sollicitos animos facit: exeat qdī s.

Sola voluptatis veniant confortia lēte.

Ablitvrentis malesana curē.

Vis & vtrices animi inquieti.

Eger & nunq; résidens tumultus:

Mentis iniquē.

Huc Astrēa veni: tuq; o sanctissima custos.

Foederis humani fraudem aduersata nocentem.

Cana fides veri seruatrix diua deique.

Et metus & pietas Anglum seruate Philippum.

Hic enim princeps patrieq; ductor.

Et pater tantum superat tyrranos.

Astra sol quantū superat minorā.

Lampadis igne.

Mortales superat cunctos regesq; ducesq;

Non secus hic princeps mira probitate Marias.

Quam noctem solet ipse dies: quamq; aureus gra.

Defecatus honos: quam dedecus incita virtus.

Sis diu nobis pater atque rector.

Angle felici teneas superbos.

Insubres regno ligures & omnem'

Viribus orbem.

Qui decles yixisse nouem memorabilis annos.

CONVIVIORVM. F. PHILELPHI.

Fertur: ut eloquio prestas: ita grandior quo
Nestora mellifluum superes & secla Sibylle.
Aeternumq; tuis presens sis numen amicis.
Que vbi illi duo pueri nouo quodā inusitatoq; modulo ac m̄tro
numero cecinissent: cuiates iij essent Querēti Aenicō/ respōdit
Rembaldus vtrū nq; ligurem esse. Non est igitur Aenicus inq;
mirandū: si tam sonora rā clara: tam suauis est vox istoq;: quādo
quidē sunt ligures. Natura enim habent id boni ligures: quod
etīa nomen plū declarat. Siquidē vera est sententia cōmuniū
magistrorū: qui literas docent? Inquit Feruinus ut ligures di-
cti sint a legendis leguminibus: cuiusmodi natura bonū dicit
quod cantus intersit non sat s̄ intelligo: nisi fortasse qm̄ legu-
mina existimātur vulgo ventosiora idcirco cōductura sint voci.
Recte inq; Aenicus interpretatis. cōducunt lāne legumina vo-
ci: & cantui plurimū pr̄sertim ei quo Typhon ille Egyptiā mas-
xime vsus perhibet. Ad quod quidē dictum cū profulsius ride-
ret: inquit Rembaldus si cōmuniū hēc interpretatio tibi Aeni-
ce nō placet: vnde liguriē nomen deductū vis. Liguron inquit
Aenicus nomen est grēciū: quo & argutum significat & suave &
splendidū et canorū & variū et rotundū & psonū: quę voci om-
nia & cantui acomodata dubitat nemo. Inde autē & liguriā et
ligures nomen duxisse arbitror. Nam leguminibus multo plus
abundat Egyptus: quā non modo vel Liguria vel Gallia hēc Ci-
salpina: sed viuierla etiam & Italia at Hyspania. Cui cum es-
sent omnes assensi cōiectis in Rembaldū oculis: ita rursus locu-
tus est. Accepisti tu pfecto nos Rembalde: ut es omnib; in re-
bus & comis & elegans non nostro solū: sed philosophus etīa
more. non enim parua res est & musica neque noua nec vulgaris:
sed quę semp apud summos & sapientissimos viros in maximo
honore sit habita. Itaque apud grēcos qui bonarū omnīū artū
& prestantiū simarū disciplinarū non iniuria principatū sibi iā-
pridem testimoniō et consensu omnīū gentiū vendicarunt: tan-
to ea in precio semper fuit: ut qui eius esset ignarus: haberet in-
dicator: quod vel ipsi Themistocli accidit cum in epulis lyram
recusasset. Isaq; non iniuria regem Scytharū Atēam rident ut
barbarū et ineptū: qui captiuū Ispaniam tibicinem illum optio-

LIBER PRIMVS.

mū qui Boetios plures schiatico dolore laborantes suavi mo-
dulorū cur atione liberauit. vbi Tibia vt iussisset & eum cete-
ti vehemēter admirarētur: ac laudibus ferrent ad cœlum: iura
uit equestrem Hinnitum sibi longe iocundiorē videri. Et ne id
quidem mirum: quippe qui adeo equestri delectaretur vt ipse
equum peteret. et tanq̄ iactabūdus Philippi regis legatos alī
quando interrogaret: num idem Philippus faceret? Quis enī
musīcam non laudet: nō prēdicet: non maiorem in modum ad
mirer: cum vel seipsum norit similitudine quadā musīca com-
pactum? Totus enim animi & corporis nostri status & compa-
gine quadā musīca et musīci pportionib⁹ constat. Que q-
dem cōueniētia tanta est: vt non dubitarit Aristoxenus ille Ta-
rentinus animū quem eius cum discipulus & equalis Dicear-
chus quatuor elementorū conuenientiā desinierat eum dicere
corporis esse harmoniā. Sic enim ex corporis totius natura &
figura corporis varios cieri motus tanquā in cātu sonos. Ita-
que Pythagorei (quorū inter omnes philosophos nomen illu-
stre & admirandū fuit) cum vellent diurnas curas somno re-
soluere: quibusdā cantilenis vt solitos tradunt: quo leuiter eis
sopor qui esq̄ irreperet/ eosdemq̄ expperrectos alijs quibusdā
modulis que somni stupore confusione m̄q̄ cepissent: abdicare
cōsueisse. At Empedocles & ipse Pythagoreus furibundū ado-
lescentē/ qui eius hospitem damnati patris accusatorē gladio
adoriret/ & inflexit canendi modulo & ab illa omni excande-
scētia & iracūdīcēt turbine/ ad animi placabilitatē & mansie-
tudinē reuocauit: non fecus quā Timotheus ille Milesius mu-
tato modulo Alexandrū ab armis/ inq̄ orthi regula concita-
rat. Nam Tyrtei tibicinis quanta vis fuerit: Meleni sunt ex-
perti. Is enim cū suis modulis Lacedemonios aduersum Me-
senios in pugna concitasset: alacriore esq̄ reddidisset: Lacede-
monijs ppetua seruitute Menenios qui superiores iam essent:
solus subiecit. Et quanq̄ musīca descēdit de cēlo: quippe quod
ad celestium orbū mirabiles diuinosq̄ concētus & musas ha-
bemus & musīca/ haud mihi ineptus videretur: si quis in me-
diū proferret: et qui musīcanī primi aut inuenerint aut auxe-
rint: quiq̄ in ea maxime floruerint. Nam cum sit vox ictus aer

CONVIVIORVM. F. PHILELPHI

sensibilis auditui: eius cognitio grammaticorū est: qui v eluti
lineis quibusdā voces condūt: & lectioni prēbent. Nam secū-
dum scientiā musicorū id esse neminē prēterit. Sed qui articu-
latam vocē mortalibus deus largitus est: quantū pijs oporteat
ac supplicib⁹ laudib⁹ prosequi/ cū alijs plēriq; tum diuinus
poeta Homerus satis líquido significat cum ait sapiēter & do-
cte. vt semper. Hicq; deum modulo placitū sibi adesse diurno.
Instabant graj pulchrū Pēna canentes. T e q; sagittator reso-
nant/ lētaris Apollo. Hanc autem quā & vocem/ & articulatā
voce mynuerso hominū generi immortalis deus largitus est:
qui quibus cōcentibus modulationib⁹ busq; ornaret: primus iue-
nit/nō potest mihi non diuino quodā ingenio prēstissime is vi-
deri. Q uę cum Aenicus locutus est obtiuit. Itaq; Metellus cō-
fecisti nos inquit Aenice in maximā expectationē audiēdi tui
de rebus mulicis nouū aliquid inusitatūq; afferentis. Quare
ne nostra nos fallat spes; fuit liberaltatis tuę. Nam vel de ip-
sa inuentione & prisq; musicę eiusq; nouatę: ac pene interem
ptę / non parua est inter homines doctissimos dissensio. In
primisq; ipsi Academici: & quotquot inter peripateticos fue-
runt illustriores / permulta de istiusmodi rebus fecere verba.
Itaq; perfice quędo quod cęperas: ne a quoq; fortassis exsite
ris. (quod est alienū a liberalitate tua) noluisse nos participes
fieri vel disciplinę v̄l suavitatis tuę. Faciam equidē inquit Ae-
nicus quod vos omnes cupere animaduerto: modo memineri
tis aliam scholę aliam esse cōiuīj rationē. ¶ Heraclides enim
ponticus Euphronis filius quē doctor Plato in sīci liā nauigās
Academie p̄fecit in collectiōe musicorū: citharę citharisticī cā-
tus inuentionē in Amphiona refert Iouis & Antiope filiū quē
. s. ex patre Ioue id didicisse tradit. hoc autē fidem trahit ex ea
descriptiōe que apud Sicyonios posita est: per quā & sacerdo-
tes illas que essent Argis et poetas & musicos noīat. per idem
vero téporis Linū quoq; Euboeū ex chalcide insignē habitū
qui Apollinis vt quidā volunt. & Terpsicore filius vel secundū
alios Amphimaro Mercurioque parte & vrani⁹ matre natus ly-
ram prīmus repperit: & versu lamētatione s ita inscripsit: vt An-
thes Anthedonius qui simul tuit hymnos. ¶ Dicunt fuisse etiā

LIBER PRIMVS.

eadem tēpestatē alios plures; et Pieriū ex Pierio Macedonię
monte qui de musis poemata contexerūt. & Philammonā Del-
phum Thamyrę thracis patrē. Eum autē Philammonē Latō-
nē & Dianę atq; Apollinis originē in modulatiōibus declaras-
se: eūdemq; primū tēpora cōstituisse illius templi: qđ Delphis
esset. Et Thamyrā ipsum Philāmonis filiū: qui sonātius & mo-
dulantius om̄ib; qui per id tēporis in luce vixissent: cecinisse
perhībet. Quare hunc finxere poetē certasse cū musis: ac pro-
pterea visum amisisse: eūdemq; scripsisse versib;ns Titanū bel-
lum aduersus deos: & reliquissle carmen de theologia: versib;
tribus mīlibus. Vir sane doctus & clarus fuit: nisi obscēna pe-
ste Thamyras laborauit. Ad quod Aenīcus cum tacuisset: vide
returq; pudorē velle nescio quid flagitiū silentio inuoluere. in=
quit Rembalduſ: om̄es hic familiares atque amici Aenice su-
mus. itaque nihil est qđ dicto erubescas: p̄sertim cum iam om̄i
niū hominū cōsensu: nobilitatā & tanq; īgeneratā virtutē a-
deo habeas: vt nulla ex dictis tuis manare possit in te cuiusq;
criminis suspicio. Tum Aenīcus ethi Rembalde inquit iuitus
hac de re loquor: geram tamē morem & cōuiūs et tibi. Is cer-
te ille Thamyras: qui flagitiōsis puerο; obscēnisque amorib;
omniū primus se fecit obnoxiū. Amauit em̄ Hymenē Callio-
pes & magnetis filiū. At sunt inquit Feruinus: qui istiusmodi
immanitatis initiu Thaloni cretensi dedant. amauisse enim
Rhadamantū. Tum Metellus equidē inquit: legisse memini
Lauim qui chrysippū Pelopis filium in deliciis habuisset fuis-
se isti⁹ sceleris auctorē. Sed rapti Ganimedis honores inquit
Thebaldus quid aliud significat: q̄ Iouem illū quē optimū ma-
ximū vetustatī stulticia dicitabat: in hanc ip̄am oēm tam p̄
uagatā vndique nequitiā se primū principēq; p̄buſſe! Et que-
nā iste belluę fuerūt inq; Rembalduſ qui se tanto decori addi-
xerūt. Gr̄ci oēs inquit Pilicio: cū q̄ longe secus vel sentiūt vi⁹
loquuntur. Et quidnā inq; R̄ebaldus. Dant inquit. Itali⁹ eius-
modi turpitudinīs fēditatē quos insimulāt: cū diuti⁹ militiē te-
nerent primos in id facinoris pinde atq; mulierū inopia pla-

CONVIVIORVM.F.PHILEPHI

psos. Perge rogo Aenice Rembaldus inquit de musicis. Malimusq; Gr̄c̄is quod v̄l turpe sit vel obſcenū/quā nostris ascribere. Reuertamur inquit igitur Aenīcus ad eundem Heraclidem:qui tradit fuisse Demodocum Corcyreum & antiquū musicum & haud ignobilem:qui carmina scriperit:tū de Ilij excidio:tum de Veneris & Martis concubitu. Clariſſe p̄terea Ph̄emiū itaceium:qui redditum eo rum versu complexus sit: q̄ cum Agamēnōne ex Troia reuersi sunt. Et h̄i quidem omnes quae scripserunt non soluta oratione: sed versibus scripserunt quibus postea modulos addiderunt: vt & Stesichorus/ac reliqui pr̄isci lyri ci: carminumq; poetē soluti sunt. Nam & Terpāder qui primus lyram heptacordum constituit:& regulas lyricas scripsit quod tamen reliqui philamnioni dant: pro singulis citharaci. cantus regulis & suis/& Homerii versibus: singulos modulos ab eodē Heraclide addidisse tradit: atq; idem canere in ludis solitus: primusq; nomina reddidisse lyricis regulis:& eodē modo Clonas qui prim⁹ tibicinicas regulas / cōcentusq; cōstituit:& Elegus poeta fuisse & epicus. Et post hūc Polymnestus Colophoni⁹ eadē poemata secut⁹. Tibicinę aut̄ horę regulae ac moduli fuerunt Apothe⁹. Eleg⁹. Comarchius: Schēmon. Cepion. Duis Trimeles. Postero vero deinde tempore inuenta sunt Polymnestia q̄ vocant̄. Sed regulae cytharæ duę multo priusq; tibi cincice reptę cōstituteq; sūt: Terpādri tēporib⁹. Nā Terpāder ipse primus citharēdicas regulas ac modulos:tum Boeti⁹ & æolium:tum trochēi:& acutū:tum Cepionem & Terpāndriū appellauit. Scripsit aut̄ Terpāder proœmia citharaedica: At Timotheus milesius: locupletissimus est auctor citharēdicas regulas ab ijs quoq;: qui antea musici habiti sunt versibus constitutas. Is enim primas regulas versibus admiscens: dictionē dithyrambicam cecinit. Et id quidē ea potissimum ratione: ne statim videretur a lege veteris illi⁹ ac bene moratae musicę dispareare. Verū quantū accepimus. Terpāder arte citharaedica musicę viuis est ceteris omnib⁹ anteire. Nam quater deinceps eū vīcisſe pythia scriptus de ipso titulus declarat. Illius aut̄ vetustatem ostendit Glaucus Italus q̄ quodā in libro de pr̄isci poetis a musicis Archilolocho Ter-

LIBER PRIMVS.

pandrum antiquorem ostendit: quippe quem afferit secundū
 post eos fuisse: qui primi tibicinicā induxere. Quanq̄ Alexan-
 der in eorū collectione: q̄ circa phrygiū pulsatiōes versati sūt:
 narrat. Olympum Phryga: q̄ primus & tibicinicā tulit ad grāe
 cos & Idēos dactilos: & id quidem Midē regis téporibus. Sed
 qui primum tibia vsus sit. Hyagnim fuisse deinde huius filiū
 Marsyam tempore iudicū Iudeorum qui captus mēte se in flu-
 men: quod ab eius nomine nomen accepit: precipitauit: ac pe-
 riit Postea vero Marsiæ discipulum Olympū: qui & ante bellū
 Troianū fuit grandior natu: q̄ phrix Olymp⁹ quem dixim⁹: &
 Mis̄e monti ab suo nomine nomen dedit. Atqui Terpandrum
 fecutū esse Homerī versus: sed modulationes Orphei. Sed Or-
 pheus neminem videtur imitatus: vt pote quod nondum quis q̄
 fuisse prater tibicinice poetas. Sed quae Orpheus cecinit nul-
 lam habent cū eis similitudine. Clonas autem quem tibicinū re-
 gularū poetā non multo p̄st Terpandrū fuisse cōstat: secundū
 Archades Tegeates fuit sed secundū Boeticos Theban⁹. Post
 autem duos Terpandum & Clonā afferitur Archilocus. Quan-
 q̄ historici quidem tradūt Ardalū: quēdam Trozenium ante
 Clonam constituisse tibicinicam musam fuisse Polymnestum
 poetā Neletis Colophonij filium: q̄ regulas ac modulos quo-
 dam & Polymnestum & Polymnesten iuenerit. Nā qd̄ Clonas
 Apothetum & Schēnionē repperit p̄didere nonnulli. Nam ip-
 sius quidam Polymnesti & Pindarus & Alcman poetē carmi-
 num meminere. Sed regulas quasdam quibus circa Cithara-
 dicā musam Terpander est vsus: sunt qui referant in Philam-
 monem illū Delphum & (vt summatim dixerim) omnis Terpan-
 drī Citharēdia ad etatem vīcē Phrynidis Mitylenij oīno sim-
 plex seruata est. Sed hic Phrynis Canopis filius discipul⁹ fuit
 Aristoclidis citharēdi: qui genus ducens a Terpandro floruit:
 in Grēcia tempore belli medici/ acceptumq̄ hūc (de quo loqui-
 mur.) Phryni tibicinem citharisticā docuit: qua Phrynis om-
 niū phibeſ apud Atheniēs vsus panathenēaq̄ vīcisse. Callia
 principe. Hic autē prim⁹ prīscā illā: & simplicem ac virilē musi-
 cā mutare cepit: & in nouas harmonias numerosq̄ traducere.
 Cithare autem figura prima facta est tépore Cleponis.

CONVIVIORVM.F.PHILEPHI

Terpandi discipuli q̄ ideo Alias est vocata quoniam Citha-
rēdi Leibij ea sunt vſi. Hi vero iuxta Astam iedē habent . Sed
ad postremū Pericletus ḡne Leibius vicit cantu Citharæ La-
cedāmone carina q̄ vocātur. Quo mortuo continuo illa cytha-
rēdiæ successio Leibios defecit. Atqui rerum quidā ignari af-
firmant ijsdem tempori bus Terpādrum Hippoñactaq̄ fuisse
cum ipse Pericletus fuerit Hippoñacte antiquior. ¶ Sed quo-
niā que cum ad tibiçtum ad Citharæ leges attinēt: eadem
antiquitate reperta esse ostendimus: nunc de tibiçinica tantū
dicendum sit. Olympus igitur phī ix: quem modo meminimus
regulam tibiçinicam condidit in Apollinem eamq̄ Policepha-
lum nominauit. Fuisse autem hunc Olympum vnum ex ijs qui
fuere ex primo illo olympos Myso: qui Marſyæ discipulus regu-
las cōstituit modulosq̄ in deos. Is enim cum esset Marſyæ mo-
re patris amore coniunctus ab eo tibiçinicā didic̄it: eas & har-
monicas regulas: qbus gr̄ci postea in deorum solennitatibus
vſi sunt: in Gr̄ciam aduexit. Sed alij Policephalum non olym-
pi phrygis sed crateris quem Olympus docuit: fuisse conten-
dit: Practicas vero att legem Policephali fuisse non prīmi il-
lius Myſi: sed iunioris Olympi phrygis. Nam moduli legē in-
uenisse dicitur Olympus primus Marſyæ discipulus. Marſyā
vero ipsum sunt qui dicant massem vocatum esse: alij vero con-
tra. Nam Marſyam & non massem nominatum: fuisse autem
Marſyam Hyagnidis prīmi illius filium qui tibiçinicam rep-
perit. Quod autem harinatius modulus Olympi fuerit: docet
ijdem Glaucus Ital⁹ in priscorum poetarum monumentis: pra-
terea ex Stesichoro hymnō idem intueri licet: qui neque Oi-
pheum nec Terpādrum nec Archilochum: nec Thaleram im-
tatus est: se Olympum. Est enim vſus Harinati lege & daſty
li specie: quam ex orthi regula quidam esse dicunt. Alij autem
dicunt hanc regulam repertam a Myſis. Fuisse enim prisca
tibiçines quosdam Myſos. Atqui est etiam alia prisca regula
ac modulus: nomine Cradias: quo dicit Hippoñax vſum tibi-
cinem Minestrum. Princípio enim canebat tibiçines elegia
modulationibus condita. Fuit etiam Sacadas argiuus Poeta:
modulorum atque elegiorum modulationibns conditorum:

LIBER PRIMVS.

quem & bonum poetam : & ter Pythiorum victorem tradidunt. Cunq[ue] tres toni essent secundū Polymnestū ac Sacadā Dorij; phrygij; Lydij. Eecit Sacadas (vt fert) in singulis tonis cōuerisionē: ac docuit chorū canere primū Dorice: secēndū. scđn Phrygas: Tertium vero secūdum Lydos vocatur autem ea regula tripartita ppter mutationē. Sed in ea q[ui] apud Sicyonios descriptio est poetarum Clonas perhibetur tripartitę legis inventor. Et prima quidem constitutio rerū musicaꝝ apud Spartatas Terpandrum habet auctorem. Secunda vero Thaletā. Sortinum & Xenodomum cytherium / & Xenocritum locrū / & Polymnestum Colophonium: & Sacadam Argium: Sed & Thaletes & Xenodamus & Xenocritus p̄eanū Poetę affirmātur: Polymnestus vero Orthiorū. Sacadas aut̄ elegiorum. At Pratmas inquit Thebald⁹ dixit Xenodamū nō p̄eanū sed sub saltationum poetam habitum. Nam & Polymnestus tibicinicas fecit regulas. Et i Orthij regula modulatione vtitur. Ambigitur etiam de Thaleta vtrum p̄eanibus vsus sit: quippe quem Glaucus & post Archilochū fuisse & Archilochi modulos imitatum referit: eosdemque magis produxisse intendisseq[ue]. Præterea & maronam & Cretuum item numerum in modulatoriā intulisse. Quibus ipsis neque Archilochus/ nec Orpheus nec Terpader sit vsus. Nam quicquid in hac re boni Thaletas habuit id omne ex Olympi tibicinio molitus est. Dubitatur etiā de Xenocrito Locro an p̄eanibus vsus fuerit: Heroico enim argumenta eum scripsisse tradunt. Itaq[ue] Dithyrambi appellatio ne eius argumenta ab quibusdam notata sunt. Recte quidem inquit Aenīcus Thebalde monuisti: quanquam ego istuc mox erā venturus. Narrantur enī ista q[ui] dixisti omnia. Quę quo magis inter se discrepant: eo maiore coniecturā musicę & vetustatis: & dignitatis afferunt. Nā propter vetustissimā antiquitatē humanę inuētionis auctor: incertior sit oportet. Rei aut̄ inuētę dignitas adeo multos trahit i amorē sui: vt singuli (si fieri pos sit) auctores se dici velit. Hoc aut̄ nō solū in musicis: quos sibi inuētū poete proculdubio vendicat: sed etiā in philosophia: & in reliq[ue] oībus optimis disciplinis vsu venit. Quare Olym pū dixit Aristoxenus existimari a musicis harmonici gnis re

CONVIVIORVM. F. PHILELPHI

pertorē. Antea enim fuisse omnia diatona & chromatica. Sed Olympius quoniā musicam auxit. introduxit enim noua quēdam & superioribus incognitā: eo dicitur a nonnullis inuentor grāce & pulcherrimē musicē. Idem quoq; accidit in numeris? Quēdam enim numeros generā ac species / primē inuentiō sunt additē: quē latuerant. Et ita moduloꝝ numerorūq; poe extiterunt. Nam prior illa Terpandri nouatio haud reddidit musicā ineptiorem. Post hunc autem Polymnestus & Thale tas itidem & Sacadas ita Terpādium modum imitati sunt / vt a forma ipsa optima nō excellerint. Nam iō omnes ita poetis numeris prestiterūt: vt primā formē bonitatē nō deseruerint. Nouauerūt etiā quēpiām & Alcumā qui amatorios modulos repperit: et Stesichorus quoꝝ vterq; ab honesta Musica non discessit. At Croesus Tīmotheus & Philoxenus / et qui reliqui per id etatis musicē laudem sunt adepti: vt iō portuniores fuere: multa nouarūt: quē a vetere illa et modesta ac virili musica veluti degenerant / sicut hi sane regulā: quam humanā & positivā nomināt / hoc est mollē & eneruatum. Prisci enī illi musici poetē iōdemq; philosophi fuere: nullus istiusmodi lenocinij illecebriſcq; foemineis vtebatur. Sed naturā optimā viuen di ducem ac magistrā sapientū atq; grauitatē & sono et cantu complexi sunt. ¶ Itaq; & vergilius Maro tale in hyopam cithara dum apud Didonē fingit canere in cōiuio & Homer⁹ apd Alcinoum pheacū regē Demodocū illum Corcyreum de quo modo sermo est habitus / cōiuas facit cythara delectare: qui tamē dum veneti's martisq; concubitū canit: non ad voluptatē libidiñisq; illecebras id mihi facere videtur: sed vt delicatos mollesq; deterreat ab eiusmodi omnibus indignis homie libero animi pturbatiōibus. Eisdem rationib⁹ canit Phemius Itabacesius in cōiuio. Et Agamēnon Imperator ad bellum Troianū pfecturus poetam reliquit domi: qui vxorem Clytemnestram per mulierib⁹ virtutū laudes / ad pudicitiā cantu probitatemq; coniugalē hortareſ. Quāze aiunt non prius ab Aegistho viciatam Clytemnestrā: quam is e medio musicūq; adulteriū monitis suis impidebat: impie sustulisset. Itaq; laudan di mihi Lacedemonijs visi sunt qui Timotheū Milesium cōsul-

LIBER PRIMVS.

20

to publico de laconica exegere. quoniā super eos quos a superioribus constitutos reppererat vndeī mū addiderit nērum cythare. Videbāt enim viri prudētissimi perniciōsum fore ad virtutem puerorum animis t̄ quo Timotheus erudiēdos accepisset; si p̄fiscam illam modestamq̄ harmoniam paterentur per multipliciorē musicam in chromatīcū genus quod multo mollius & lascivius est inuerti. Hęc fuere quę de īs qui musicam aut inuenere aut auxere: aut in ea vtrumq̄ clari sunt habiti se mihi dicenda obtulerunt. quanq̄ res adeo magna est et multiplex vt multo & longiorē orationem & eruditōnē exposceret. Sed conuiuij mihi vt dicebam non scholę alii cuius ratio habenda fuit. Cum autē hunc Aenīci sermonē conuiue omnes admirarentur: eumq; certatim laudarent ingenij doctrinā et diligētiae imprimisque memoriae: inquit Metellus per pulchre sane nobis humāna musicam Aenice exposuisti. Verum sunt qui altius repētant hoc inuentū. volunt enim Appolinē fuisse: qui non cytharam felum: sed etiā tibiam multo ante Marsyā aut Olympum aut Hyagnin primus inuenierit. Id autem patet ex illis charis atque sacrificijs q̄ Alceus scribit in quodā hymno cū tibijs Appollini deo prestabat antiquitas. Præterea eius simulacrum quod fuit Deli habuisse dicitur in dextra quidem arcum: in lęua vero gr̄ias: quę singulę singula musicę instruēta manibus gerebant: vna lyram: altera tibias. Quę autem fuit media/ore fistulā tenebat. Quae vero a me dicuntur & Anticles quoq; & Sterpaphius Callimachi seruus ac familiaris ambo tradiderūt. Sunt autem qui vetustatē illius positi simulachri reperant ab Herculis v̄ que temporibus. Atqui puerū quoq; illum qui laurum tempicā deportabat ad Delphos: tibi cen iuxta sequebatur. Præterea quę ex Hyperboreis ad Delū olim sacra mittebantur: cum tibijs et fistulis accytharis ea fieri mos fuit. ¶ Alij vero appolinem etiam ipsum vt optimi modulorum poetae Alcumanis sententia est: tibia cecinisse tradūc. Sed Corynna Lyrica Archelodori & Procatiē filia Myrriodosq; discipula. q̄ pindarū fertur vicisse quinque est: ait Appolinē v̄tēd tibi doctrinā a Minera acceptisse. Quāta igit p̄ se dignitatē ferat musica satis ea rō docet qđ deos habet auctores.

d.i.

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI

Loquor enī de prisca illa & virili ac benemorata admirabili
q̄a musica. Nā quę postea mollis atque petulans introducta est:
quā sit cōtemnanda nihilq̄ faciūda in tertio de rep. docet Pla-
to, qui cum alia pleraq̄ nō probat: tum Lidij harmoniā pluris-
tum reprobat: q̄ & acuta sit / & ad lamentationē accommodata
Enī vero prima eius cōstitutio fletus lamentationisq̄ causa
facta est. Nam Aristoxenus in primo de musica Olympum tra-
dit in pythonis sepultura cecinisse tibia scdm Lydium modulū
funeralia. Sunt tamen qui hunc modulū a Melamppide cceptū
credant. Sed Pindarus in peanibus / cum de nubes nuptijs lo-
quitur dicit harmoniam Lydijs moduli primā doctrinam fuisse
in musicis: Alij vero Torebum primū esse Harmonia vñ per-
hibent. quēadmodum Dionysius cognomēto Iambus refert.
harmonia vero quę dicitur mixolidius & cōmiserationis est &
tragedie cōgnēs. Sed Sappho Ferufin⁹ iquit. narrat ab Aristo-
xeno inuenisse prima mixolidium harmoniā: ab qua tragedia
rum poetę doctrinā acceperūt. li enim mixolydiū doria cōiū-
xere: Nā dores repräsentāt modulationibus suis celsi animi cō-
uenientē magnitudinē / atque amplitudinē: Lydijs vero quanta
sit vls & ipetus perturbationū facile demōstrant. His aut̄ utris
que mixtū cōstat tragedia. At sappho ista Ferufine quā nobis
cōmemoras: inquit Thebaldus quēnā fuit: vtrū ea quā Lesbiā
fuisse volunt & erexo: an altera & ipsa Lesbia ac mitylenea?
Evidē inquit Ferufinus priorem puto. Verū quam alterā aīs
& alteram: Fuit vna inquit Thebaldus et ea quidem Erexia
atque antiquior Sappho Lyrica Olympiade secūda & quadra-
gesima: qua tēpestate & Alceus claruit & Stesichorus & Pitacus.
Et plectrū prima inuenit. Nupsit autē Cercyle Andriō-
hoi ditissimo: ex quo filiū suscepit noīe Clida. Discipulas ha-
buit Apagorem melissiam. Congylam Colophoniam. Enoeā
Salaminiā: habuit amicas tres Athida Thelesippam mega-
ram: quarum etiā amoribus secus q̄ muliebris pudor & pudi-
citiā patiat̄ vfa / per turpissimā famē notam tradita est scripsit
aut̄ & Lyricos modulos & epigrāmata & elegia & Iambos &
monodas. Altera vero Sappho mitylenea longe iunior fuisse
cōstat: Cuius pulcherrimū carmen ad amicū Phaonē adhuc in-

LIBER PRIMVS.

latinū cōuersum apud nos extat. Hęc autē cū Phaonem ipsū
perdite deperiret; sua tandem spe fruistrata ex leucade sese p̄ci-
pitē dedit iubmersitq;. Placet sāne inquit Ferusinus ista etiam
audiisse/quo nihil omnino certi ex hoc lautissimo cōiuio no-
biscū reportemus: p̄ter hoc vñ quod nō prima dicēda sit Vag-
gia pogiana:q; Lambere puellas cōsueuerit quandoquidem
audio Sappho er: ex iam trīum fe puellarū obscoenis amorib⁹
poluisse. Id quod Iuuenalem nō vididisse miror. Perge autē tu
Metelle vt q̄ in certa erant nulla omnino reddas. Faciam Me-
tellus inquit quod iuhes:& id quidem brevibus. Scio enim fo-
re vt mox Rembaldus accesatur ad principē et publici & gra-
uissimi cuiusdem muneris gratia. Ut igitur ad mixolidium re-
deamus ynde huc nostra declinavit oratio. Pythoclidem tibi-
cinem aliqui protulere: qui Mixolydiū ipsam repererit. At Ly-
sis Aethenīēm Lamproclem eius auctorem affirmat. Qui
cū intelliget nō hic esse diſunctionē: vbi omnes fere puta-
bant. sed in acuto. talem eius figuram reddidit: qualis ea est:
quę a paramele sit ad hypaten ipsam principem. Damon vero
Aethenensis vt plēriq; consētiunt: remissam quę dicitur harmo-
niam repperit: quę quidē Mixolydio contraria est. lados autē
persimilis. Non autē iniuria Plato hasce harmonias/et quę re-
laxationi accōmodata est abdicare atque contēnere visus est.
Doricam aut̄ idcirco admisit ac probauit: quoniā viros fortis
musicorū nō erat ignarus/esse in illis etiā quidpiam quod ruē
de reipu. conduceret. Nam nec mediocrem operā Plato musi-
cę induxit. quippe q̄ & Dracontē Aethenīēm i musicis audie-
rat & Metellū Agrigentinū: Sed eo p̄tulit Doricā harmoniā
quia & gratiot ea est & bellicę rei aptior. Nec enim ignorabat
vit ille oīm vñus eruditissimus & Alcumanē & Pindarū & Si-
monidē & Bachilidem: tum doria multa: tum parthenia: nōna-
la cecinisse: eosq; & prosodia & pēanias & tragicā: itē cōmisera-
tiōes eē aliquā dorio illo modulo modulatos. ad hęc item quedā
de amore. Valebant autem apud eum quę in Martem Miner-
uamq; concinuntur et ea quę spondęa nominantur: hęc enim
erant eiusmodi quę viri temperantis animuimq; contumacē

CONVIVIORVM. F. PHILELPHI

ingenti robore. Nec etiā erat nescius q̄ Lydijs atque Iados vis
atque virtus esset. Sciebat sane Tragedos vti etusmodi modu-
latione. At veteres oēs cum nullius essent cōuenientē imperi-
ti: non tamen omnibus sed qui buspiā vī sunt. Nā quod illi ar-
ctiore quadā harmonia paucitareque neruorū contenti esset/
non eius rei ignoratio fecit: sed consitū. Nec inscīcia vīla fas-
cū est: quod olympus & Terpander quīq̄ hosce deinde secu-
ti sunt: neruorū multitudinē varietatemq̄ sustulerint. Cui quī-
dem rei testimoniu afférat et Olympi et Terpandi reliquorūq̄
poemata: qui idem institutū seruauere. Nam q̄ trium neruorū
simplicesq̄ sunt adeo varijs ac multorum neruorū citharis p̄ræ-
stant: vt maorem Olympi modulum imitari nemo quiuerit. Et
hi quidem omnes qui multitudinem multiplicitatēq̄ neruorū
adamarūt: vt tempore fuerūt, sic etiam rei dignitate minores
habendi sunt. Nam et quibus aut neruis aut modulis vt prisci
voluerunt: idcirco noluerunt quod effeminatū qui p̄piam atque
humile in eis positum censemebant: & his dumtaxat sunt vī quī-
bus quoddam animi robur atque amplitudinem representari
arbitrabantur. Qua ratiōē tragedi dīcti a chromatico genere
atque numero abstinuerunt. Eadem etiam ratione Tyeus Ar-
chembroti filius vates idem & poeta elegiorum tibicenq̄ illu-
stris qui rempub. scripsit Lacedemonijs: & Andreas corrichi?
& Trasilius Phlasius nō ignoratione: sed animi sentētā chro-
maticū ipsum genus varietateque & multitudinem neruorum
neque securi sunt neque p̄barūt. Aliaq̄ p̄ multa istiusmodi re-
spuerūt vt Numeros quoddā & harmonias & dīctiōes modu-
latiōes & interpretatiōes. Atqui mox Telephanes megari cus
ita fistulis quasi optimus beilator enituit: vt tibicines nūlq̄. vt
ita dixerim. tibijs vti sineret. Quinetiam ob eā potissimum cau-
sam a ludo pythico absuit. Sed quēq̄ sua. vt dīci solet. magis de-
lectat. Q uo sit vt alijs Dorio. alijs Lydio. alijs Phrigio. alijs alio &
vī sint & vtantur. Nā Cato quispiā/ aut Phocidi quoniām per-
petuam cōstantiā seueritatēque adamassent neque quicquā aut
versitū aut occultū sed simplicia oīa aperiataque probarent. do-
riū quā aut Lydium aut phrigiū maluissent. Nā corporis per-
spicuitas doricū est Dores enī discincti erāt/ ac tunicis sepius

LIBER PRIMVS.

vtebantur. Præterea apud spartiatas Lycurgi etiam insituto
 puelle in ludi nudæ versabant. Quare in omnibus grauiorib⁹
 rebus prisci dorium nō lydium neque phrygium admittebāt
 Itaq; cum quid letius ac fucundius vel dicendum vel optādum
 esset: veluti proverbi loco A dorio dicebāt in phrygium. Qui
 enim faciliores humanioresq; prestarent non tam dorio quam
 aut lydio aut phrygio delectati sūr; Q uamobrem qui dorionē
 amarent Antigenidem tibi cinem nō probatur. Q uitibus vero
 Antigenides placeret. ijs erat dorion iniucūdior: his quisque
 gaudet quibus vtitur. Contēnitq; ea a quorum est vsu alienus/
 ob quā quidem causam citharēdi quoq; alijs alios improbarūt
 Et alijs numeroꝝ varietatem amplexi sunt: alijs simplicioribus
 modulis delectati. Atque oia fere ad ciuitatis vsum morem q;
 viuendi referre consueuerunt. Proinde Plato neque ignoratiōe
 nec iperitia: sed quia ciuitati quā cōstituerat repugnabāt: alijs
 quibusdam vt noluit: alijs voluit. Nam eam tenebat conueniē
 tię disciplinam quā qui omnium maxime. Itaque in his quę de
 animi origine in Timeo dixerit quantū & circa disciplinas &
 in musicis valerer: facile ostendit. Sic enim quodammodo cō-
 ficiebat postea tum dupla tum tripla interualla & illis absen-
 dens & inter hęc portiōes locās vt in singulis interuallis duę
 essent mediocritates. Id vero initium harmonię esse peritię
 manifestū est. Enimvero tres sunt mediocritates prme ab qui-
 bus mediocritas ois capiſt arithmeticā/harmonicā/geometri-
 ca/quarū vna pari numero & excedit & excedit: altera pari ta-
 tione/tertia vero nec rōne nec numero: cū Plato igit̄ animū
 esse cōuenientiā q̄tuor elementorū & causam eius cōsonantię
 q̄ sit ex dissimilib⁹ inuicē demonstrare voluisset: in quolibet in-
 teruallo duas animales mediocritates pro musica ratiōe ostē-
 dit. Nam cōsonantię illius musicę q̄ dicitur Diapason hoc est ex
 oībus chordis duo snt media interuallia. Sed horū pportio de-
 claranda est. Nam q̄ proportio si tper omnes neruos in ratiō-
 ne dupla speculationē haber: faciant autē duplā rationem ex-
 pli gratia secundū numerū sex & duodecim. Est autē hoc inter-
 uallū ab hypate mediorum in netu disiunctorū. Cum sex igit̄
 & duodecim extrema sint: habet hypate quidē mediorū ipsos

CONVIVIORVM. F. PHIL. ELPHI

vtrum musicū hominē malis an homuscā aliquē audire. Adq
surridens Aenicus perge inquit Ferufine. Quid eñ p̄tuleris
in mediū/nō poterit nō prudēs esse & perpolitiū. Tum Ferufi-
nus p̄fecto iquit quē sunt de musica disputata: seu Apollini ei⁹
prima inuētio qualī deo cuiq dāda sit/siue homini & Amphio-
ni/nō possum ea nō fateri esse pulcherrima. Nā qđ demū dice-
bat de Harmonia cōstat & īp̄a quidē & omnes eius p̄tes natu-
raliter ex infinita atq̄ admonēti: & vt ita loquar ex paridispa-
ri natura. Īp̄a eñ tota pars est t̄mīnis suis quadriptita. Sed ei⁹
p̄tes atq̄ rōnes/& pares sunt & dispares/& p̄dispares: quip-
pe quē neaten quidē haber pare ex duodecim vnitatibus: sed
paramēsen dispāre ex nouē vnitatib⁹ Mesen vero parē ex octo
vnitatibus. At Hypaten paridisparē ex vnitatibus sex. Cū sic
aut & īp̄a Harmonia & harmoniq p̄tes natura se inuicē habēt
tum excessibus: tum rōnibus. Consonat illa quidē cū tota toti:
tum etiā ptibus. Quinetiā sensus corporib⁹ ppter hmōi con-
uenientiā inherētes: alij quidē celestes ac diuum. vis
auditus/quibus duobus hoīes pinde atq̄ p̄sentia quadā diui-
na sentiāt: pxime sensu dicūtur ad deū accedere: voce harmo-
niā luce q̄ ostēdūt: alij vero sensus veluti cōsequētes/ut sensus
Harmonia cōstat. Nā etiā hī: quanq illis mīnores sunt: tñ qm̄
ab illis nō absunt: oīa scdm Harmoniā absoluūt. Illi eñ simul
quasi p̄sente deo sese corporib⁹ offerētes p̄ rōcinationē acer-
riā sunt/pulcherrimaq̄ natura. Quę cū dixisset cōtinuo ad-
fuit Metellus rursus q̄ sodalibus asurgētibus loco suo accu-
buit. Moxq̄ animaduertēs suo reditu silentiū factū quasi ipse
quē anteā c̄pissit et sermonē esset p̄secuturus. Nihil est iquit qđ
me quispiā diciturū expectet. Nā & c̄nādi mihi iam tēpus dari
malim quā canēdi sonandine: & quid Ferufinus quātū dīseruit
ignoro: proīnde aut ipse/aut aliis quispiā istiusmodi sibi pro-
vinciā desumat. Tum Ferufinus/recte sibi Metellus/atq̄ mi-
hi cōsulit/ cuius exēplū sequi institui. Itaq̄ tu Tebalde si vides
quādoquidē diutius tacuisti loquere aliquid tandem quo postri-
die leuatore sis stomacho. Recte suades inquit Thebaldus. Nā
et īp̄e mihi videbar fere obmutuisse cū nullus mihi daref intā-
ta dīcēdi pli: itate/ne mussandi quidā locus. Nec id tamē vīm

LIBER PRIMVS.

cuiq; vito do. Est enim musica res certe vetustissima ac nobilissima. Itaque non absurde prisci illi greci maxime omnium gentium studiis. musicę studere. quippe qui putaret iuuenū animos conuenienter. musica ac decorē & venustatē fingi aptęq; cōponi oportere. In telligebat enim musicā cū rebus oibus atq; optimis actionibus conducere: tum praeципue bellicis periculis. Ad quę quidē ob-eunda petebant a musica auxiliū. ¶ Accepimus enim Lacedemonios cū essent hostei in uafuri tibijs vti solitos. Nam iussu legis iugulata capra coronatisq; oibus tubicines Castoriū modulum canebat: incipiebantq; pena. itaque illorū aspectus et pulcher erat: & formidabilis: qui numero ad tibiā incidentes neq; phalagis ordine misceret: nec animis turbarent: sed in discriben a modulo māsuete atque hilariter ducerent. Alij vero sicuti Creteses cū lmpetu in hostes facturi essent: pro Ligero dulo: in illos ferebant. Argui autē tibiā: item in Stheniorū ludo nisi perhibent: huius enim ludi initiū in Danaum Aegypti ilius fratre abs quo scđm Grecos egyptus noīata est. primo deinde in louē relatu tradidere. abs quo etiā Iuppiter Sthenius ē appellatus. ¶ Nonnulli quoque tuba apud veteres vti in rebus bellicis maluerūt: in primisq; Latini & Italiae oīs. vnde est illud Ennius At tuba terribili sonitu tarantara dixit. multi cornib⁹ delectanī. vt & Germani: & Galli oīs. At Indi nō tubis: ac tibijs (quibus utrisque & in ludis nūc: & in cōiuījs vulgo: vtunq; plerique & nostri & aliena) sed verberibus ac flagris pulsatis in aerem. itemq; (quod turcis visitatū audiūmus) laciōrib⁹ qui busdā tympanis horrēdum quendā fragorē & tanq; tonitrū redentib⁹ gaudēt. Theatrica vero musam ne norāt quidē græcultū instituendāque iuuentutē. Ac sine ullo apparatu theatri (quod nūsq; erat) musica vtebanī in templis: vbi & venerando numini: & honorū virorū laudibus studebat. Ab hoc autē diuinę rei spectaculo ad struēdas & erigēdas theatrorū moles paulatim declinarūt: q; Apoteon theon hoc est ab deo nomē accepisse cōsentaneū est. Vnū etiā To theorin quod spectare significat: & que atq; theatrū deductū ostendunt. Ex hac autē musica Theatralissi quis dīcedo cōplecti velit quot lenocinia tādē neq; tibijs

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI

fluxere: nō facile queat. Nā relicta veterē illā gratiis ac mode-
stę musicę disci plina tragedi primū deinde comēd. postea alia
atq; alia petulātior a iſiusmodi hominū genera irrepserūt illa
luq; utq; adeo. vt nihil magis q̄ probrū ac dedecus colendū am-
plectendūq; videref. Inde noua quedā poetica apud Atheniē-
ses exorta quā circa fabulosam factiōnē versari Plato quoq; te-
status est. Fabula vero quid est aliud quā falsa quedā oratio? q̄
vere orationis similitudinē habeat: vt em̄ oratio rei gestę: ita
orationis fabula imago quedā & simulacrum est. Tantq; histori-
cīs poetę cedūt: quātū dicētes sunt agentibus inferiores: Hi-
storici sane vt opinor sunt sonori quida res geltarū nūci. Quā
cūq; aut gratiā poetę atq; honorē habent: deīco habēt: quod
oratori potius q̄ boni oratori esse volūt: verisimilia dicunt.
Quod Homerus cōsiderans apte ait. Plurima narrata similis
mendaci a vero. Itaque nequaq; omnes poetę apud Atheniē-
ses recepti sunt. Nam & modulorū poeticā ita contēnere vissi
sunt: vt clatum aliquē eius artificem non habuerint. Cinesias
enīm qui dithyrambos scripsit: durus. adeo fuit infacundusque
poeta ut comēdorum omniū cauilla in se conuerterit. & comē-
di tanto dedecori primū habitū sunt: vt legē cantum esset: nulli
ariopagitę licere comēdiā scribere. Sed vt res humanę in de-
terius ruūt: comēci quoq; tādē admissi sunt apprimeque hono-
rati. Nam tragediā ita mox floruit: ac mirādum in modū cele-
brata est: vt nihil tragediās duceref illustrius. Nec id quidem te-
mere. Cōparat em̄ si bi tragediā auditum atque spectaculū: cū
scdm Gorgiā fabulis & perturbationib; hoīes fallit. Itaq; plus
numorū cōsumpsit Atheniensis populus in Bacchis/ Rhenis-
fas/cedipodas antigenem in Medeęque & Electri calamita-
tes atq; erūnas q̄ in oēm rē bellicā pro patria libertate adver-
sus barbaros. Et vt reliquos omittā quā hēc adulterata musi-
ca durā illā atque ferreā Matis potesteritatē Romanū populū
populo: omniū dñm: facilē ad postremū obsequēēque habue-
rit: Docet vel vna Thais Terentiana quā in auditī p̄cīj venijs-
se meminīt. Donatus grāmatīcus. Q̄ uibus & p̄mījs & hono-
ribus iſiusmodi factū videmus: vt omnes qui in musicis ali-
quid possent in theatrīcā musam sese receperint. Tum Rébale-

LIBFR PRIMVS.

dus nō possum inquit Thebalde nō mirari: qd adeo in hanc le
nē et per humānā musicā te qui vnu s omniū humanissimus sua
uissimusque si s: acerrimū quendam vel aduersarium vel hostē
prestes, nomine prisci etiam illi quo santi factudos censes:
nouī aliquid in musicis ac varijs adiuenerūt. Valde inquit The
baldus: sed ita certe adiuenerunt: vt nulla in pte a grauitate
decoroque discederet. nā Terpander: qua prisci in modulis vñ
nō sunt dorij netem reppit. Itē & mixolidium tonū totū: & or
thij modulationis modum: qui dicis scdm orthios ad orthium
significabilē trochēū. Q uod si vt ait Pindarus modulorū quoq
qui nominātur Scolij Terpander auctor fuit. attamē Archilos
chus etiā trimetrorū numeros adiuuenit: & instatiā ad diffimi
les numeros & denumerationē & qui in his sonus versat. Pri
mo etiā ipsi dedunt & epoda & tettametta & procriticum: qd
iudicij electionisque vim habet & qd aditum prestat. psodia
cum huiusque incrementū. Sunt etiā qui eidē elegiū ascribant
ac prēterea instatiā tum lambei ad epibatum pēana: tum audi
Heroici & ad psodiacum & ad procriticum. Ad hec quoq At
chilochi. Inuēta esse affirmāt lambea vtraque & que dicendo
secundum pulsū ac percussionem & que in canēdo posita sunt
Quo pacto qui deinde tragicī poetē secuti sunt eiādem vti plā
tique omnes consuevere. Sed ea Crēsus postea vertit in vsum
Dithyramborum. Qui etiā (vt opinio est) eum pulsū qui est
sub odam primus inuenit. Nam priscos omnis Proschorda q
appellantur. pulsare solito. At polymnestris eum repperit to
num: qui Hipolydius nominatur. Ac idem multo maiores fe
cit tractum atque emissionem. Olympus autem ille phryx: qui
et grēci & regularis musē initium sibi vendicat: Harmoniae
repperit genus. Idemque numerorum tum prosodiaci auctor
fuit: quo martis regula continetur: tum chorti quo in maternis
vtitur plurimum. Sunt etiā qui Bachij auctorem Olympum
dicant. Que quidē omnia ita se habere declarant singuli pri
scorū moduli. Verum Iasus hermoneus Tharbini filius quē
Periandri loco vnu e septē Grēci sapientib⁹ quidā numeratum
prim⁹ de musicalib⁹ scripsit. Claruit autē eādē tēpestate qua
Hippocrates medic⁹ Olympiade quinq̄gesima octaua. Is īgīt

CONVIVIORVM . F . PHILELPHI

Iasus vbi in dithyrambicā disciplinā numeros mutasset: se quereturq; per multam illam tibiārū vocem multisq; prēterea ac diuersis sonis vteretur: priorem musicam mutauit Melampides quoque melins ille eritoni's filius post hūc secur' Olzm= piade sexagesima quinta qui dithyrambos & libros plures scripsit & poemata epica & epigrammata & elegos aliaque plurima: neque ipse superiorē musi cam est amplexus: nec ei seruus atque auditor philoxenus chiterius Eulychidis filius qui dithyrambos scripsit quatuor & viginti Aeacidarumq; originē modulis cōtexuit. Ac ne Timotheus quidem priscam probauit musicam. Is enī lyram que ad Terprādrum Antisseum vsq; ad septem neruorum fuisse: diuisit in plutes sonos. Idēque tibicinam a simpliciore illa in variam multiplicioremq; mutauit. Nam prisci illis temporibus ad menalipidē usque tibicinae erant mercennarij poetarū. Ex quo patet & Poetas antiqui ores esse: & illis tibicinae subseruire solito s ut magistris. Sed posterior tempore etiā hoc vitiatum est. Quare aptissime phe rebrates ille comicus Aethenensis qui Alexandrum regem in exercitu est secutus: introducit musicam & persona & nomine poeseos: q; muliebri ornatu & corpore verberibus cęso ac clacero contumelie causam querenti iusticię ita respondet. Audi re postq; cupis egoq; dicere. dicam nec audiam malorū principium. Melampides fuit vel in primis mihi duodecim qui me remissorem iners laxamq; neruis vnius efficit miseram. ¶ Et ne longior sim fortasse quam ratio cōuitij videatur requirere ut apud eundem Pherecratē poesis loquitur: Securus post Melampidem est Cinesias Atheniensis q; etiam impietatis criminē famosus musicam fecit deteriorem & harmonijs flexibus delicatus additis. Hinc phrynis in quinque harmonias duodecim cōstituit: Deinde Timotheus milesius malorū cumulū addidit musicę neruis omniū prim⁹ undecim usus. Et hęc oia apud eundem poetam. Nam Aristophanes Philippi filius qui tetrametrū a nōnullis & octametrum inuenisse dicitur. Philoxenē cōmemorat modulos induisse in circulares choros ob idq; quā ois superiores decus musicę grauitatemque pristinā magis vitiasse. Possem et q; ab Aristoxeno musico eodemque

LIBER PRIMVS.

phylosopho in hāc nonā & effeminate musicā referunt: & alia quēdā nō inutilia p̄currere: ni vererer quod Metell⁹, antea monuit iam prope adesse: qui Rembaldū accersat ad prīcipem. Quare de musicis si videtur nūc satīs: nisi aliter fortasse Rembaldus senserit. Cuperē me hercule sermonē istū audire omnē qui & pulcher est & minime v̄status. Sed quoniā meus mihi puer renūciavit prīcipē nostrū iā canasse: operē preciū puto: vt sermonis quod relinquitur in aliud cōmodius tēpus differtur. Nō longe enim abesse nūcius pōt qui me accersat ad prīcipem. Reliquū est vt quā sēpissime vna simus quo p̄ istiusmodi cōmētationes efficiamur nō modo eruditiores: sed etiā meliores. videtis enim quot sint hominum insidię, quot frāudes. Quotūquęq; inuenias qui virtuti studeat: qui vera gloria delebetur! Alij opibus īhiāt: cum lādiq; numis & dies animi cruciantur & noctes. Nec quicq; omnino est quod modo se fore locupletiores sperēt: ni munus per omne facinoris nefas aggrediantur. Hinc est q̄ quotidie v̄demus & furta & peculatus & expilations & sacrilegia, hinc circūscriptiōes: hinc dolii: hinc nefaria & beneficia: hinc rapine: hinc mille vel fallēdi vel viołādi genera manāt. Alij vt sunt inepti ac leues elati ambitione per omnē effrenatā animi cupiditatā atque impetū ruētes cū cunctis supiōres volūt humilimis etiā infetiōres reperiūtur: quo in genere hi mihi maxime vidētur errare qui regū & prīcipū bñficio magnis quibuspiā honorib⁹ fuerint magistratibusq; potiti. Ignorātes hi quidē aptissimū illū artaxerxis generi orū tis dīctū: ita regū amicos nūc totū posse nūc aut minimū. quē admodū numeratorū dígito nūc decies milenaria: nūcvnitates ponere solere. Nōnulli pulchritudie sua qđā isolētes: formē p̄stantiā ceteris bonis oībus anteponūt: qui siquidē intelligērant quā fragili bono breuiq; cōfidūt nō quē incute sed quē intus est: venustatem ac decorē admirarentur. Illudq; secum ipsi creberūt no sermōe v̄surparent quod nō de hippolyto quā p̄iam magisq; de omni adolescētia que huiuscemodi bono floreat quā verissime cecinīt. M. anneus Seneca: Raris formavīris (sēcula prospice) Impunita fuit. Nam qui v̄ires ostētāt suas et corporis robore exultāt quātū aut gladiatoriis aut sica-

CONVIVIORVM. F. PHILELPHI

ris p̄fēt: nō itelligo. Pr̄terea licet ijs cogitare aut Aaīcīs
Homerici aut milonis. Crotoniatē illī⁹ exitū. Et vt sumatim lo-
quat) nihil esse video neque in corporis nec in fortunae bonis
cuius sibi quisq; polliceri vel stabilitatē: vel diurnitatē queat.
Itaq; si volumus (sicuti certe volumus) & solidis & trāquillis &
egregijs quibusdam diuitijs abundare. quas nec Ioui's ira nec
ignis nec poterit ferrū nec edax abolere vētustas: si quam tan-
tope sequimur laudē gloriā honorē consequi cupimus: si & for-
mosi perpetuo esse robustiq; instituimus: si qui cūd aut mag-
nū aut p̄eclarū vel haberi vel dīcī pōr: vendicare nobis ser-
uareq; studemus: vnā virtutis p̄fētiā atq; splēdorē ante oculos
ponamus oportet. Cuīus quidē vel ipse mirabilis aspectus
diuinusque vultus in tantū nos sui amore cōcitabit: vt v̄l in ea
cōtéplanda felices futuri sumus. Quare nō possum eos nō ve-
hementissime detestari: qui altū nihil quād de flagitiō: quād de
scelerē cogitāt: diesq; & noctes p̄ omnē animi i potētiā furorēq;
cōsumūt. At totius immortaliatis oblitī: quos corpe dūtaxat
natura ipsa genuerat: se animo quoq; mortalis faciūt. Quē eñ
sanctū: quē innocētē: quē bonū vīrū repias. Alij vt sunt imprū-
dētes ac proterui per omnē immanitatē in factus se p̄cipitāt
Nihilq; nī si vi ac vīribus vt sunt omniū supbīssimi adipisci vo-
lunt. Alij quidē versutiōres occultorisque ingenij pertine ac-
que odiole quedā molesteque vulpeculē oīa dolo malo atque p̄-
fidia moliūtur. Elagitiosos alios: alios obsequios aspicias. Sed
cū oīs improbitas odio habēda sit & admodū execranda: tum
eox maxime qui cū maxime studē homines haberi quoq; fanę
p̄ magnū cīr cūquaque nūe: vidēmus: efferaq; sunt & p̄niciosis
sime quedā belluq;. Nā proh deū atque homiū fidē: eo prorsus
miserie infelicitatisque ventū est: vt nūc si depositū nō inficiet
amicus. Sed reddat veterē cū tota erugine follē. Prodigiosa fi-
des & thusci s digna tabellis. Quęq; coronata lustrari debeat
agna. Et vsque adeo vītioz omniū pestis inuasit: inualuit: irro-
borauit vt sapiētiē & bonitatis nomē obscuritatē ac dedecus
afferre vulgo existimetur. Itaque secundū eūdē poetā egregiā
sanctūque vīs si cerno bimēbri/hoc monstrū puero & mirati
iam sub aratroc̄piscibus inuētis: & foetē cōpo male. Quę post

LIBER PRIMVS.

eaq̄ modestissime locutus est inquit Aenicus optie Rébaldus consulit: qui nos ad vitutis decus maiestatēque hortatur. Q d̄ ut faciamus: nostra etiā sponte incitati esse prouique debem⁹: si qdē felicitatis nos magis quā miserię pticipes fieri cupim⁹ At interim dū mensē tollunt: scire Pilicio ex te velim: quod Ré baldus mō a Iuuenale scriptū quasi miraculū p̄tulit: quid cause esse putas: cur mulę steriles sint? Id em̄ in obscuriore quadā na ture sciētia abditū atque reconditū arbitror. Ré inquit. Pilicio recte iudicas. Est em̄ naturalis quedā causa: quare nō cōcipiat mulę. Nā si Agrigentino Empedocli credimus id ob eā rē acci dit: quod matrix & pua sit & humilis & angusta & in vtero na turaliter deorsum versa/ adeo vt in eā semen quoniā oſliū non pateat obuiā: iaci rectū nequeat: quo si etiā casu iaciaſ ea tamē illius capax nō sit. Quā quidē sententiā diocles confirmat: qui ait se vſu vidiſſe ſepe eiusmodi mulas/ matrīces in illis cæſis. Subditque easdē quoque esse causas steriliū mulierū. Ad quæ ſubridens Feruſinuſ quid de mulis dicemus inquit: qui instru mēta oīa natura habēt dimidio quā opus sit in oēs ptis mirabi liora? Nā muli oēs infēcūdi ſunt. At mulas/ ſemen ppter ea in quid Pilicio infēcūdū philosophi putat quoniā tenuius ſit ac frigidius. Quāobrē viri quoque ſenio confeſti ac iam naturali illo gignēdi calore vigor eque deſtituti: in fecundi redduntur. Tū Thebaldus ſiqđe ea ſcētia vera eſt quā Feruſinus attulit cū de infēcūditate viri ſermo habere: futurū vereor ut quāplu rimos huiusce noſtre tépeſtatis homines rudior posteritas mu los fuſſe opinetur. Quibus vix dictis mensisque iam ſublatiſ ſcitus quispīa adoleſcēs cēnaculi hōſtiū īgrellus te Rembal de inquit ad ſe princeps acerſit Propera igī quantum licet. Nam iādudū cēnauit. Quibus auditis illico ſurrexerūt omnes Actisqne citro vltroqne gratijs & Rembaldus ad principē: & reliqui ad ſualquiskue munera maturarūt.

¶ Finis Primi. Sequitur ſecūdus liber.

2719.38.1

~~PATRICK GILLOWES H
possidet bona Librae~~

Ex Catalogo librorum
Francis Stankowsky

LIBER SECUNDVS

¶ Francisci Philephi. Ad Thomā Thebaldum Mediolanensem.
Conuiuū Secundum.

¶ Collocutores. Triculus. Thebaldus. Aloysius. Coradinus.
Torellus. Guarnerius. Tertius. Axeretus. Muzanus. Lancello
tus. Franchinus.

Va quadā optima illistrīq fortuna video cōtigis-
Thoma Thebalde: vt Mediolani hoc tempore cō-
uiua celebrari more quodā maiorū cēperint: qui-
bus ea essent apposita obsonia: quē multa magis
animi & eruditionis: q̄ corporis illecebrānq de-
licias p̄ se ferrent. Nam qui curiosius corpori student: id effi-
cīnt: vt & illius simul & animi vim atq elegantiam omniē vi-
tetur. Sed qui animi sese quā corporis memores maluere: non
potuerūt hi nō vtriq prospicere tum saluberrim e tum pulcher
time. Prēterea quid aut turpius aut fēdūs: quā q Poggiū bam-
balionem Etruscū istū intēperantē scurrā facere. solitū audi-
mus vel insanius se cibo ingurgitare: vel diluviō potus obrue-
formosius q̄ id prestare: vt a pecudū natura qlongissime diste-
mus: vt enī eę sensu & agūtur & rapiūt ad pabulū ac potum:
quibus ipsiis incolumes tuean̄ se ab interitu: quo animus si-
mul corporisq deletur. Ita homo (quē ratio inferioribus ceteris
animātibus & regē p̄fēcit & dñm) mentis ductu atque impe-
rio cunctis in rebus aut intelligendis aut obeundis sic vtitur
ac fruitur: vt non obscure aliud quiddam corpore prestantius
atque immortalius p̄positū habere curareq videat. Itaque sa-
cientes & graues viri: quoniā se penitus p̄spexerint: animū
colere perinde atq diuinā quandā hominīs partem omni flu-
dio industriāq cōtendūt. Id aut facientes corpori etiā quāop-
seruatur solū: sed augetur mirifice. Nam qui facetum pruden-
tandū mīscēt ac fouēt: nō possunt nō esse & cibo temperātes &
potu. Qua quidē vna reali animū q̄ ignorati: is mihi animū ha-

S 1
CONVIVIORVM.F.PHILEPHI.

bere nō videtur. Sed vt animi merore marcescit etiā corpus:
ex quo merorē noiatū puro. ita ab illius tranquillitate securi=
tas omnis manat in corpus. Intēperatis eīn hoīs menteē (quē ip
sius animi veluti sensus est) p̄temi epularū mole & agitari fluz
ctibus p̄cellisq; potitādi. nemo est: sui compos qui ignorat. Id
aut̄ quantā etiā corpeis mēbris tacturā afferat: discere quoti
die licet ex vulgo. Verū dum temperantia laudo: nescio quo
pacto sum ab instituto delapsus longius. Quare vtvnde defluz
xerat: oratio n̄a refusat. Nō possum fortunā tuā Thoma The=
balde nō probare: cū in alijs pluribus rebus: tum in hisce tri=
bus cōiuīs: quibus aēnceps superiorib; modo diebus per
pulchre & fama tua cum laude interfūsti. Primo apud Ioan=
nem Antoniū. Rēbaldū modestissimū & humanissimū virū: al=
tero quod in p̄senta nobis versatur in manibus apud Aaraf
mū triulciū hominē magnum & sapientē: tertio vero apud An=
dream Biragū virūm sane splendidissimū: ac nullius virtutis
inopē: cuius iuuitatē ac magnificētā alio deinde volumine
fortasse complectemur. Nunc enim cuiusmodi fuerit triulciū cē
na: eodē sum prope ordine p̄secutus: quo hesternā illam: qua &
te virū ornatissimū & altos familiares honorificētissime Rē
baldus exceperat. Nam cum senatores nouē vniuersos habe=
ret. Triulcius in hortis cōiuīas tuq; missus a diuo p̄cipe n̄o
archani quip̄ ā relatus in senatum: ad eos quo diuerterant
venisse. Eſſeſq; ſeorsum cū iſdem pro rei pondere plusculū
diei que rettuleras cōmetatus. vbi rediturus in atē iam ēſſes:
acte triulcius vt ip̄le quoq; apud ſe cenares: verbis plurib; co=
miter inuitasset: tandem poite aq; te difficultorē ad obsequendum
videt ita rursus modice aggreditur.

Descriptio.

Acies tu quidē Thebalde cū hisce patrib; cō
ſcriptis. tum etiam mihi rem ad modū periucun=
lam: ii apud nos cenaueris: quādoquidem & otij
iupitiam (quod raro folet) nūc tibi contigit: & ce=
andi tempus iam nō ianuam ſolum ac fortes fed
et postes irruit & hostia. Facerē ſane inquit Thebaldus Araf
me triulci quod & patrib; vdeo tibiq; gratū eſſe. Sed vt ſciā

LIBFR SECUNDVS.

tam videat: malle se aut venatoriū canem: aut accipitrem ap̄d
 nos degere: quā vel philosophum vel poetā. nam ijs qm̄ in ra-
 pina versentur: esse affatim omnia publicitus parata: quē non
 solum ad vitius: sed etiā ad vitę cultus elegantiā pertinēt. Sa-
 plientiē vero & bonarū artū studiosos tum premi inopia tum
 cōtempi. Qua eīn mente: quo animo magnos ac prestantis vi-
 ros esse putemus: quibus nō modo nihil pro dignitate tribuit
 verum etiā minimū illud qđ constitutū habent: nunq̄ exigunt
 sine fœnore! Quę quā sunt aliena a principiis nostri magnide-
 centia ipsi cōsideremus. Tum surridens Torellus qđ mirū in-
 quir: si philosophus philosophos cueatur: de quibus quid sen-
 tiā posiea dixerō. Verū nouū mihi quoddā verbū videris usur-
 pare: qđ ante hac audiui nūquā. Quid eīn vocas magnidecen-
 tiam. Si te ipsum Totelle volueris: si prēclaras ac prope singu-
 laris virtutes tuas expendere: quid ego magnidecentiam vo-
 cem: facile cognoscet. Tum ille omitte de me Guarneri: quem
 quāti facias omnes intelligunt: & ad id modo qđ querebat: ac-
 cede. Quid magnidecentiā esse vis: Est inquit magnidecentia
 mediocritas quedā in re pecuniaria circa magnos sumptus ac
 magnas largitiones: quę sanę nō paruos deceat: neque medio
 cr̄is: sed magnos & amplissimos viros: huius autem extrema
 duo sunt: quę vitij locum tenent: alterū vrgens in parum dele-
 & tio: quam Gr̄ci quoniam non magnos: sed paruos deceat.
 Microprepian Hoc est parui decentiam nominant. Alterū ex-
 cedens in nimis vendicatio: quam ijsdem tum Banaufian tum
 Salaconian tum Ap̄tocalian nōnunq̄ vocant. Nam & sordidi
 opifices & inopes fasluosi & ijs omnes qui rerum pulcherrima-
 rum rudes atque imperiti inani ducuntur gloria vendicationi
 studentes, videri quam esse magnidecentes volūt. Itaque ma-
 gnidecentia dicta est ut gr̄ci Megaloprepia a decenti quapiā
 dignaque magnitudine. Iure autē hm̄oi habitus laudat: qui ippe
 qui ne quaq̄ in quai's actione selectioneque verſet: sed in sum-
 ptus magnitudine pro decoro. Quod eīn decet: ornamēto est.
 Non aut qui que sumptus, ornamenti afferunt: sed maximū cū
 & tēpestiu fūnt & pro dignitate fiant: quales in nuptijs in na-
 talibus: & in claris excipiēdis hospitibus fieri solent. Nam qui

S 1 2

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI.

calonibus ac lxiis congariū prebet:& zonarijs seze lanariisqā
ostentat:nō is magnidecentiē laudari:sed vendicationis sum
ptuositatisque notari expertiē.Qui vero in hmoī decoro digni
tatisque ratione se paruu gerit,i: mihi delectus quispiā yidea
tur.Admitte equidē guarneri forellus inquit quam de magni
decentia descriptionem affers.Neque tam verbī nouitate mo
ueor quam delector dignitate rei quam certe decere magnos
viros in sumptus erogandique magnitudine:in egregijs qui
busdam inusitatissime munerrbus ac largitionibus nō possum
non pbare.Verū si quis nō Philippus maria non magn⁹ quis
piam vir:at idem aut mediocribus:aut etiā tenuissimis facul
tatibus fuerit:qua hunc virtute niti ad huiusmodi laudem exi
stimus:qu' in quoquidē magnidecentia nequit.Facili⁹ ē To
relle vel istiusmodi hominibus gradus ad nominis claritatē.
Nam qui magnificis sumptibus esse magnidecentes nequeūt:
at liberales certe mediocribus ac suis queunt.Istam aut̄ libe
ralitatē:ille subdidit:cuiusmōl esse vis:Et hec ite inquit Guar
nerius c:ca pecunias sumptusue versatur.Prodigalitatis em
et: & auaricie mediocritas.Nā qui pecunias recuperādis pre
ter decor⁹ gaudet:earū vero amissione vehementius dolet at
que affligitur:hūc nimitem auarum (quippe q auri sit aut̄ eris
auidus) & appellamus & ducimus.Sed cā minus gaudet:tum
minus etiam dolet:quā opus sit:& dici prodigus & existimari
solet:hoc vt opinor.noīe idcirco appellatus:quod sua: rerum
conium p̄tor quispiam sit.Qui aut̄ in his vtrisque gerit se:vt
oportet:liberalitatis sibi nomē vendicat:qm̄ liber sit neqā de
fectui parens nec excessui.Et tuam istā de vtraque virtute di
structionē:& que amplissimā extrema:& quodque sigillatim:non
possum non prob̄.Verū cū Janeqd ego quoqā antea iudiciu
bam:cū dixisse me:p̄flea dicturū qd de philosophis sentire:
facileque tuo sermone cōfirmasti.Et quidnā: panthoēdas tr
quā Lacedemōnius cum i academia philosophi & multa simili
seriāque dissererent:ac deinde ab ijs interrogaretur qd eius
modi sibi verba viderentur.Qui nam aliud respondebit:quam
studio cigna:Ceterum habentia utilitatis nihil.Habet pro
fectio inquit G:merius ea n̄ utilitatem philosophia:qua nihil

LIBER SECUNDVS

est neq; vtilius nec prestatius nec melius. Non nulli medicina
admirantur & eius primos inueteratos diuinis honoribus cōse-
cratos volūt: qm illius artis diligētia multo ante caueri possit
ne bona valitudo amittat: deinde que adeat quę p̄sens est:
ne inbecillior fiat eiusdē obseruatione facile preserat. Sin autē
amissa fortasse fuerit: vt recuperetur: eadē p̄a itidē curat. Q uod
si corporis medicinā tanti facimus: quātū philosophia sit faciū-
da que vna sanitatē animi & pleruat & coleruat & curat? Nec
ea solū ociosis viris hoc est igenuis & urbanis sed impatorib⁹
quocq; ac ac belli ducibus colēda est plurimū: oportet inq; impa-
ratorē ac ducē vel esse philosophum vel ty philosophis: si quid
nō temere sed cōsilio: si quid memoratu dignum facturi sunt.
Ad. que Nicolaus tertius idens At ista inquit ratione nullus
est hodie impator: nullus dux. verū hēc mihi non dicuntur sed cū
alijs qbusdā. tā Guidoni huic & Blasio quoru uterq; post tot ac
tantas res splēdidissime gestas (quoniam philosophia neuter dī-
cicerit) nō erat exp̄s rerū bellicarū laudibus. Scio quidem
inquit Guarnerius & Blasiū & Guidonē. eas res. terra ma-
que gessisse. quas nulla vñq; obliuio capiet. Te vero ad paternā
gloriā p magnū item attulisse splendorē nō sum nescius. verū
hoc mihi facile sitis cōcessuri: nemine vestrū qui cō
secutū. vel molitū te nere. nihil i prudēter nihil p libidinē: nihil
per animi impotētiā. Sed oīa cōsilio & piudentia vos gessisse:
omnia cōstāti solertique ratione nunq; (vt opinor) negabitis.
Tum Nicolaus: hic nos Blasi argamētis superat: proinde si qd
habes. ad res vñlidius quod cōtra afferas. ip̄e iam descēde in
acie. 4. Quid nā tubes inquit Axeretus. vt cōtravos pugnam
tneam. Imo sane Guernerī & T. ellum & Tertium tecum ioca-
tur. Nunq; em rem vñlā grautorē obiuimus. quin aut Ari-
stoteles aut Platonē aliquę nobiscū haberemus: le cuius fonte
vel ad pacis negotia p̄cepta ha- reimus. An pu-
nctum Nicolaū hunc tam multas res p̄clarasque gessisse vel
coniunctionem Neapolim tanta sua cū laude recipasse aut me Ca-
rietam formidabilē illa naualē pugna tam imminenti periculo li-
berasse sine summi alicuius philosophi septis & tanq; an-
spicijs. Certe philosophi vnius summi eiudemq; grauissimā

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI.

Institutis semp ductuq; vñi sumus Philippi huius Marie anglie
caius sapiëtia tanta est. tanta ingenij vis. tata iuicti animi ma-
gnitudo: tatus splendor: tatus robur ut nō a philosophis edoc⁹:
sed docuisse philosophos & vnum philosophiā primus oīm pe-
perisse aut ptam aluisse educasse ornasseq; videatur. Nā si qua
fortassis (& ea quidē ptenuis) philosophia fuit aī hec tpa: eiūs-
modi certe cēfenda est vt corpus haberet sed sanguinē & aīam
nō haberet. Erat em & infirma & nugatoria qua ipa re factum
est vt nō vñ philosophiē principiū sed scholē plures pferant.
Sed hic sapientissimus princeps noster totus est philosophus
et verē cuiusdā philosophiē auctor ac parens. Nā & specula-
res altissimas ac diuinias cū mirabili quadā intelligētiā: & que
que agēda sunt ad rationis oīa refert imperiū. & cū in his oīb⁹
que moris virtutes sunt pro mediocitate prurbationis ceteris
mortali bus antecellit: tum iusticia deus mihi aliq; videt exi-
stmandus. Nec tam querit q; iubet philosophia quā & agit et
facit. quo fit vt illud Eudamide dictū de se nunq; vereri queat.
Is enim: cum vidisset aliquādo in academiā Xenocratem iam
seniore qui cū familiari bus disputaret interrogauit q; nā is se-
nex esset. Cui cū respondisset quispiā eum esse & sapiētem vi-
tum & ex illorū numero qui virtutem quererent. Respōdit nō
insulse. Et quando inquiens ea vtatur si quidem nūc querit; Et
magñū certe est scire philosophiā: sed m̄to mea snia & maius
est et illustrius & admirabilius que philosophia iussurit vñ &
exercitatiōe cōplectit: ne fortasse phormineos aliqui apud An-
nibalē videamus hoc est rerū quarū sciam p̄fitemur īmpiti ac
plane rudes. Et pfecto ridiculus ille mihi videri solet/ qui ali-
quid se nosse profitetur cuius vñlē nō tenet nec velit p̄sertim
cum omni's virtutis laus in actione sit posita. Iū Maffeu-
zanus excipiens. pfecto inquit Blasi q; verissime vider-
re. Et ne a phormione quopiā discedamus idem E
lacedemonius: Archidiāni filius: & Agidis frater cū pñ
plum audisset qui bonū ī imperatorem solum sapientē esse dis-
sereret. Oratio quidē subdīdit mirabilis est. Sed qui dicit mi-
nitme credēdus est. Non em tube strepitus cum circūdedit. Ve-
rum vñcūque se res habet amādi sunt philosophi & eruditī ho-

LIBER SECNDVS

mines in primisq colendis: multa enim vel scientia ipsa affectum
que & rerum publicarum principibus & regibus non mediocri sunt
ornamento. Nam ut reliquos prope infinitos preterea quis ignorat
quam vel pericli Anaxagoras: vel Dionysius Plato vel Italorum
primariis Pythagoras doctrina profuerit. Nonne Cato ad Athenodorum ab ipsa militia nauigauit? Nam quod Scipio africanus
panetium Rhodiensem illustrata testate philosophum accessuerit
cum ab senatu tertium missus esset qui urbium nationum regumque
spector intueretur. Quis urbes hominesque animis qua lege tene-
runtur. acdem quoque Polibii licet filium & domi & belli in summo
semper honore habuerit & grecos & latinos ostendunt historiq per
multum hic ille Athenodorus vi tenio confectus iuuit Octavianum
Augustum. per multum Dion Prusensis Claudium tiberium. Per
multum Traianum certarem plutatus cheronensis & alij ite phry-
golophi ac perdocti homines & imperatores & reges iuuerunt
atque ornarunt. Que dum Muzanus loqueretur Torelli filius ad
modum puer celeriore incessu patrem odiens nescio quid intu-
fuit. Neque exaudiri quicquam potuit. nisi quod aliquid nixi
orasse videbatur. Et quoniam puer veluti anhelare visus esset.
Post hec inquit Muzanus noli puer incessu ut tam veloci quo
et corporis magis sis compos. & grauitatem ab ista usque in-
eunte etate induaris. Quod ille audiens rubore profundus est re-
sponditque nihil. Tum pater eum aspiciens nihil ne inquit re-
pondeas ad Muzanum: cuius nam similis es: qui verbo uno co-
fundaris? Tu Axeretus quid filium torelli ita castigas? quid tor-
uo puerum vultu aspicis: cum & Aristoteles ut in sene vituper-
rat ita in pueritia ruborem laudat. Et Cato senior dicere con-
suevit se longe magis ijs iuuenibus delectari quam rubesceret quam
qui pallesceret. Tum torellus. At ego neque ruborem profabo in meis
nec pallorem volo. Nam alter est pene alter castigationis indicium.
Itaque cupio ab ipsis pueri ita se ferre coponat filius ut neque aiaduer-
sione in ipso nec castigatione me uti oporteat. Nam quod velocius in-
cedit quam par sit non possum tecum non tentare. Sed ita se militiae
quam a maioribus habet hereditatem accigit. Nam in instituedus
est ut sinecedat non currat. Noli obsecro inquit Lachelotus bonum mo-
rem quem habet natura insitum peneque in natu tuus iste probus puer

CONVIVIORVM. F. PHILELPHI

aut inuertere aut deprauare. Evidē si mihi in meis libertis de-
tur optio puerū malim qui veloci quā qui tardiore vtatur inces-
su. nam qui festinātus natura pōt. facile etiā moderatius cum
volet grauiusque incedat. Id autē cōtra licere pro arbitratu nō
arbītror. Assentior inquit Corradinus tuę isti sententię. nam si
mīle quippiā quodāmodo in ijs animalibus aduerti & que ae-
ris dicūtur & que terrę. Nam que volāt gradiunt̄ quoq;. Sed q̄
gradiūtur ea nequaq; volāt cuius quidē rei eum mecū ī pē ratio
nem diligentius quererem ea se mihi offerebat que natura nō
erat. Quicquid em̄ inferior natura pōt idē etiā supiorem pos-
se quis dubitet. Idem autē cōtra fieri nō licet. Sed cū volādī vie
tus longe sit ambulādī virtute prestantior: eo fit ut qui cquid vo-
lare pōt eidem etiā ambulare licet. sed cōtra fieri nequidq; li-
cet. haud enim que natura ad gradēdū instituit eiusmodi ani-
malia vnq; volent. rursus cū quicquid nō simplici quadā est: sed
mixta natura & grauius habeat & leuius quidā admixtum: do-
minen̄ autē vtrūq; alteris altera / & grauior a leui bus nō forme
sed materię dominatu / & forme dominatu leuiora grauius cū
que ipsa materię vis nō volatui sed gressui accōmodata: iccte
co sequitur ut cui volādī facultas sit eidē etiā gradēdī: nō autē
contra esse possit. Et vt quiddam fere simile adducam. Nonne
cū cāpestre facilius posse arbitremur q̄ facile collū ac vallū
iter faciat qđ certe cōtra euenire nequaq; opinor. haud em̄ ea-
dem facilitate montū qua camporum iter puadamus. At ego
Inquit Guarnerius hac ipsa re vna nō parum abs te dissentio.
Nam cāpestre iter modo longius sed magis nos afficit quā nō
cāpestre verbi em̄ causa si diutius nob̄ sit pficiscēdū p Galliā
cīsalpinā magis laboremus quā si tantūdem itineris faciamus
aut p piceni aut p tuscie clīuos. ac vallis. Recte tu quidē inquit
ille. sed quid si per vtraq; loca singillatim nō longū. aut multo-
rum dierū iter. sed paucorū faciendū sit? Sane secus accidat.
Nā breui intinere nos colles & valles reddat q̄ cāpus lassiores
verū quid cauſe vtraq; in re esse dixerimus. Tum reliquis non
tā inscrita q̄ mutua verecūdī a tacētibus rursus Guarneri⁹. Et
si reliquis inquit sum inferior dicā tamē quid sensero: ne omni
no vīdeamur(qm̄ delicatius' nos triulcius elegātiusq; accepit)

LIBER SECUNDVS

que vel viatorib⁹ ac tabellarijs nota sunt ignorasse. Quare qđ
cū illis est nobis cōmune nō sum dicturus. Cāpestre iter si lon-
gū sit ac perpetuum longe magis fatigare q̄ nō campestre/sez-
cus autem v̄su venire si breve sit. Verum v̄triusq; istiusmodi p-
ositionis ratio petenda est a philosophis. qui soli inter morta-
les rerum causas norūt. Et vt de longiore itinere prius loquar
omnis diuturnior ac peremior motio maiorem laborē affert
q̄ & que breuior est cū interuallis. Sed iter campestre huicmo-
di esse motionis quis dubitet. quādoquidem & continua cū sit
et minime intermissa neq; varia aut diuersa; sed eadē ipa sem
per quod certe per cliuos ac valles accidere nō potest. Nam lo-
corum inēqualitas. variet motū & aliū atq; aliū reddat necesse
est. & ita veluti quies quedā interuenit qua ipsa mēbra tanquā
resiciunt ppter membrorū mutationē diuersamq; figurā. Et vt
res declaratur exēplo idē mihi videtur aceidere in ea diutur-
niore motione que mouemur non in cāpestri atq; equali sed in
itinere inēquali in motu equestri solet si puus est. Nam qui pa-
rū equitat: idcirco nō laborat qm̄ mebra illīco pmutanrur . nec
eodem diutius vtūtū sitū sed diuerso. Itaq; minus fatigamur.
Qđ secus accidat in cāpestri itinere siquidē fuerit longius. Eo
dē em̄ semp quodāmodo mēbra neq; alio atq; alio vtūtū sitū. Et
ita r̄cquiescere quidē possunt. Quinimo istiusmodi membrorū sta-
tus q̄ cāpestri longiore illo itinere cōstituit cām efficit cōtinui
mēbroꝝ & motus: & laboris. cū in eadē semp figura sint Atqui
ne ab equitatione discedā. sum eq̄uidē in meis p̄ exptus qui le-
gatus a diuō prīncipe nō aut ad romanos pontifices aut ad re-
ges: ad impariores: ad maximos orbis terrarū prīceps ampli-
simasq; res publicas cū equitarē nō plures modo dies: sed etiā
mēses nonnunq; cōfueui: cū me tādē cepisset defatigatio aliud
mēbrū cōtrahere: aliud relaxare: aliud intēdere: aliud remitte-
re. modo pedes in equi collū extēdere. modo etiā ex equo de-
scendens pedestris plusculū iter proficisciēbar: quo per situs va-
riationē parta mēbris quiete quadā: diminuere labor. Ad hēc
nōne v̄su videmus diutius. aut sedētes aut etiā cubātes nō me
diocri labore premi: qđ certe ipsum nulla alia sit causa q̄ eius-
dem membrorū & situs & figurę cōtinuatiōē: motu: aut nullo:
atq;

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI.

aut eo minimo & nō diuerso iterueniēte Tum corradinus : aī s
inquit Guarneri gressus qui fiat p locos īequalis minus fati-
gare solere quā qui campestrē regionē quadāt. At cōtra fortas
te qbuspiā videt, dīcāt eīn nō solū in illis locis ascēdēdo descē-
dendoq; nō esse tēpestiuā mēbrorū mutationē(sed poti⁹ subitā
interdū ac vehemēte. Eiusdē aut̄ mutatio vt iīpi Aristotelē plaz-
cet corpora vītiāt. Et Galenus pgamensis medicus nō vulgaris
naturā prescrībit minime pferre mutationes repentinās . So-
lent sane inquit Guarnerius plēriq; qđ subtiliter obiīcis ambi-
gere verū qđ te nō latet res nō est admodū dubia . Nam quib⁹
est iter longius per locos īequalis: eos tamē mīnus defatiga-
ti ea dictat ratio/quod membra aliam sibi semper & aliam fi-
guram comparant. Non autem quod dixeramus situs variatio
fatigat sed perseverantia potius. Quod autem corpus subita
mutatione labefactetur vicieturq; natura facile assentiā: modo
illa natura quā mutatio īdixerit ī habitū nō transierit : qđ
certe sine temporis longitudine v̄suq; permulto fieri nō possit
Id vero in huiusmodi mutatione quomodo accidat quā nūc sur-
sum nūc deorsum inuicem fieri videamus! Prætereā illa muta-
tio repentina nō tam in corporis substātiā aut naturam cadit
quā in id potius quod affert corpori laborem hoc est ī eū mē-
brorū sitū qui p̄cesserit quem superuenienti situi quo mēbra
quiescunt cedere haud est obscurū. Differuisti ad ista tu Guar-
neri inquit Corradinus & subtiliter sane & elegāter vt semper
soles: verū nō de longo itinere quo nunq; sum v̄lus sed de breui
aliquo modo ab me sermo est: habitus qua ipsa de re sum id lo-
cūtus: quod me docuisset experientia: que prudentiā parere co-
suevit. Nam si mihi sit aliquātulum itineris p campestrē re-
gionem, labore nullo afficit. Ascensio autem & descensio ad
tantidem v̄sq; itineris me reddere solet lassiorē, vñ id fieri pu-
tas! Istud sane alia nulla fit causa inquit Guarnerius nisi quod
motus nec̄ magnus est nec diuturnus. Itaq; mēbra tametsi eā
dem seruat figuratiōnis imaginē, nō fatigant tñ. At īequaliū
locos iter ppter ea vel breue labore affert: qm̄ mutatio īterue-
nit & vehemēs, ea est& diuersa quandoquidē nūc ascēdēt nunc
descēdit. Id enim sine labore fieri nō potest: quis quies etiā

LIBER SECUNDVS

quepiam interponatur. Quę quidem vbi Torellus attētius au-
ditset quas inquit i mediū rōnes attulisti & de lōgo & de bre-
ui itinere pbo singillatim oēs q̄uis pedibus ego meis vtcunq;
res habet cāpi q̄ vallis ac collis ambulatiūculam dari malim.
Verū scire e vobis libentissime velim Corradine Guarneriq;
vñ istiusmodi rōnes causasq; de promitis. alter volatus & gret-
sus alter longi brevisq; itineris ad laborē. Tum corradinus qd
putas philoophos; sane officina. nā & hic tot⁹ est phūs vt ego
philosophorū hospes. Ad qnæ subridens Torellus cōiectis in
filiū oculis. habes inquit puer: quod scire te cupe ifusurasti cū
tantope me rogas. vt a Guarnerio peterē: & q nā essent phi-
losophi: & qui primus philosophiæ auctor inuētorque fuisset q̄
principia que scholæ ac successiones. Ita ne inquit Guarneri⁹
tuus abs te fili⁹ quesituit. Hęc vero inquit Torellus. Certe non
purascit puer subdidit Guarneri⁹. Q̄ uexit em̄ rē minime cōte-
nendā aut vulgarē. Nā cū sit philosophia humana rū diuinarū
que re: quę ad bene ptineāt beateque viuēdū: tū sciēri at tū di-
ligens inquisitio: quis eam minus exaptet nō discere solū sed
etiā ediscere: cū intelligat solū deū eiusmodi sciētia bonum ac
beatū esse: sed tali inquisitione hoiem. quā em̄ veteres sapiam
nominarunt: eā iuniores auctore Pythagora sapiētię studium
(qd hūanius virū est) dicere maluerūt. id em̄ philosophia si-
gnificat. Nam sapere volunt Academicī solum deum. De inuē-
tione vero phlloophiæ nō patua est inter eruditissimos viros
contentio: adeo vt vniuersus prope terrarum orbis de primis
eius auctoribus disceptet. Celte em̄ & Galli Druidas suos pro-
ferunt philosophiæ auctores. qui secretiora nemo: a lucosque i-
colētes: m̄ta de virtute m̄ta de dijs imortali b⁹ religiose pieq;
locuti. eaq; vna re maxie delectarit. & grauit exultantes cogno-
minati sunt a cultu veneratiōne que deorum semno. hei. Et quo-
niā mortem aliud nihil esse opinaretur quā medium quiddā
perpetuę & sempitnę vitę: ac velutī quandam in alterum orbē
migrationem. intrepide sane ac fortiter pīcula subibant: igna-
uum esse: stultūq; iudicātes si quā vīcissim forent & cōtinuo re-
cepturi vtē pepcissent. verū his Gymnosophistę. quos admirat
India nequaq; assētiūtur. sed hīmōi etiā s̄pi quādū p̄ ilosophiā
f. iii.

CONVIVIORVM. F. PHILELPHI

suam esse narrant. Cuīus antiquitatē ab ipso usq; libero patre
repentes nemine ante ferri sibi patiuntur. Fuit ēm vir ille
nō bellicis modo virtutibus illustris: sed rerū aut occultarum
aut admirabilium indagator eximius. mira nobis inquit cor-
radinus Guarneri cōmemoras: quod & rei militaris & philo-
sophie laudibus dionysium exornes: verū dic obsecro vbi est
ille philosophatus? Certe cum in omni Europa tū etiā in Asia
imprimitus apud indos: quos & domuit bello. & domitos legi-
bus cōpofuit atq; illustravit. Qua ēn tempestate vrbinm ino-
pia per vicos Indi passim habitarent. eo cum īgenti robusto
q; militē traeccisse liberum ex Europa sati constat. Et vniuersa
prope india superata. Nam gangaridas ppter elephantorū
multitudinē & magnitudinē peregrinus nemo vnq; non diony-
sius. nō deinde Hercules: nō Alexander ipse nō modo supera-
re sed ne attentare quidē est ausus. cū ppter vim calorū estusq;
vehementiā exercitus pestilentiali morbo corruptus acerua-
tum interiret. calliditate & sapientiā imperatoris liberatus est.
Nā vbi ille cognouit causam tātē cladi exercitū: ex illa cāpe-
stria ac morbida statione in mātanos sustulit locos. vbi frigidis
spirantibus ventis. & nitidis purisq; omnibus defluentibus
iuxta ipsos fontes ea contagione ac morbo milites liberauit.
Eum aut̄ montanę regionis locū vbi: id remedij liber exerci-
tui attulit. F emur nominatum volunt. quo factū est vt grēci poe-
tē fabulā contexentes. Dionysium ad Iouis femur sublatū al-
tumq; cecinerint: cūq; postea secum ipse animo indiā metiret
q; non solū magnitudine excellit (quippe q; a solis ortu vrgens
in occasum stadia cōpleteetur octo ac viginti milia a septētrio
ne vero in meridiem duo & triginta milia) sed soli etiā boni-
tate ob perpetuoq; fluminū aquarūq; multitudinē defluentium
vndiq; in subiectos campos patentēq; latitudinē e cīcunuallā
tibus Scytharū Bactrianorū Archianorū scollibus ac mouti-
bus. statuit eam vrbibus legibusq; munire. Itaq; cum allorum
fructū: tum vīni habendi doctrinā tradidisset. ostendissetque.
relique que ad vitē vsum. decorēq; accederet: & vrbes preterea
pulcherrimas munitissimas ac maxime oportunas cōdidisset
et in eas vīcos trastulisset. docuit oīm p̄tīm dīuīni cultus reli-

LIBER SECUNDVS.

gionē atq; sanctitatē, leges tulit: forum cōstituit, cunq; aliarum
multaq; rei q; ad bene beatęq; viuendū spectare iudicauerat
auctor fuisset, diuinos sib; honores apud īdos peperit, & quo
nullius rei esset īnopia, mulieres habebat in excrcitu non me-
diocri numero: ob eā etiā rationem quo pugnantibus ceteris
īpse inter ordines tīmpana (non em Salpinx tubę vsum tradi-
derat) Cymbalaq; pulsarent, Salpinx ergo vt audio Guarneri
tubā pri mūs īnuenit: Maxime quidem Torelle' Itaq; ab eius
nomine apud grēcos, tuba nomen accepit, vocatur ei ipsa eti-
am Salpinx: cuius te nomine delectari tantum in re militari vi-
rum aducem nequaq; miror. Nam sacer etiam noster Franci-
scus cremagnola maximus ille & prudentissim⁹ impetator dī-
cere quandoq; inter iocandū cōsueuit ceteros si bi sonos ptim
mulierē videri partim pastorum, sed solam tubam fortū viro
rū esse & ductum. Tum Corradinus ad Thebaldum aspiciens,
ad ista inquit ipse respōde, qui multa in hesterno cōuiuio & au-
disti de musicis illis vestris & locutus es, q;q multa grēce. Ne-
scio em quid Epitriti & emiolij & alia nōnulla hmōi noīa ptu-
listis, quasi inter grēcos nobis & nō apud latinos sermo habe-
retur. Ad qđ ille dictū hilari fronte (vt solet) Nolo inquit dicēti
Guarnero (quē oēs de rebus pulcherrimiſ differentē libētissi-
me audimus) impedimēto esse, facile enī ostēderē que de musi-
cis heri locuti sumus & instrumentis & rebus nullā in ptē fuis-
se absurdā. Nā & epitritū poteramus latinę sesquitertiū & He-
miolium sesquialterū noīare. Sed qm̄ hmōi noīa vt alia qua-
dam permulta i ampridē trita cōsuetudine apud latinos rece-
pta sunt: & illis & alijs grēcijs p latinijs vti neq; antea fugem⁹
neq; fugiēdū existimauim⁹: nisi forte & fama & fero (qm̄ a grē-
ca sint) vti nos min⁹ deceat, cū nrā quoq; hmōi verba habeam⁹
que eadē seruēt q; fama & fero significata: verū nūc Guarneriū
lōge malim audire, nā de musicis alias rñdebo cum voles, per
ge igis Guarneri & qđ de libero isto pogiano gymnosophistis
que cepi's nobis ablolute. Poggijū guarnerius subdīdit & pog-
gianā oēm aut vīnolētiā aut obscoenitatē heiluonib⁹ & gurgu-
stio differēdā parasitiscq; cōcedo. Mihī de Libero sermo est q;
vrbanus nō minus q; bellicis artibus vslus/vniuersi Indię pre-

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI

fuit annos duos & quinquaginta. Extremoque senio q̄ fortuna
tissime diem obiit: tilijs relicto imperio: qui deinceps singilla
tim regnantes paternis illis philosophie & institutis & legi-
bus suā omnem posteritatem in multas vsque etates ad succes-
sionem imperij muniuerūt. ide autē scđm indos fluxere Gym-
nosophistę quos dicimus. i. nudi sapientes idcirco ita appellati.
quoniā tectis dumtaxat genitalibus panno candido cor-
poris nuditate in omnē etatem vtebantur. hi ex omni multitu-
dine indorum quos in septem partes distributos fuisse constat
primum locum & auctoritate & dignitate ob id continent. quo
niā alieni ab omni virtute magnopere amplexant for-
titudinemque in primis: & si numero quidem sunt pauciores.
nam & omnis publici ministerijs vacationem habent & cunctis
sunt venerabiles. Assumantur autem a priuatis hominib⁹ mag-
nisi cum muneribus honoribusque ad deorum immortalium
sacrificia curaque mortuorum. Numini em̄ diuino quod omni
pietate venerantes vel morte contemnunt. carissimi iudicatur
rerumq̄ infernalium peritissimi. Afferunt etiā publicę nō me-
diocres cōmoditates quippe q̄ nono anno quē vocat in magnū
accessiti cōciliū. siccitat⁹ predicunt. atque imbrīum magni
tudinem: de ventorum flatibus: de morib⁹ & de alijs plurib⁹
quorum cognitio est humano genori penutilus. nam tum rex. tū
etiā alij q̄ illi fore pdixerint audientes q̄ de futura sunt præ-
parant multo ante prospiciētes quęcunque sint tempestive cō-
ducitur a. quod si qđ in ijs q̄ pdixerat aberrarit alia nulla ple-
nitur pena q̄ maledictio: degitq̄ omnē reliquā vitam in silen-
tio. Ac possem equidē alia q̄ppe infinita de iudeoū philosophia
meminisse preclara omnia ac maxima. Sed nō sinunt egypciis
maxime que thebeī/q̄ se oībus hoīb⁹ supiores volūt nō sapien-
tię solū sed etiā ipsius humani ort⁹ antiquitate. Etem icredibi-
lem quandā annos numerus supputates philosophię inuentionē
sibi vēdicare cōtēdūt: ac ite astrologię: cui volūt ctiā locū ipm
esse maxime accōmodatū: vñ purior sit p̄spectus ad ort⁹ occa-
sionalę astroz. seq̄ eos fuisse q̄ mēses primit: annosque descripse-
rint. Etem dies nō agunt ex lunę sed ex solis ratione menses
vero dierū trīginta singulos cōstitūt: dies q̄nque & quartum;

LIBFR SECUNDVS.

duodecim mēsibus addētes/quo quidē pacto annū cīculū ab soluunt.Neque mēses iter calari s agunt nec dīes subductūt. de solis vero lunę q defectibus subtilē pferunt rōnem ac de his q futura sint multo ante declarāt. Nec errasse vnq existimantur qbus de reb⁹ singillaiim aliqd p̄dixerinr. Affirmāt etiā ab se literas primum inuētas & cum speculetiōes arithmetica. geomētricasque:tum leges optimas artesque pmultas. Et ne id q= dē mirum cū tāta sit eos& antiqtas vt fint q chaldeos babiloni os egyptios coloniā velint.Tum Corradinus de chaldeis inqt respōdebo ipe fortasse postea; verū interim Lō possum nō mirari quid tātope egyptios laudes cum vel egypt⁹ ipsa videantur grēcis antiqtate cedere/qua istud Corradine cōiectura p̄bas? Qm̄ egypt⁹ Guarneri nomen duxisse credīt eo egypto danaī fratre quē grēcū fuisse cōstat. Et italia inquit Guarneri⁹ ab ita lo rege & nra hēc Lōgobardia a lōgobardi⁹ est appellata Ne que tamē italus in italiā lfas nec ad nos longobardi nouum alī qd disciplinę genus attulerunt.Nā haud tibi vnq egyptij concesserunt se a grēco vlo noīatos sed ab indigena potius & suo aiūt Memphīn puellā regiam quē vrbi mēphī a suo noīe nomē dedit amatā a Nilo qui versus in faū illā cōpressisset ex eo filium genuisse.nominē egyptum qui qm̄ humanitate iusticia ac magnideetia alijsque plurib⁹ eximissque virtutibus reges superiores anteisset hunc est tandem apud subditos honorem consecutus.vt ab eius nomine vniuersa egyptus nominari voluerint:quāq etiā sūt qui flunūm i psūm prius. qui Nilus nūc vocetur egyptum.vocatum tradant/Nilum em ab nileo rege appellatū. Nā grēci q possint afferre coniecturā siue huius inuentionis. qui vel literas aliunde acceperunt? Et ab quibusnam inquit Corradinus. nonne à Palamede & ipso grēco? A phoenici bus sane. nam Palamedes ad decem & septem quas. accep- rat trīs illas crassas addidit literas.Th.Ph.Ch. Nam X. hoc est x. & si ab eodem quidam inuētam putant: malim tñ sentire cū his/qui eque hui⁹ inuentionē pythagore Samio dedunt. Atq nō. y. &. z. solum:sed reliquo& quoq; literarū q post p̄mas illas decē & septē & reperte sunt & additę. Nam omnium vetustissimos quos grēci vel philosophos vel poetas affere possint

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI

duos legimus Museū atheniēsem & Linū thebanū. Et de mu-
seo quid certi afferāt vcl eo patet. qđ hūc alijs Eumolpi patrem
alijs filiū p̄diderūt. Eumolpiā vero epicū illū fuisse ab cuius no-
mine Eumolpide sunt apud athenienses appellati. Et eūdem
hūc nōnulli Orphei auditorē habitū referunt ac Pythijs in lu-
dis tulisse vīctorię palmā. Etenim poetas p̄ id t̄pis in lira peri-
culū facere de se solitos. Scriptissime aut̄ archana c̄rei sacra &
aduentū ad Cēlū & eam quā filias edocuit/mysteriorū prece-
ptionem. & hēc quidē oia v̄rsibus tribus milibus scriptissime/q̄
idcirco dīcta sunt chiroscopica; quoniā de magistratibus deli-
gendi s atq̄ designdis cōsideratus consultādū eē accuratius
que ostēderetur; ad hēc librū vnū pedestri oratione; sunt etiā q̄
Museū nō Eumolpi sed Antiphemi & Elene filiū dicāt oundē
que eleusiniū: antiphemū: vero Euphemī filiū Ecphantēq̄ ne-
potē illius quē Certionis genuit qui supat⁹ est ab Theseo: fuis-
seq̄ multo antiquiorem Orpheo: floruisse enim tēporib⁹ secū-
di Cecropis: scriptissimeq̄ Eumolpo filio admonitiones atq̄ pre-
cepta quēdā v̄rsibus quatuor milibus & alia plurima: alijs tra-
dunt Museum fuisse thebanū patre tamē Thrace Thamira ex
hedonis vrbe drissaue & auo philanome: quē quidem Museū
etsi diu ante res troianas fuisse constat vt potē q̄ etatibus sep-
tem aut saltē quatuor antecessit Homerū quid cū egyptiorum
eternitate vt ita dixerim conferēdū putemus. Fuit aut̄ hic epi-
cus scriptor & carmina & cantiones: inuēto prētere a museū
quendā epheſiū qui quis habit⁹ inter epicos & ipse fuerit poe-
ta minime vulgariſ: tñ qnoniam eius scripta ad Eumenem et
Attaliū memorātur nihil est qđ cum tanta illa vetustate contē-
dat. Quocūq̄ autē pte: quacūq̄ patria fuerit museū aliquē apd
grēcos in philosophia excelluisse tum alijs plures tum Lisiās
orator affirmat in ea oratione qua Mixide accusationi: iñsum
est. & hūc filios reliquisse duos Museū atq̄ Hesiodū: nec defūt
qui dicāt primū Eumolpiū & de origine deoꝝ scripſisse apud
grēcos sphērāq̄ inuenisse Eūdēq̄ dixisse & exvno oriri oia &
in idipm resoluti: nā qđ ad Linū spectat q̄ breue dictū est: vulg-
atis em̄ est inter grēcos cōmuniſque opinio Linum apud theba-
nos phie laudib⁹ p̄stisſe. hūc aut̄ Mercurio Vraniaq̄ natum:

LIBER SECUNDVS.

de mundi creatione: de solis lunaeque meatu: de animalium ac
fructuum generatioe scripsisse & eius operis initium huiusmodi
fuisse. Tempus erat quo cuncta simul natura creauit. quæ secu-
tus Anaxagoras clazomenius acutus ille spectatusq; philoso-
phus. omnis res ait simul factas esse/venisse autem mete easque
formasse. Quidam vero & his qd; viri nequaquam idocci tradunt. the-
banum linum loge iuniorum fuisse. sed qui cum vetustissimum tu excellere
tissimus fuerit ei primam fuisse chalcidiam: q; Vrania mense natus.
nam patre alio Mercurium alio Anphimassu p didere. musæ lyricæ au-
ctor traditur. & liras quas e phœnicibus primus ad grecos trans-
tulerant hercule docuit. q; plures volunt non enim tulisse primum
liras. sed illas accepisse ex Cadmo agenoris filio: quas herculi
deinde tradiderit & Orpheo & Pronapidi. plerosque etiam legi-
mus q; eundem Linum Terpsicore & apollinus filium dicant. qd; eo
videt absurdum quod illum in Euboea sagittis iterempsum ab apol-
line fabulentur. Quos cunque velint vel poetas vel musicos greci
preferat nunquam tu efficient neque greci ipsi etiam Thracem: q; hacten
pestate se maxime propter nouam romam grecam sapientiam glorian-
vit philosophie primordia alterutris libi danda esse conuincunt
Tum axeretus. Num ista fortasse propter orpheum Thracem di-
cunt. Nam quem aliud habet antiquorum? Narrabis tu sane de or-
pheo Guarnerius respondit. Ego enim loquar de Zamolxi: quem
ipm Thracia in barbaricis legibus scripsit Hellanicus. arcana
sacra eos docuisse: & Geta qui Thraciam incolearent: dixisse que
nunquam fore ut aut ipse aut quos secum haberet morte paterentur.
sed bonis potius cunctis habundaret: quem loquens subterraneum
domiciliu aduersus nimbus ac pcellas edificauit. ubi cum ex
thracum repente conspectu surripuisse sese. vita agebat. q; deinde
anno quarto cum mirifice desideraret a Getis. rursus se ostendit.
Ac maximam de se fidem apud thracas oibus in rebus postulauit.
Atque tradit Mnaseas Saturnum apud getas colit. vocatur Zamolxin.
Ad hec & Therizi & Crobisi p deo Zamolxin colunt
Aiuntque morientes ut Zamolxin ipsum migrare ex hac luce tur-
sumque venturos. Et hec vera esse certo putant. Itaque & sacrificia
& dapes plurimum celebrant pinde atque reddituri sint oino q;
die obiere. Nec etiam illud me latet fuisse Zamolxin quendam

CONVIVIORVM .F.PHILELPHI

genere Scythā quē pythagore serū perhibent. Is ēm̄ postea q̄ libertate demū donat⁹ et reuersus in patriā quā in Italia ph̄ilosophiam. didicisset eam tradēs Scythis / docere cepit de im= mortalitate animoꝝ verū hi oēs & quotquot sunt ali⁹ quid ha= bant quod ad egyptioꝝ antiquitatē afferre queant. qui vulcanū Nili filium (in quē iplum poilosophiq̄ inuentiōne referōt) ante cessisse volūt Alexandrū magnū anni⁹ octo & quadraginta mi= libus octingentis sexaginta tribus. quo quidē temporū curri= culo solis defectus trecentos septuaginta trīs lunę vero octin= gentos triginta duos obtigisse. mīrifice ēm̄ egypti⁹ valet cum totius philosophiq̄. Tum qđ omnes situs astrorū cognitione ac natura. Imprimisq̄ huiusmodi omnes defectus astrorū multo ante deprehēdunt predictū. Verum q̄ ingt Lancelotus rati= onem adducūt ad defectus lunę Num ea q̄ pythagoreorū qui= dam qui lunę defectū fieri dicūt ex reuerberatione & obice: tū ipliū terrę. tū terrę obiectus. Dixerūt istud quidē pithagorici nō pithagorei qui probant accidere eiusmodi defectū p̄ flam= mē tributioꝝ q̄ paulatim ordine suo accendit vsq; quo pfectū pleniluniū absoluērit: ac rursus debita p̄portiōe decrecīt ad ipliū vsq; congressum: p̄ quē extinguit prorsus. Sed alia est egyptiorū intentia de lunę defectibus & eadē ad modū q̄ nō plaz= nē mō platonisq; dīscipulū aristotelē: sed etiā quā qui doctrina inter stoicos claruerūt lecotos accepimus. cū demonstrant mē= struas lunę latitationes eo fieri: qm̄ meatū habeat vna cū sole cuius etiām splendore vndiq; occultetur / defectus aut. tum ac cidere cū in terrę vibrationem inciderit qn̄ ea. s. inter sole ac lunā media fuerit vel lunam potius obiectu suo texerit. sed Heracitus inquit Muzanus aliter sentit qui ait lunā deficere per revolutionē partis scapham representantis: At Anaximenes Thebaldus inquit id dicit esse in causa quod hostiolū rotē ob= struat/nō indocte Berossus mihi (subdidit axeretus) locutus vi= def. q̄ ob nullā aliā causā deficere lunam existimauit qđ ea illius pars aduersus nos vertat q̄ igris est expers/ quibus di= cītis cū silentiū esset consecutū suridēs Guarnerius leniter vt solet. nescio inqt an qđ de philosophiq̄ inuentiōe egypti⁹ dī= cere. ceperā pretermittendū sit nobis redeundūq; ad cenā: an

LIBFR SECUNDVS.

potius psequendū: Immo īquit Corradinus loquere tu mīra
bīlia ista egyptiaca dū nos cēnam⁹. Immo īquit Guarnerius
qñquidem omne tulit pūctū qui miscuit vtile dulci. pstringam
q̄ sunt reliqua intercenandū/cunq̄ dicturus iam esset interpel
latur a Lanceloto qui diceret mīrari seqd̄ alios esse pythagō
reos alios pythagoricos existimare videtur. At sūt īqt Guar
nerius sane alijs.nam qui pythagorā īpm audierunt Pythagō
rici sunt a posteritate appellati.horum aūt discipuli Pythagō
rei.sed qui alias eam disciplinam adamarū extinsecus: dicti
sunt Pythagoriste Placet sane ista disinctio q̄q̄ nō dubito ita
istic accidere iterdū.yt in alijs multis que p̄turbat vſus.sed age
dum priusq̄ de egyptijs percurras (nisi molestum est) expone
paucijs:quid de solis defectibus iisdem teneant Heraclitus em̄
id accidere opinat quoniam vertatur ea pars solis que scaphæ
similitudinē habet. Ita em̄ conuexitas sursum iacet:deuexitas
aūt deorsum ad aspectū nostrum.at Guarnerius alia est īquit
Lancelote egyptiorum sententia:putant em̄ eiusmodi defectū
ex nubiū densitate accidere que īuisibiliter ad discū fese ap
pulerunt.Sed ipse īquit Aloisius ī aliā quandā opinionē ad
ducor & eandē plane quā omniū primū Thaletem securū autu
mant.Nā solis defectū idcirco fieri voluit qm̄ sub īpsum feraſ
luna tāq̄ ſeffor.hanc em̄ natura terrefrā eſſe id qd̄ intueri lice
at.velut p̄ ſpeculū diſco ſuppoſito.Secus ſenſiſſe videſ īquit
Thebaldus Anaximander eiudē Thaletis & neceſſariuſ & di
ſcipulus & ſuccellor q̄ ſolē ideo deficere arbitratuſ eſt.qd̄ illū
hostiolū p̄ quod ignis manat obcludatur.Aristarchuſ em̄ alia
rōne vſus locat ſolē cū hiſ aſtriſ que errori non ſunt obnoxia.
Terrā aūt moueri cenſet circa ſolarem cīculū ac pro īclina
tionib⁹ terre diſcum vmbra occupari.Quid dicemus īqt Axe
renuſ de Xenophane Colophonio q̄ plures eſſe tradidit: &
ſoiles & lunas p̄ terre:tū regionib⁹ tum abſcissionib⁹.tum etiā
Zonis.Qñq̄ aūt diſcu incideſ ſ' aliquid tr̄rē abſcissionē q̄ nra
habitatiōe careat.Et ita quaſi ferat per inane illū deficere ait
etia idē Xenophanes tolē progredi in infinitū.sed ppter diſta
tiā videri circulariter ferri.sed iam ne interpolationibus no
ſtriſ ſim⁹ Torelle tuo iſli te digno filio moleſtores: ſinamus

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI

si videtur Guarneriū qđ de philosophia ceperat ad exitū pđo
cere. Recte fecerimus inquit Tertius. Nam ita multa variag
cōfundimur; vt verear fore q̄ ita nos a Triultio (vt a cīrc Vlys
sis socios) alios factos insimulent. Imo inquit Triultius inter-
polare quidem cupiehā: intuens plerosq; nostrum frustra di-
scubuisse: quippe qui man⁹ epulis nusq; detis. Sed minime au-
debam grauissimū nostrū vtilissimū sermonē impedire pre-
sertim q̄ talis sit qui non pueros modo atq; adolescentes: sed
etiam natu grādiores non exornare minusq; vel delectare vel
stabilire possit. Quare ita Guarnerius vnde diuerterat iterum
repetēs. Vulcanū inquit egyptij q̄ Mercurio illi antiquiori: Li-
teraz legum liręq; inuentori successit i regnū: philosophiq; re-
pertorem ostendunt. Is quoniā vnu oīm primus ignem repe-
risset egyptijs: & astrā ignea esse tenuisset: & p̄ cōiunctiōe tē-
peramentoq; astroz fieri in terra oia: ignis deus appellat⁹ exi-
stimator. Hūc autē fuisse bellū cosissimū ob idq; claudū factum
qñ accepisset vulnus in pedē: tulisse p̄terea egyptijs pudicicę
legē: vt iusticię Mercuriū. nā egyptijs mulieres vno viro cōten-
tę nequaq; erāt. Et eundē instituisse misticā atq; oīm item pri-
mū vbi per mystice precis interuenrū forci p̄ ex aere accepis-
set. arma ē ferro fabricasse tum Agraria tū etiā. Bellica: nam
claua prius in re bellica atq; lapide vtabant / diuinos aut̄ ho-
nores idcirco meruit: qñ cū mystic⁹ simul ac religiosissimus &
bellicis artibus pitissimus fuisse. Tum vñ in primis ignem qđ
modo dicebā inuenisset: huius deinceps successores sacerdos-
tes p̄phetęq; fuerunt: is em post Mercurij obitū regnauit dī-
es mille sex centos octoginta: q̄ conficiunt annos quatuor. mē-
ses septē. dies nouem. nōdūm em egyptij anni mensurā dīdice-
rant. Itaq; diei ambitū annū appellabāt. Ab ipsiis aut̄ sacerdos-
tibus Chaldei qui egypti deū Colonia fuerūt / siderū discipli-
nam accipientes. magnā sunt gloriā cōsecuti. Sed ne noster
plixior fiat sermo q̄ ratio cōsuij patiāf. satis argumenti sit.
nullius generis eruditioris ac doctrinę inopes egyptios fuisse
qđ vix quenquā ē grecorū yetuſiſſimiſ sapientiſſimiſ iuuenias:
q̄ non ad illos diſcendi & cognoscēdi gratia traicerent. Sed qđ
primum ēſſe puto absolutiſſime ſapiētiē munus: diuino cōlūtū

Vulcan
Egypt
mystic

LIBER SECUNDVS

qui'pietas est ac iusticię sine qua viuere nemo pōt: maxime om
nium studebat: diuinitatē vero (quādoquidē altius ex sese hūa
ni ingenij imbecillitas nequibat attollī) soli luneq; tribuebant
quorū alterā Osirin/alterā Iſin vocāt hoc est puidētiū Cui⁹ ocu
los multus sit & antiquitatē (id eſi significat Iſis) q̄ idcirco anti
qua est appellata qđ eius originē vetustissimā putent & semper
ternā. Q uod aut̄ sol multioculi nomen acceperit. i. Osiridis nō
solum factū existimo, ppter corporis radios: q̄ quasi oculi in vni
uersum mundū diffundunt: sed multo magis ppter mētis intu
tum q̄ oia: quęq; fuerūt: quęq; sunt: quęq; in omnē erūt eternitas
tem: perenniter ante eterneq; pspexerit: qđ ipm secutus Ho
merus vt arbitror nō īndocte cecinit. Sol q̄ cūcta videt quique
omnio maximus audit. Pr̄fcis illi s tpibus egyptijs mūdū suspi
cientes: mūdīq; naturā admīates: & tanq; obſtupescentes cum
interius pspicere nō possent. solē & lunam: eo & primos & sem
piternos deos arbitrati sunt. quoniā p illos magnas vtilitates
afferri hūano generi viderent in omnes anni ptes/ vt pote qđ
naturā horū astrorū cōducere et plurimū ad rerū omniū vitam:
cum ex sole sit ignis & spūs: ex ipa aut̄ luna humor & siccitas;
ex vtroque aut̄ aer. nam ex his oibus & gigni & aliquodcunq;
tādē viuēdi vim accipit. Itaq; om̄e corpus mūdanę naturę ex so
le atq; luna confici: horū aut̄ aut̄ esse quinque ptes quas modo
dicebamus spm ignem sicitatē pr̄tere a humorē. demūq; vim
aeris. Quibus ipiſ ita cōstare vniuersum mūdi corpus/ vt ho
minis corpus: capite manib⁹ pedib⁹ reliquisq; ptibus videm⁹:
ipos vero quinque singulos deos singulis dāt: spm enim eiusmo
di appellat noīe quali & apud gr̄cos. Xeus. & apud nos vocat
Iupiter. Nos em̄ a iuuādo nomē sumpsumus. Illi eadē rōne avī
uendo qđ spūs auctor sit vite animalis. Itaque iouem oīm patrē
putant. Qua sententia ductus Homerus ait hominū pater atq;
deorū. Ignē vero quē ita egyptijs patilo sermone. vt gr̄ci Ephe
stum: nos vulcanū dicimus. magnū esse deum arbitran̄. pluri
mūque valore ad rerū oīm & ortū & incrementū. Sed terram
qñ veluti vas quoddā eis que gignunt existimat matēnam
nāt qđ secuti gr̄ci demetra vocant. Et eſi vetustissimos etiam
poeras terrā appellasse matrē cū plures alii & Latini & gr̄ci.

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI.

etum Orpheus ostendit qui ait Cundis terra parēs ceteris ditis
sima regna. Nostri enim Cererem eadē mente a gerendo ter-
ram appellantur. Humidā autē naturā veteres oceanum vocal-
se idē Orpheus testis est: cū de humore ita loquitur. Oceanūq;
deū semen tethinḡ parentē. Nam quod aere ai appellari: atque
nam nostri mineruā ob vim naturāq; bellandi aut a minuendo
aut a minando & eam virginē id esse causē duco: quantam aer
natura viciā nequeat. Natam vero e iouis capite quoniā mū
di altissimū locū teneat. Tritogeniam autē Tritoniam nō a gi-
gante quopiam nominat: neq; a Tritone libī flumine: neq; qd
tertia nata sit post diānā & appollinē: nec qui a terribiliis formi-
dabilisq; sit: nec ob aliā causā appellatā putat q; ex ea quod ter-
in annū aeris naturā mutari videat vere estate autumno. Soia
enim egip̄tus ex omni orbe terrarū hiemen nescit. Glaucopis
vero (quę apud nos clesia ē) idcirco appellat eiusmodi sit aeris
aspectus: tradunt egip̄ti de hisce & diis & rebus alia p̄nulta:
quę ipse breuitatis gratia missa facio. Rerū autem principiū
materiā esse voluerūt. Vnde postea quatuor elementa dicitimi
ac discerni atq; animalia quedā offici dicunt. Nungd egip̄ti
differre aliquid volunt inquit Aloisius principiū & elementum
Nā Thales Milesius: idem esse definit (At prudentius inquit
Guarnerius) ponunt egip̄ti quos etiam & Plato & Aristotle
duo erudissimi & sapientissimi viri secuti sunt: pbant em eam
ter se plurimū differre. Nā elementa cōposita esse a principijs
neq; cōpositionē tribuimus nec effectū: verbi causa elemēta di-
cimus terram aquam aerem ignem: principia vero ideo voca-
mur quoniā nihil habent prius vnde dignātur. Non enim id
principiū esse queat quod dignatur: sed vnde dignatur. Terra
vero es aqua reliquaq; elemētis aliqua priora sunt. ex qbus ea
sint genita informis Materia & ipsa species quam nominant.
Entelechian. & priuatio. Non igit idē principium & elemētum
Nihil enim temere loqui consueuerunt egip̄ti q; mundo quoq;
quem ponant orbiculatē ortum obitumq; accommodant. Tum
excretus nō sum iquit nescius & stoicos & alios plures idē sē-
sisse quod egip̄tios. quāq; sunt nonnulli qui mūdo nō orbis: sed
oui figuram dederunt. Verum mundi interitū plētiq; egip̄tiis

LIBER SECUNDVS

non concedunt nisi forsitan Epicurus qui eo putauit mundū in-
terituruī qui a genitus esset; si cū ysu venit in ceteris animanti-
bus ac plātis. Nam & pythagoras & stoici ab deo genitū mun-
dum sunt arbitrati: & qui certe sit mortalitati obnoxius a na-
turā. Sensibilis enim sit necesse est; quāquidē est corpore⁹. Quę
quāq̄ ita sunt. nūq̄ tñ fore vt pereat idq̄ nō natura sed prouid-
entia perennitateq; diuina. At Xenophanes inquit Theba-
lus. neq; natum voluit mundū nec moriturum. sed immortale
& sempiternum. Acute mihi videt Aristoteles inquit Muzan⁹
subtilissimeq; locutus qui ait si mundus alitur patietur etiā in-
teritum; sed nullius indiget altionis. Quare sempiternus futu-
rus est. At ait idem Aristoteles Aloissius subdidit. eā mūdi par-
tem quę est sub luna & vbi vicina terrę vitiāntur talem eē q̄a
pati possit. Discipulo Aristotelii inquit Corradinus respōdeat
doctor Plato qui quāuis alatur mundus: hunc tamen interituruī
negat quāppe qui non aliunde sed ipse sibi ex eo quod vīcissim
perit. altionē p̄̄beat. An somnia narrasse Philolaus existime-
tur inquit Xeretus qui mundi cladē duplīcem esse dixit: alte-
ram e celo ruente igni: alterā ex aqua Lunari per aeris turbī-
nem solidi illius quidē ac fusi: quorum ipsorum evaporationes
mundi sīnt alimenta. Tum Franchinus castellio quantū videor
intelligere Philolaus iste neq; ab egyptorū discrepat & cū no-
stra hoc est Christiana philosophia (quę sola indubitata ac ve-
ra sapientia est plurimū consonat: modo quę p̄̄teriere nō fu-
tura crediderit. Diluuium enim p̄̄terisse omnes scitis. futurū
autem per ignem excidium rerū mūdanarū quoddidie vulgo &
audit⁹ & credit⁹. Verum quoniam iam prope aduerspascit. &
quę ad egyptiorum philosophiam spectabant Guarnerius gen-
tili⁹ meus nō diligētius minus quā copiosius explicauit. Nam
de inuentione querebat. Nō de omni sapienti⁹ studio quod nō
conuiui⁹ sed multorū dierū ac messium disputationē expectat.
omissis reliquis aut in aliud cōmodius tempus reiectis. per li-
benter in p̄̄sentia audierim quid illi de animo senserint. Im-
mortalem ne animū an fortasse mortalem esse crediderunt.
Animum (Guarnerius inquit) egypti⁹ cui⁹ naturam ex athere
hoc est ex purissimo celi simplici⁹ ardore eē putauerūt immor-

CONVIVIORVM. F. PHILELPHI

calē oīno ēternumq; posuere: quicq; e corpore post constitutum
temp⁹ in aliud migraret corpus certo custā et ordine & lege
quā ipsam opinionem Pythagoras ab egyptiis sacerdotibus
edoctus in Italā secum aduexit: eamq; nō p̄bauit solū. verum
etia auxit atque exornauit. Satis si videtur de egyptiis. Inquit
Franchinus. libenter esū audiam de Orpheo cuius nomē apd
veteres splendidissimū fuisse persepe lego cū apud altos: tum
in sacris lībris. Hic Guarnerius inquit tua axerete hēc est pro
uincia. Immo tua inquit ille qui noscī omnia qui nos tua suauit
ate mirabilique doctrina & delectas & nutris. Videris tu qui
dem (inquit Corradin⁹) iam metuisse nescio quid: q̄ paulo ante
videbaris tam ferox cū de Orpheo sermonē inieceras. Itaq;
recte feceris si quod vltro receperisti iam tandem exoluas. turpe ē
enī timere te. Mene! Quantum inteligo nō sum tibi sati cognitus. Nam q̄ potentissimos reges/ornatissimas classes/fir
missimos robustissimosque exercitū nō metuerim: de Orpheo
ne verba facere primescam. Sed fatebor tibi plane quamobrē
min⁹ audacter huiusmodi sermonem capesserebā/mouebat me
prīmū eloquētia Guarnerij quē dicentē deum aliquē video r au
dire. Deinde ipse Orpheus: quē etsi oēs p̄pe oīn gentium etat
tes in omni disciplinarū oīn generē admiratq; sunt/ qui tamen
curasue fuerit adeo propter egregiam (vt opinor) lūmī hoīs ex
cellentiā & dubiū & incertū est (id quod dē Homero quoq; vide
mus accidisse) vt existimare visus sit Aristoteles illum nūq; fu
isse. Quem enī Orpheū crediderimus. Num eū/quo apd Thra
cas regnante tributarios phrygas Amazones reddidere? Mag
nus is profectio vir fuit & apud oēs gentes atque nationes ad
miratiōnē vehementer habitus. An illū potius aut Arcada aut
Ciconeum ex Thraciē Bisaleia quem Trofano bello antiquior
rem duobus seculis antecessisse Homerum tradunt: Fuit enim
is Epicus atque illustris quidēm. Scriptiq; & fabularum artē
& epigrammata & hymnos. Nam Odrisium Orpheum i quem
poematā quedam referuntur/testatur Dionysium fuisse nunq;
Fuisse quoque Orpheum in quandam afferunt patria Libetris
vibe Thraciē sub proximo Macedoniq; monte Pieta. natum
patre Oeagrio & matre Calliope. At Oeagrium ab Athlante

LIBER SECUNDVS.

ee ex Alcione filia quītū fuisse: vixisse autē etates nouē aut etiā
vndecim (vt quidam p̄bāt) qui bellū Troianū sāculis vndecim
precesserit. Is autē fuit auditor Lini scripsitque pmulta vt Trā-
iāsmos sacros sermones libris quattuor & viginti. oracula: ar-
cana sacra: crateras: salutaria: descensum ad inferos: peplū re-
cte Astronomiā: hymnos: corymbāticū cū physica. Afferū-
tur prēterea alia pm̄ta scripta sapiēter & docte quē a nōnullis
existimant adulterina/ quippe que partim Theognito thessalo
et Cectropi pythagoreo: partim Tymoclio Siracuso & Persino
melesio: partim itē Nitē eleatē: alia Brōtino: & alia alijs ascri-
bantur. Nam liberalia ab eodem Orpheo scripta omnes p̄be
consentunt. Quē nam inquit Lancelotus liberalia nominas:
num q̄ veteres Romani Bachanalias Voco quidem liberalia
quē dīcuntur a grēciis Dionysiaca. Liber enī est Dionysius. nā
bacchanalia veluti per contumeliam a bacco nominata sunt.
Sed quare nos liberum vocamus subdidit Muzanus. An quo-
niā libere homines loqui faciat? Sane est vt dicis. Respondit
Aixeretus: aut etiam quia liber auit exercitum pestilentia apud
Indos: id quod modo memoriter acvere Guarnerius exposuit
Sed ne quod ceperam dicere omittam. habuerunt etiam sicuti
Orpheum & eum quidem epicum ex Camarina: cuius item esse
contendunt descensum ad inferos. At Italia rerum imperatix
et dominā: cui omnīū cesserit: vt enim taceam pythagoram cui
nemine n̄ ex omni antiquitate anteponendum video. Fuit apd
Italos Orphe⁹ crotoniates īpē itidē epicus: quē Pisistrati athe-
nā ryranni familiariitate v̄sum Asclepiades refert. scripsisse:
que decaterias. & eundē cū alia prope inn̄terabilia diuinī sui
ingenij atque sapiētię monimēta reliquisse. tum vel i primis ar-
gonautica: quē pythagoreo quoque Cectropi a q̄bns p̄iā dantur;
Atqui p̄spicuū est (qua tēpestate summa erat apud iudeos iudicib⁹
potestas data soluto atheniensū regno) Orpheū sapien-
tię virtutisque prestatiā pl̄imū clarissime: misteriorūque p̄tissi-
mū habitū. nā & de cognitione diuinitatis ferunt libri ab illo
editi: & multa de mūdi origine atque ornatu: multa de creatio-
ne hoīs: multa etiā de trinitate īpā: quā tribus noībus consilio
luce vita cōplexus est disputata diuinitus: hæc vix locutus est

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI

Axeretus. cum solum moueri adeo cepit ut & mēsa & discom
bētes saltare videretur: fuit utq̄ fortasse qui timuerint. nisi ca
na in hortis sub diu parata esset. vbi iminere nihil poterat pe
ricli. Quate posleaq̄ desierat teeremotus subito ut fit. Vereor
inquit Tertius ne tāta sit mēdaciōrū vis de ista vestra philoso
phia ut terra iam grauis ac tumēs ea ferre nequuerit. Itaque
tantū oneris vel peperit vel euomuit. Nos inquit Axeretus ex
ponimus audita queq; veteres vel latini vel grēci scripta reli
querūt. Tu si quid habes certius narrā nobis. Nā terrā mo
ueri nō miraculo sed natura cū alijs plures. tū & Thales & De
mocritus declarāt qui docēt terremotus causam aquā esse. Qd
mox excipiēs vnum ex Tibicinibus q̄ iā seorsum cēnati simul
cū tibicinibus corā astabāt. Ita est inquit sapientissime Axere
te ut dicas. nos em oēs vīno mero nō diluto delectamur. quare
quicquid hīmōi appositi nobis est terremotu bīdēdū dedimus
quod iā etiam ferre nō valens turbata est atq; cōtremuit me
tuens (ut existimō) aquam intercutem. Ad quod dictū cū risis
sent oēs. inquit Guarnerius vnde admodū & exiliter cām ter
remotus duo isti quos attulisti Axerete Thales & Democrit⁹
reddiderūt. Nā mihi Anaximenes magis placet qui ariditatē
ratitatēq; terrē quo terra moueretur in causa esse duxit. Nam
earū alterā siccitates. alterā imbrē gignit. At Epicurus inqt
Tbebaldus fieri posse opinatur ut terra sursum pulsata & velu
ti subuerberata ab crassitudine aeris subiecti qui aquosus fit
moueat. Fieri item posse ut quoniā ea infimis partibus caue
nos sit a disseminato disperso spiritu qui in antra subterra
nea & cōcauitates incidit agitetur. Sed quare inquit Aloisius
nō credimus Platoni. qui ait motionem onnē fieri sex modis.
sursum deorsum dextrorsum sinistrorsum. anterius posterius.
Sed horum sex modorū terra moueri nullo pōt: quē vndiq; infi
mū locū teneat. Itaq; eam immobilem manere vult. habentem
egregiū nihil quo magis feratur sed eius aliquos locos ob
ritatem agitari. Ne Parmenides quem Democritus fertur se
cutus plurimū deleat inquit Muzanus: q̄ terrā dicit quoniā
ex omni parte equaliter distet manere veluti in expēdīo/ qui p
pe cui causa desit cur hoc magisq̄ illuc repat. Quāobrem quatū

LIB FR SECUNDVS.

islam qdem nō autem moueri. Audiui etiam inquit Corradin⁹ existimasse Anaximenes terram oblatitudinē insidere aetē: quibusdam etiam visum eam positam super aqua quēadmodum latiora quedam tabula sc̄p̄ videmus ac ppter ea moueri. Nō in-
docte Metrodorus sensisse mihi videtur inquit Frāchinus cū
ait nullū corpus ppterio in loco moueri. nisi ab quo piā vīl̄ vrgeat
vel trahatur secundū operationā: proinde ne terram qdē (vtpo
te quod iaceat) naturaliter moueri: sed aliquos eius locos alijs
se coniungere. Neq; displicent tamen Stoici q dicunt terremo-
tum esse terre humiditatem in aerem discretam atq; exciden-
tem Et quis multa dicantur ab Anaxagorā: plura itē ab Aristotele
quare terra quatatur atq; agitur/ego tamē non possum
nō mihi persuadere aliā plerūq; causam esse occultā nobis pspiz
cuā deo/q sepe nos monet hmōi terrorib⁹ quo ēternis nos su-
plicijs nō faciamus obnoxios. Sed hęc fortasse nō cōuiuij sunt
et ioci: sed maioris cuiusdā & grauioris studij. Itaq; ne inept⁹
ab vobis fortasse iudicer mihi ip̄e moderabor: q̄q nihil est qđ
libentius aut audiam aut loquar quam de deo qui solus nostra
felicitas est. Et recte tu qdem inquit Muzanus. Quis enim adeo
sit animi atq; mentis inops: q se felicem vel esse vel fore arbit-
retur si deo vacauerit: ad quem nostra omnia tanquā ad fincm
referenda sint. Et profecto nisi nos metipso valde diligamus
vel oderimus potius. facile possimus: cum nos collegerimus rē
ipsam omnem assequi atq; cognoscere. Et quo nam pacto in-
quit Franchinus. Nō enim facilis quedam prouincia sit seip-
sum nosse id quod veteres philosophi oēs pro miraculo usurpa-
re soliti sunt. Nonne inquit Muzanus cū velimus cogitādo ab
inferioribus ad superiora ascendere: prius nobis sensus occur-
rat: deinde imaginatio: tertio loco ratio: postea intellect⁹: & huic
cōsequēs intelligentia. In supremo autē sapientia. Cē e est v̄d̄i-
eis inquit Frāchinus. Teq; ita loqui & sentire plurimū gaudeo-
nā summa sapientia est ipse deus: ad quē nō difficile homo pue-
niat: si suā in huiuscē vitę nebula saptētiā nouerit: que aliud
mea sententiā nihil est quā ea omuino quā grēci tum Eusebiā
tum Theosebian vocāt. nos autē pietatē. hoc est dei cultū: & hęc
mihi sane idubitata & veray idēt̄ philosophia: de cui⁹ p̄stātia sū

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI

gentiles illi vel dixissent quicquam vel cogitassent/eos profe
cto non spientē studiosos sed plane sapientes/appellēdos tez
nendosque putarem. At illi mihi crede nullam sapientiam tez
tebant. Ea enim querebant quę vel inutilia erant vel minime
necessaria deū autem ignorabant. Quare quo plures sunt qui
sibi sapientię inuentionem vēdīcant eo est maior impudentiū
numerū. Nam neque me fugit oēs nobilissimas nationes hu
ijsmodi sibi gloriam pro virib⁹ aucupare atque usurpare: vt
reliquos eī conticescam. Eandē quoque phoenices sibi: ean
dem sibi Libies laudē assumunt/quorum alteri Ochum: alte
ri Atlantem cōcīnunt. Fuit & afit ochus cum aliorū syderum in
spector diligentissimus tū parue Cynosure (Qua duce noctur
na vt inquit Aratus fidunt phoenices in alto) acutus inuentor.
Atlas vero cum de tota mundi machina naturaque dissereret
fingit ut a poetis terrā ac celum sustinuisse humeris: cui nīmio
pondere laboranti propterea volunt herculem successisse/ qm̄
hic post eius obitum in philosophia claruerit Quid mīrum est
(inquit Aloisius) si (cum de re nō admodū eximia solēt) de phi
losophię inuentione(qua nihil humano generi aut cōducibilis
ut pulchrius aut etiam iocundius ad immortali deo presta
ri potuit)& contendunt multi:& eā sibi laudē vendicare maxis
me omniū optant. Quandoquidem Seythę etiam ipsi de huius
modi munere cū toto terrarū orbe disceptare quasi res ferro
nō ratione agatur minime dubitant. Et quos non Cyrus: non
Alexander. nō romani ipsi rerū omniū dominū nulla denique
vnquā vi s(prēter vnū modo massagetam Thomyrin qui nō mi
nus versutia & calliditate quā maximo omniū post Xerxē mu
nitissimoque exercitu non modo magna ex parte Europā: sed
totam prode Assam suo ipero subegisset) nulla inq̄ vi s alia su
pererat/ipsi s philosophię vir atque magnitudo supauit ac vi
cit. Volunt eī se primo esse omniū quoꝝ animi duriciem atq;
acerbitatem philosophia flexerit & ad maturitatē quandā sua
uitate inque melliterit. Nā & Abarim apud se & anachalīn ex
celluisse. At qui Anacharsis Gniri filius. claruit Croesi regis
temporibus. Is leges scythicas scripsit versu. scripsit etiam
deūlītū tenuitatem. Extantque adhuc pleriq; eius epistole: quis

LIBER SECUNDVS

quibus homini's vel magnitudovel grauitas dilucide dignosci
tut. Tradunt quę nōnulli & anchorā ab eodē & rotam figulorū
inuentam. Perist aūt insidijs domesticis p Cadinā fratrem re
gem Scytharum: cum sacrificare vel metu vel inuidia intere-
ptus: At abaris Seuthi filius quanto in houore ac veneratiōe
fuerit nō modo apd hyperboreos & Scythias omnīs: sed etiā
apud reliquas nationes. cum alia permulta argumento sunt. tū
immanis illius tyranni phalaridis epistola plane liquidoq; ob
ostendit. Ita enim scripsit Phalaris abaridi salutē. Audio te ex
hyperboreis quo spectatos illustrisq; viros aspiceret locos no
stros petiſſe cōsuetudine aūt vsumtum pythagorę philosophi
Stesichoriq; poetę: tum alioꝝ quorūdā exauditorū venerabiliiꝝ
gręcorū. Ac multū ex ip̄is ad eam quā tenebas disciplinā asse
cutū: quę rere etiā pluribus cōgredī quo ea quę nescis itueare.
Itaq; si meq; te calumnię anticiparūt ac me talem eē arbitraris
qualis ab calūniatoribus reprēsentor sentētia moueri haud faci
le possis.. Q uod si veritatē pro recto iudicio exq; sieris: apud
oēs hos & maxime apud sapiētes viros veni atq; vtere fami
liaritate mea vt alij multi memoratu digni. Nā cū pīculū fece
ris. tum alijs oībus in rebus meliorē me grauiorēq; cognoscē
tum etiā (si audacter loqui fas sit) humaniorē quā pro huiusce
plentis fortunę statu. Qui aūt hęc gerit ac gubernat phalarim
eoꝝ nemini scđm intelliges: quos his in rebus etiā atq; etiam
admirātur. Per pulchre sane phalaris ad abarim inquit Lācelo
tus & pliberaliter. At ego minime hūc eloquētia tātū valuisse
acceperā. At fuit vir ille eloquētissim⁹ mi frater & hoīm docti-
ſimorū obſeruātissimus cui quidē rei Stesichori & Epicharini
familiaritas locupletissimo testimonio esse pōt. Sed pdura est
et pacerba fors tyrānidis quę v̄l bonū & equum virū deprauat
plerūq; agitq; trāsuerſum. Verū Abaris quid rūdit: accessit ne
ad phalarin an id minus? Neguaq; accessit inquit Alois⁹ quin
se gessit seueriorē. Ita enim respondit Abaris phalaridi tyran
no. Ingeniūm ostendisti contumelię ſequitieq; obnoxium. Atquā
non te mulier: nō vir pepit sed immittiſ leena truculētissimula
que fus. Facis em̄ oia vi: omnia item viribus: omnia opinione
praua atq; atrocitate. Itaq; noli vocare Abarim virum pīum ad
h.j.

CONVIVIORVM.F.PHILEPHI

urbem Agrigentinam.alienā enim ab me sunt nex & excande-
scētia malaque ignorātia.Q uod si audaciter domumvis tu-
am petam;vtere grēcī legib⁹.Et ita me ad tuum larem inu-
ta & manib⁹ expiat⁹ & animo erga tuos omnis cīues & hos-
spites;hoc si minus facturus es.valere Abaris dicit tibi.I s au-
tem ille est abaris quem qua tempestate vniuersus terrarū or-
bis pestilentia esset correpus.& ex hyperboreis.Athenas le-
gatum venisse memorant.grēcīs enim & barbarīs oraculum
apollo reddidit.tum id morbi cessaturum cum Athienenses p
omnibus supplicationes fecerint.Verum quib⁹ temporib⁹
legatus venerit.nō sati compertum est.nam alij quinquagesi-
ma tertia olimpiade id factum prodiderūt.Alij vigesima pri-
ma.Hippostratus.olimpiade tertia Pindarus etate Croesi re-
gis accidisse id asserit.Et quid nam Abaris iste philosophat⁹
est inquit Muzanus.mandauit ne quicquā literarum monimen-
tis.Maxime inquit Aloisius.Scripsit enim oracula que Scythī
ca dicta sunt.Scripsit nuptias Ebri fluminis.Scripsit expiatio-
nes.Scripsit de origine deorum.Et hēc omnia soluta oratione
Verſu autem:Apollinis ad hypboreos accessum,hunc ab apol-
ne sagittā accepisse fabulantur volasseq; e grēcia ad hyperbo-
reos.At iſti hyperborei quoſ nobis commemoſtas inquit Mu-
zamus illi ne ſunt ab quib⁹ adeo parum lunam abeſſe volunt.
vt perſpicue cuiusmodi ſit appetit:Ego de Abari dictū me
ſignificauit nō de luna.de cuius ab terra diſtātia temere quicq;
dicer eftultum ſit.prelertim cum neq; hyperboreorū iſulam
vnq; viſiderim:nec vllā scythī regionem:ſed Blasius hic fortal-
ſe poſſit preſtare quod querit.Tum axeretus poſſum equidem
Aloisi ut dicit̄.Nā & viſi insulā que nō eſt minor Sicilia .& eo
in loco annos trīs egi.Iacet eīm in mari oceano ad ſeptentrion-
em longe ultra ſolum celticnē regione que quoniā ſupra bo-
ream longe ſit poſita idcirco ad hyperboreis incoli dicis Ex-
tat aut̄ apud eos in hanc vſq; tempeſtatem magnificum apollī-
ni ſtemplum figura'orbiculari Incolevero ſtudent plētq; om-
nes Cytaristice maxime.conueniuntq; frequentiſſime in tem-
plum pro quodā vetere iſtituto caientes ad cytharam apollī-
ni laudes,sunt aut̄ grēcī mirifice affecti potiſſimūq; Homer-

LIBFR SECUNDVS.

to cuius Iliada canunt vulgo ne græcæ quidem intelligentes . Athenienses ac delios maxime diligunt. Idq; a priscis vsq; tē poribus. Aiuntq; nonnullos olim gr̄cos & illustris & magnos ad se traieisse: ac vota p̄ctissima soluisse gr̄cis in scripta li- teris: & eodē modo abarim istū quē modo narrabas descēdisse in gr̄ciā. Est aut̄ ea isula feracissima cēloq; clemētissimo adeo ut quotānis eosdē fruct⁹ bis efferat. Q d̄ aut̄ ad lunā attinet. Ea per parū prorsus abest a terra & qd̄ ab oībus luce clarius videri pōt eminētias quasdā terrestris in se cōtinet. Tū Guarnerius mirū est axerete qd̄ narras: & ita mirū vt nīsi is essem quē noui veritatis grauitatisq; cultore nunq; induci possem quin crederē locari te. Imo inquit serio loquor nō ioco. id qd̄ facile compias si ad hypboreos iōpos traeceris. Istud quidē facile factu fuerit verū malo q̄ abs te memorātur credere q̄ intelligere: sed scire admodū cupiā quātū ex ijs memineris q̄ aut̄ vīdisti aut̄ audisti cuiusmodi sit lunę substātia: quę magnitudo: q̄ figura. Nā hæc iōpa de sole hesterno cōuiuo apud Rébaldum disputata audio. Ita est Thebaldus subdidit vt dicis Guarneri. Quare si qd̄ cer- ti de luna axeretus afferre pōt, plibetē iōpe etiā audierim: Lo- quar sane r̄ndit Axaret⁹ auditā. Nā sole magis soleo q̄ luna ac lunaticis delectari. Sed putat hypborei lunā esse firmamentū ignitum qd̄ & cāpos cōtineat & montes & vallis. Quantum in telligere possum inquit Thebaldus. Anaxagoras atq; Democri- tus vel ad hypboreos cōcesserūt vel hypboreū aliquē audierūt Nā de lunę substātia eadem verba proferunt. Sed quid de he- raclito dicemus qui lunā vult esse terrā nebula contentā. Ete- nīm Pythagoras ille famnius lunę corpus esse putat igneę for- mę: quod etiā Plato videſ sentire cū lunā cōstare dicit igni plu- rimo. At stoīci inquit Corradinus lunam & igni & aere mixtā opinant̄. Non idē Xenophanes sentit subdidit Lācelotus q̄ eā nubem arbitraſ strictā atq; cōpressam. At michi pbabili⁹ vide- tur inquit Guarneri⁹ locutus Anaximander: q̄ lunā voluit esse cīculū nonies ac decies maiorē quā terrā/ quēadmodum etiā solis plenū ignis: deficere aut̄ pro versionib; rotę. Eum enī cīculū simile esse carpēti rotę quę curuaturā habet concauam

CON VIVIORVM. F. PHILELPHI

& vñā expirationem ignis plenā. Tū Torell⁹ malim equidem credere meo Aixereto qui eiusmodi esse voluit lunę substatiā/ vt vrbes quoq; & hoies recipere posse videaſ. Sed qd de illius magnitndine dicem⁹. Si velimus īngt Thebaldus sentire cum Claudio ptolomeo vīro sane apprime docto & eruditō. quātitas totius lunę ambitus/stadia cōpletī centum ac decem septem ad septuaginta quatuor mīlia: additis tñi vnius stadij passib⁹ octoginta vno aut paulo mīnus. Loquere īquit muzanus vt soles apertius/quo quantū sit id paulo mīnus omnes intelligat. Stadium īquit Thebaldus continere volumus passus centum vigintiq; Est enim totius mīliari⁹ actua pars. Quare si parti as stadium īn partes decem & septem: acceptis ex eo numero partibus cum habes tanto mīnus vno & octoginta passib⁹ quos dicebam: quātū tibi reliqu⁹ sit vbi diuidas passum vnu ī ptes quod modo ponebam decem ac septem/dētūr enim tibi ad tu um numerum partes quindecim. Itaq; ad integrum passum partes desint duę. Recte tu quidē Muzanus īquit de lunę magnitudine mihi videris loqui. Est enim luna nō mō quā solverū etiā q̄ terra longe minor id quod ex diametro facile patet Diameter enim solis/terre diametrum continet quinque ac semis. Terrę autē diameter cōtinet/ Lunę diametrū ter additis etiā quintis duobus. Qua proportione haud dubie intelligi potest Lunę diametrū contineri a solis diametro decies & octies additis etiā septēdecimis. Quanq; sunt qui aliter sentiant. Sane est vt dīcis iqt Aixeret⁹ Nā stoici hypboreos secutilunā dīcūt maiorē quā terrā vt etiā solē. Immo īquit Muzan⁹ pbat par menides eleates lunam soli magnitudine respondere/ ab eoq; lucem capere. Sed quod īquit Tertius afferunt vestri isti vel philosophi vel Astronomi de figura lunæ. Num hi etiam ī te nebris ambulant. Stoici īquit Thebaldus ponunt lunam orbīdularem vt solem. Ad Empedocles īquit Aloisius eam similem disci asseuerat. Sed Heraclitus īquit Corradinus facit lunam rēpresentare figuram scaphæ. Isti omnes īquit Guarnerius quid plus certi afferrent quam hī qui eam argumē tantur Cylindri habere ī imaginem non intelligo. Verum quē lunam dīcūt capere a sole lucē & Parmenides & Thales mīnime

LIBER SECUNDVS

sentiunt cū Anaximandro & Antiphonte: quoꝝ alter p̄priā lu
nē voluit lucē esse/ quāui's eā quodāmodo ratiōrem: sed Anti
phon Atheniēs cognomēto Logomagirus fulgore proprio lu
nā splēdere putat. quē vero illius pars latet eā obscurari acces
su atq; appulsi solis vt pote qd ignis valētior ignē imbecilliore
facile obscuret. Id quod in alijs quoq; astris vſu venire aiaduer
timus. Nō displicet istiusmodi rationes inquit Axeretus. Verū
acutior mihi Heraclitus viſus est qui ſoli ac lunę lucē vel lumē
accidere voluit. Ait enim eiusmodi aſtra quoniā ſint inſtar ſca
phę. ſuſcipiantq; humidæ exhalationes. his apparentib; vltro
lucem capere. Solē vero idcirco eſſe ſplendidiorē quoniā purio
re in aere ferat. At lunam ppter ea videri obscuriorē quia eius
meatus ſit per denſiorē aerem. ac turbatiorē. Num iſte omnia
inquit Guido tam pulchra tāq; opulēta & pretiosa e theſauriſ
philofophie depromit. Maxime inquit Guarnerius. Quare
etiam tu ſapienter feceris ſi ad ceteras laudes tuas q & pluri
me ſunt & maximē hanc quoq; eruditioñis & ſapiențiae gloriā
adiuxeris. Ego ne tam ſero diſcipul⁹ ſiam. An id etas mea pa
titatur/ qui decurſo ſtadio iam calcem propemodū calce terrā.
Viridis tibi Torelle ſenectus eſt & acre firmitumq; ingeniū. Ita
q; facile poſſis in philofophia. quod & ſocrates in musicis. & Ca
to ille senior in grēcis litteris dicitur grauia & p̄clara omnia
non ſequi modo. ſed etiam conſequi. Q uod ſi fortaſſe publicū
hoc munus quod & primū eſt & maximū priuato ſtudio te ob
ſequi non permiferit. facito ſaltē vt filiol⁹ iſte tuus qui tui ē om
nímo quā ſimillimus. nō ſolū paternę milicę atq; imperij diſci
plinā teneat. ſed multo magis philofophię cui ipſi & res mili
taris ſuppoſita eſt & aliud qui cquid vel dici vel cogitari nobile
& glorioſum queat. Faciā ſane quod mones in filiū: qſiquidem
etiam ipſe iſtuimodi ornamētū vehementiſime cupere videt
qui ppe qui quottidie pergit ad Philelphō audiēdū: multaq; re
portat q; audiens quandoq; ſoleo certe admirari. Itaq; modice
feram ſi vel mei ſit diſſimilimus in iſtuimodi diſciplinę ſplen
dore qui mea corporis liniamēta omni ex parte repreſentatur
Verū opportunē queſterimyū hoc accidere Guarneri putes qd
aliſ ſuos ſimiles ſunt: alii vero diſſimiles. Nā quāta ſit filio huic

CONVIVIORVM.F.PHILEIPHI

meo mecum similitudo videris oes. Ego quoque patris dum viuet
ret ita eram similis, ut sola etas discriminens ficeret. Quid mul-
tis. Ne villa fieret dissimilitudo mihi quoque (quod nolem) poda-
grā natura dedit cum illo communē & eadē prorsus: Ré inquit Guar-
nerius Torelle queris, & pulchrā & a philosophis diu multum
que disputata: & est pfecto res miranda atque digna studio. Vi-
dem⁹ enim quotidianū viu venire, vt alij sunt patrū similes: & id quod
dē non admodū sepe. Nam paucos genuit similes natura patē-
tis, vt minera loqui apud Homerū. Alij matrum, alij itē alio
rū. Ad quā quidē rem ipsam: rōnes aliq atque aliq afferunt: Nā
vt ait Parmenides. cum partus dexterā tenet matricis partē/ pa-
tribus est similis. Sin autē sinistrā, tum matrū habet similitudi-
nem. Empedocles enim similitudines fieri putat, p ea feminis
fecunditate q̄ vehementiorē vim habet, dissimilitudines vero
cum calor feminis extenuatus fuerit. At stoici p̄bant ex vniuer-
so & corpore & animo ferri semina, ex quibus similitudines for-
mētur, & quo ad exteriorē corporis statū & figurā: & quo ad vi-
& naturā interiorē, quē admodū scilicet pictorē aliquē videam⁹
qui a colorum similitudine simile reddit imaginē rei visę. plaz-
certis enim mulierē quoque iacere semen qđ si potentius sit q̄
viri partū matris simile fore. Quod si virtū temē maiorē vim ha-
beat: habiturum eum patris similitudinē aut aui etiā/ aliisue
alicuius antiquioris longe. Itaque intueri nonnunq̄ licet in qui
buldam veluti generatas non corporis solū sed etiā animi vir-
tutes superiorē, ac item vicia in alijs parētū ipsorum, in alijs eos-
rum maiorū qui plurib⁹ ante seculis obiissent. Quod de animo
inquit Thebaldus in istiusmodi partu Stoici sentiunt Christia-
nus tibi nullus assentiāt. At ne quero id quidem de corpore vero
facile tibi assentiendū putem⁹ si cōtra fieri in multis videā. Po-
test vt inquit Guarnerius, aut suū aut casu fieri nō natura. Nam
tum ipsa cōsuetudo nouā quandā naturā inducens & animū nō
nunq̄ mutat & corpus, tum etiam casus quispiam naturam ppe
omne ad se conuertit. Ut enim docet. Empedocles quod nō pa-
rentum sint aliqui: sed aliorū quorūpiam similes: causa esse po-
test ipsa in concipiēdo mulieris imaginatio. Mulieres enim
p̄sepe aut imaginibus, aut statuis delectatē sunt easque amāt.

LIBFR SECUNDVS.

Itaque part⁹ reddidēt eas p̄sili⁹. Nā ijdē Stoici mutuas s̄ſſitu
dines fieri differūt cogitatiōis consensu p̄ imissis fluxib⁹ ac ra
dijs & non secundū simulacra. Sed ego inq̄t Corradin⁹ malim
credere meo Berna regio qui dicit placuisse doctissimis medi
ocrum. part⁹ nasci parētū dissimilis / fortuna quadā ex eovsque
tempore quando semē & viri & mulieris refrixerit. quīs tamē
de muliebris iactu seminis plētiq̄s neq̄s senserint nec sentiant
cū Stoicis. Id quod hesterno apud Rembaldū cōuiuio disputa
tū est. Quid tādē inquit Lancelot⁹ decretū est. In vtrāque partē
inquit Thebaldus. locupletissimorū testiū adducte sentētię. Ita
q̄ decretū omnino nihil. audio tñ Poggijū Bābaltonē istiusmo
di rerū minime ignarū aut iperitū palā asseuerare / facere mu
lieres etiam plusquā viros: id quod vsu aduertterit & in Vagia
vxoře & in Lucia pellice / ab qui bus multo plus accipere quam
eis dare se solitum afferat/ esseque mulierib⁹ eque ac viris te
sticulos. vel testes potius qui ita intra ianuā ingredientē obser
uent ut testes quos vir secū adducit ita vestibulū: solent Quid
malū narras arridēs inq̄t Axeret⁹? Quod neque visum nec au
ditū nec lectū est vñq̄ de mulieris testibus nobiscū iocariſ. At
nolit id quisquā ioco dictū existimare idē tubicen excipiēs sub
didit qui ante paulo in dilutum vñū cauillatus est. Nam & vidi
& tetigi ſepe numero mulierum testes qđ ſiquis factū aut ſimu
latum putet; licet huic(modo velit) piculū facere. Hic autē cū ri
ſu cōtinere ſe nemo posſet. inquit Corradin⁹. & qui poſſit quis
piam piculū facere / aut qui tu iſtiusmodi mōstra velvidiſſi vel
tetigisti. Doce queso. nō tā nos reliquos quorū ignis iam ma
gna ex parte extint⁹ eſt. quā hunc Thebaldū qui officinā vul
cano locauit ſuā. Dicā equidē respōdit ille igenue. Noſtriſ em
me ſcurā existimari vulgo nō minus q̄ tubicinem / q̄ppe qui al
teſ Poggius iociſ utar effuſiorib⁹ / conſueui ſane vel per nequi
tiā ut fit vel qm̄ insidias latebras metuāt iniſcere digitos ī ba
rathru: vbi cōtinuo duo testes occurrūt q̄ſi velint etiā lpi ita in
tra postes iteresse cōtractui: ut alijs ad fores cōſueſt. Et quo re
nihil h̄bet fraudis idē quoq̄ ſolē videt libuit. Itaq̄ nolit q̄ſquā
existimāt nugari ēt hac i re Poggijū ſi ea dicit q̄ ſuā min⁹ vſu quo
callidi & prudētes efficiamur quā doctiſing ſubtilitate cognos

CONVIVIORVM. F. PHILELPHI

uit. Tum Frāchinus, ab inuentione philosophie rebusq; claris
simis in nugas sordesque diuertim;. Quare si placet de istissima
tis supque lā redeat in viā oratio. Noli turberis inquit Franz-
chine Terti;. Nā & de inuētione noster habet sermo & seria io-
cis condīda sunt. habem⁹ inuētorē vt vides nouę disciplinę q̄
eiusmodi est vt in philosophię penetratib⁹ cōsidererit. Et habe-
mus vt video inuentorē certū, nā reliqua oia q̄ ad hāc sunt mē-
sam disputata incerta ad modū ac varia esse animaduerto Hic
mihi Lybias cōmemorat, ille Thracas. Alij Phenices placent
alij Druide. Alij Scythę Itali cōcedūt nemī. Grecia iactat suos.
& Indi suos: & alijs alios. Aegyptijs q̄tū intelligere possū se cete-
ris oib⁹ volūt antiquores nō huiusmodi inuētiōe solū sed etiam
ortu hominū. At qd de magis dicem;. Thebaldus inquit. Num
hiū huiusmodi inuentionē alteri cuiq; cōcesserint: quos ait Ari-
stoteles anteire Egyptios vetustate. Magi em̄ psarum philoso-
phi duo posuere principia & bonū & malum & numē. Illud Oro-
mazam quo noīe Iupiter signifi catur: hoc Arīmanium quē eun-
dem esse quem nos Ditem exīstīmāt. Ita em̄ antiquissimus ille
Zoroastres honorū malorūq; auctores nominauit: Quos volu-
it alterum esse deum / quē rerū sensibiliū luci máxime. alterum
vero demona quē tenebris atq; ignorantē similem diceret. In-
ter vtrumq; aut Mythrā eē. Itaq; Mithrā q̄ solē significat me-
diatorem apud persas appellari. Cnius sacrificia q̄ affatim ex-
hiberi mos erat atq; misteriā tradāre nemini licet, nisi per
quosdā supplicioꝝ grad⁹ ita se prius exercūset. vt & plane reli-
giosus & nulli dolori obnoxii⁹ videreſ. Atqui hmōi qnēdā Per-
se de dijs fabulan̄. volunt Oromazā ex purissima natum luce:
eundemq; sex genuisse deos. prīmū beniulētiꝝ. secūdū verita-
tis/ tertium equitatis Reliquos item numero esse triꝝ. vnū sapi-
entia; alterum diuinitatū: & honestē voluptatis vltimū. At cōtra
ex arīmanio. quātū ex atra caligine natū tum Gromaze ho-
stem phibent sex itē deos emanasse & cōtrarię nature, & sex il-
lis aduersos. Adduntq; p̄terea Oromazam vbi ter auxiſſet se-
ſetū abesse a sole voluisse quātū a terra solē. Ad hēc cēlū astris
ornasse & astrū vnū ceteris oibus quasi custodē ac p̄spectorem
Sirium prefecisse. Reliqua vero quattuor ac viginti in deos re-

LIBER SECUNDVS.

tulisse in vñq̄ statuisse. Quod vbi effulisset qui ex Arimanio
creati sunt totidem & iþi numero eos metu percitos mala bo-
nis admisuisse. Fatale etiā tempus fore quo Arimanus pesti-
lentię atque famis auctor necessario per hosce pereat omnino
atque intereat. Terra autem omni in campestrē equalitatē re-
dacta futuram vñā omniū vitā vñaque remp. beatorū hominū
qui neq̄ lingua inter se nec sermone differant. Nam Eudem⁹
Rhodius quoque futurū ait secundū Magos vt & reuiuiscāt ho-
mines sintque immortales. Opinantr etiam magi vt Theopō
pus est grauissimus testis singillatim deos / annis tribus milī
bus alios imperare: alios imperium pati. Allos vero trib⁹ mi-
libus eosdem bello pugnaque cōfender e. Et ita fore vt alter al-
terius res rescindat deficiatque tandem Ariman⁹: homines ve-
ro foelices beatosque futuros qque nec alimētiis egeāt nec vñ-
bram faciant. Eū autē qui hec deus molitus sit. tū quietē actu-
rum foreque otiosum tēpus haud sane multū. Etenim deū quē-
admodū hominē modice dormire. Quapropter Magi circa de-
orū cultū in sacrificando & precando versabantur plurimū. Nā
& Oromaze instituit Zoroastres preçiosa quadā dona & eadē
gratiosa sacrificari oportere. & Arimanio cōtra abominalia &
tristia. Nā herbā quandā Omomi appellatā tundentes in mor-
tario infernū ac tenebras inuocabāt. Quā deinde iugulatę lu-
pę lacti admiscentes in locū opacū efferebāt iacebātque nāque
plantas quoque arbitranť esse alias boni dei alias mali demo-
nis. Et animalia itidē. Canes emi & aues & terrestres Erina-
cios boni dei: sed aquaticos mali esse. Quare a qbus iþ necati q̄
plurimi essent: summis illos pinde atque beatos quosdam lau-
dibus efferebant. Vt autē in re diuina pietatē mirifice amplecti
videbantur ita non minori cura iusticię studebant Id quod ex
illo Xenophonte socratiko singulari sapientię & eloquentię vi-
to in ijs libris intueri licet qui de institutione & disciplina Cy-
ri inscripti sunt. Preterea delectabantur non mediocriter vati-
cinādi diuinandi pītia. Ea demū de ijs fuit apud eruditissi-
mos viros iueterata opinio: vt nō modo Gymnosophistas: sed
etiā iudeos illos posteritati ascriperint. Essentque vel solo no-
mine ipsi Persę apud omnes gētes venerabiles. At ego inquit

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI

Corradin⁹ persas laudari sapientię nūq; audiui; sed Magos qui
Magię atq; magičę fraudis auctores ita iter Persas clauerūt;
vt et Gymnolophitę iter idos & alij apud alios qdā pauci. Ve
rū Corradine Iecus res habet. Qui eī apud n̄fos & apud grę
cos itē Perses nominant̄:is apd̄ indigenas. Tū magus dicitur:
tū Maguseus; Zoroastres enim Magus id est Perses omnium
primus astrorum & disciplinę magičę rōnem inuenit quē Ostā
nes secutus est. Deinde Astranapiyucus; qui & de asinorę cura-
tione & de iudicandis interpretandisq; somnijs elegātissimos
libros scripsit. Vereor eqdē Thebalde inquit ille. ne illi omnes
libri quos elegātissimos vocas aliud nihil saperēt quā asinos
& sōnia; Nā quo pacto tui iſlivl̄ Persę vel Magi etiā si Gobryz-
as ois bazat̄:isq; addideris cū Caldeis & philosophiq; inuētiōe
cōtendāt; qui nō de somnijs & asinijs sed de oī astroq; motu na-
tura ac ratiōe locuti sunt. Nā tuus ille Zoroastres (qui medicis-
nam in Magiā vertit hoc est corporis morbos in animi vitia)
huiusmodi quicq; vel repperit vel scripsit; q diu post chaldeoz
inuenta nugat⁹ est in Persis: Falleris tu pfecto inquit Thebal-
dus (quod tua pace dictū velim) Nam & antiquissimus fuit Zor-
oastres. Floruit eī Nini regis tēporib⁹ a quo etiam īterem-
ptum p̄diderūt & summ⁹ fuit. Astronom⁹ ac philosophus: quip
pe qui nō solū eruditōē Magicā (quā p̄fiteñt quidē multi te-
net autem nemo) primus inuenit. Sed de natura quoq; quattuor
contextit libros: de gemmis vero lapillisq; preciosis librum
vnū. Tū de astroq; cōsideratiōe & de effectibus libros quinq;. Verum quoniā Chaldeū quā Magū malle te mihi admodū vi-
deris audire cupio quid memoratu dignū afferre possis de tua
ista Chaldaica disciplina. Et si difficilem prouinciam mihi mā-
das / tamen quoniā iam loqui malim quā cenare Chaldeorū
sapientiam cōpēdīo p̄curram. Itaq; ī hunc modum Corradin⁹
cum omnium attentione ortus est. Chaldei qui ex p̄scis Babī
onis fluxere quātū ceteris omnibus philosophis antiquitate
prestant ea res certe argumento est: quod ex quo primū sydera
obseruate & res mundanas inquirere specularique cēperunt;
ad Alexandri regis transitum in Asiam anni supputantur qua
dīngenta septuaginta tria milia. Tum muzanus, leui cum ri-

LIBER SECUNDVS

su. ne hoc quidem inquit tacebit Parmeno! Nam quo principio rem aggredieris? Nondū a mundi creatione habemus annos ū septē milia & tu nobis philosophatos facis Chaldeos tā multo ante q̄ mundus esset? Quasi inquit Corradinus aliquanto debent vniuersitatem censerī quę vel egypti vel Persę de sua sint antiquitate fabulati. q̄ quę Chaldei ex quibus tot prophetę actā illustres orti sunt. Ad hęc an ignoras qua tempestate Nebrod ille primus gigas (ex quo reliqui gigates geniti sunt) edificaret turrim/ quam memorans ingentē illā seu vna quæpiam fuerit eminentior siue tota ipsa turrita Babylon perisse vniuersā hominum lingua: factaq; ex vna tam multis, nā ante id temporis litterę nō fuere. Primū aut̄ litterarū inuentorē Abraā fuisse concedunt: quem multo post imitatus Moses sacras litteras hebreis tulit; Sunt etiā qui dicāt linguā qua Hebrei eruditius vñi sunt ab eodem quoq; Mose inuenētam Itaq; si neq; prior lingua relata est neq; litterę fuerat qd Hebrei plus certi q; sapientissimi Chaldei proferre possint ipli iudicare. Tum Franchinus quid ait inquit Corradine/gigantes fuisse credis & quod deus voluit eā potuisse non credis? Credo equidē vtrūq; ēque, nam & gigates fuisse super terram sacri testantur libri/ & potuisse deum(q; ex nihilo fecit oīa) hoc ex eo quod ante nō erat reuelare Mosi aut̄ alij cuipiā non modo & quā linguā Adā locutus esset & quaecumq; ante Adā vel ante Chaos quod dicit̄ fuisse. Verum etiam quęq; in omnem hominū posteritatē futura essent. Sed hęc idcirco locutus sum qm̄ non de veritate contendimus quam sole deo exploratā esse contendit Plato: sed opiniones referimus. Reliqua tuquidem recte: sed de gigantibus tecum non sentio. Nunquid fortasse negas gigantes fuisse quos non modo potestate totaque gentilitas sed ipse etiam Moses tradidit? Et quos nam inquit Franchinus fuisse gigantes opinaris? Quedā hominum monstra ab quibus ita reliqui homines superarent corporis magnitudine: vt a nobis nani. At nō ita se res habet Corradine. Et quidnā cēles inquit Corradin⁹. Sunt inquit Franchinus tria hominum genera diversis nata parentibus. Nam alij sunt terre filii/ alij celi/ alij dei/ Gigates poetę omnes cōcedūt

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI

terra genitos eē: quod etiam ipso nomine significat. Et recte
qđem poetę ac ppe sapienter. Quisquis enim & celi oblitus &
deitterentis est desiderijs ac pturbationib⁹ dedit⁹: nec ali⁹ cui=
piam studio se accōmodat nisi vt corporeas voluptates p oēm
leuitatē petulātiāq⁹ venet. Is terre filius est habend⁹. Sed quot
quot bonis actibus: & sciendi cognitioni studēt: hi celo parēte
vtuntur. Nam sola mens in nobis cœlestis est. Mens aut̄ ipsa: &
singillatim celos omnis & queq⁹ in celis suū: & alias summati
artes omnis per vim intellect⁹ & ratiōis accutissime inquirit:
ac fese ad res intelligibiles p̄cipiendas hortat atq⁹ maxio stu-
dio exercet. Sed dei filij q̄cūq⁹ innocentia & sanctimonia p̄stis-
terū sacerdotes p̄pheteq⁹ habendi sunt, q̄ non mundi se voluz-
erunt sed diuine ciuitati ascribi ciues. hi em̄ sensibilis⁹ oibus
declinatis cōceptis & p nihilo habitis mūdū illū intelligibile
transcribi voluerūt ibiq⁹ habitarūt vbi in commutabili semp̄i-
temeq⁹ reipublice idearum corporū immortalium ciues ascri-
pti suut. Et vt rem faciam⁹ exemplo illustriorum Abraam q̄diū
apud Chaldeos se continuit & eoꝝ opinione seclatus est: cū
nōdum Abraam. sed Abrā vocaretur: quippe qui effect⁹ & cau-
fas rerum reliquaq⁹ hmōi cōteplās conspīcuam ethereamq⁹ na-
turam indagaretur non dei erat sed celi fili⁹. Quare eo est no-
mine appellatus qđ eius studijs maxime cōgruere. nā cum ani-
mus homini s in duas ptes a philosophis distribui soleat: qua-
rum altera habet ſaltera non habet ſuapte natura eam mentis
vī ac virtutē: q̄ & in ſuperioribus eterñisq̄ intellect⁹. & in hisce in-
feriorib⁹ atq⁹ mutabilib⁹ ratio nominat nulla nos debet cape-
dubitatio tantū cōteplationē aīcellere actōi: quātū eternitatē
tēpori. vel(vt apti⁹ loqr) q̄tū immortalitatē mortalitatī: T̄ā ſiu-
rat ſane Abrā p omnes virtutū gradus & que moris ſunt. que
effe qualitatē eius animi partis: que ratione caret ad Eudemū
ſcribens docet Aristoteles. & q̄ actionis / Speculationis aut̄ vir-
tutes cū apprime amplectet in reliquiis diu ac multum exer-
citatus. quod erat sapientię maximū nondū perspexerat. Nam
in rebus illis ſuperioribus ſumma veritas de⁹ eſt q̄ nulli muta-
bilitati nulli actiōi nulli motui ſubiacet. Eſtq⁹ & idē ſemper &
etern⁹ & immortalis. Quār qđ erat ſapiētē maximū obiectū ſine

LIBER SECUNDVS.

cuius veritate veri omnino nihil esse potest non videns debilem
quādā & obscurā veritatē rimatus est in his scilicet quā scīētīx
potius quā sapiētiē sunt versatus: quasi quod etiā Anaxagoram
Clazomeniū cuipiā ineptius querenti respondisse ferunt idcirco
senatū mallet quā nō natum: quo & celum & totius mundi ordi-
nem specularetur: cōsiderabat sane mūndū & quā in mundo sunt.
Sed in quo sit mundus aut quā eum modere: ur ad regat nō eque-
vel inqui rebat vel animo volutabat. Quare cum ea scire magis
studeret quā necessario stabilitatem feruant: quā sapere quis hu-
ius stabilitatis eēt auctor: recte nominat⁹ est Abrāam hoc ē pa-
ter conspicuus. Quod ipsum nomē menti cōuenire quis ambī-
gat: Mens enim conspicua & cōflestia omnia cōsiderat atq; spe-
culatur/mentis antem intellectus: qui ad etherem usq; ac etiā
vlerius ad tertium illud usq; Pauli celum tollitur conferēdi est
& connectendi pater Cū autem accepto bonitatis incremento
mutato nomine Abraam dictus est factus est dei filius: secun-
dum illud oraculum quod ex ore dei acceperat. Ego sum deus
tuus ambula corā me & esto perfectus. Quod si deus vñinersi
mundi tum solus est deus: tum ipsi us Abraē p̄c̄i p̄ua quadam
gratia priuatim deus: cui minus necessariū videri debet Abra-
am etiam dei esse. vocatur enim Abraam aut pater electus aut
mens. Est enim mens ratiocinatio boni viri: nam mentis intel-
lectus & electus est & purus & pater vocis. qua vtimur 'conso-
nantia/huiusmodi vero Abraam perseverandi constantia desi-
gnatus est homo dei: cuius sectator effectus totius vitæ dire-
xit callere: vñsus is quidem regio intellectus itinere/ qui & non
absurde rex est & rerum omnium dominus: Et in neutram par-
tem neq; declinauit neq; recessit. Sed terre filij vbi mentem
a ratiocinatione abdixissent exportassent transtulissentq;
curiosius ad torpentem atq; ignobilem carnis naturam (facti
sunt enim duo in carne vna ut ait Moses) numinum optimū vi-
tiarunt & meliore familiari ac suo relīcto ordine ad deteriorē
hostilemque transfigerant. Cui quidem laus vñste infortunataq;
rei Nebrod initium dedit. nam vt idem tradit⁹ hic cepit esse gi-
gas super terrā. Nebrod in sua nōminis interpretatione trāsfu-
giū significat: nō enim satis fuit pestifero illi detestabilisq; tyrāno

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI.

quod (vt erat afflictio atq; imani animo) cū neutrī sentiret: sed
cōcedens ac siimicos/arma in amicos tulit & aperto Marte ad
uersatus eos bello presit. Itaq; principiū quoq; tyrannidis &
reiū earū quas Nebrod iesserat subscribitur Babylon/ q; trans
migratio est idem ipsa quodāmodo significans quod trāsfugū
si nomen ad nomen referas atq; opus operi compares. Nā cu-
iusq; transfugē initiū est qdām mētis atq; sententię mutabili-
tas. & vt ita dixerī trāspositio. Q uo fit vt aptissime dici que-
at quēadmodū vir mal⁹ secūdū sapientissimū sāctissimūq; Mo-
sen nullā habet certā neq; domū nec vrbem. nec sedem sed pla-
ne est exul ac pfugis/ita etiā transfuga nam viro bono nullus
est neq; firmiter socius nec diuturnior nec melior/que ybi graz-
uiter Franchinus esset modestissimeq; locutus inquit Lancelo-
tus pfecto duo quēdā nō inuitus quererē si quod de Chaldeis
eloqui Corradinus cperat absoluisset. sed nolim eius oratiōi
impedimēto esse. Immo inquit Corradinus loquere arbitratu-
tu dum huic pauoni tā pingui tam lauto in susurro quē caueas
moneo. Est enim inimicus stomacho podagrē aut amicissimus
habetq; multo plus pituitę q; bilis. Cui dīcto cū arrisisset Lāce
lotus. Scire inqt primū velim quid Corradinus Mosen. Frāchi-
nus aut Moy sen eundē ſēpe nominat: deinde q; cauſa sit nano-
rum iſtiū modiq; monſtroq; quandoquidē Gigātes quales dīcū
tur vulgoq; existimantur nunq; fuere. Tum Corradinus pro me-
tib⁹ Iuuenalis respōdeat. verlus em viciari nequit. Quidā for-
titi metuentem sabbata patrē. Nil p̄ter nubes & celi numen
adorat. Nec distare putant humana carne Suillam. Qua pater
abitūuit. mox & p̄puta ponunt. Romanas aut soliti contem-
nere leges. Iudaicum ediscunt & feruant ac metuunt ius tradi-
dit Archano quodcumq; volumine Moses. Q uod Franchinus
cum audisset malim i. aquit vāsis electionis (que alius nihil esse
arbitror q; corda electorum/ in sancta ecclesia ea enim vel secū-
dum Augustinum sunt vasa regalia) quā vel iuuenali v̄l alij cui
priam ex oī gētilitate aut poētē aut philosopho credere Oēs em
quotquot apud nos sunt q; se christianos quā alienos maluerūt
nō Moy sen dysſilabū fed Moy sen trifſ labū protulere. Tū Ax-
retus. Evidē dicam quod sentio: vel potius quod sapissime

LIBER SECUNDVS

cum Alexandrię degerem audiū nō ab ijs solū qui publici bā
iuli aquam vēditant; sed vulgo ab omnib⁹. Mos eñ ab omnib⁹
aqua nominabat. Inde autē Mosen dīctū arbitror quoniāt no
stis ex aqua sublat⁹ sit/ quo eitiā nomine appellat⁹ ab egyptijs
omnibus. Sed hac de re satis videſ. Nā quod Lācelotus nō in
tempestue quēsierat de Nanis & hominū mōstris id sentio sci
tu vtlius; quāquam ego quā libentissime audierim qđ Frāchis
nus cū de mēte loqueret nō ab re meminīt tertīū pauli cōlum
quid id tandem quod de se rapto asseruit Paulus ostendere volue
rit; vel fōsit an occultare potius? Nam & scite se dīcit hominem
in christo qui ante annos quattuordecim id quod siue in corpo
re siue extra corpus factū fuerit & se nescire intulit & deū scire
qui inquam huiusmodi homo raptus sit ac tertīū v̄sq̄ celū? Sub
dīct⁹ rursus eundē hniusmodi hominē raptū ad Paradisum.
Sed de illis p̄mum Si corradiño placet differēdī arbitror po
stea vero de hisce quē sunt fidei. Tum Corradinus: non ero mo
lestus. Lētor enim plixitate sermōis p̄ cēne prolixitate ad pa
uonis v̄sq̄ caudam. Tum loquente nemine sed partim cenanti
bus partim ad audiendum se acentos significantibus inquit
Thebaldus/de hominum sane monstrosi loquar ipse auditā. nā
cum aliquando negotijs priuati gratia Florentiā adolescensior
concessisse/natus infans dicebatur vno corpore sed duobus
capitibus. quare cum res in religionē trahereſ Leonard⁹ Are
tinus vir mea sententiā non minus eruditus q̄ eloquens dispu
tabat id natura fieri nō miraculo. Dicebat enim Empedoclis
Agrigentini sententiā esse ptus fieri monstroſos. aut qui a plus
fuerit; aut qui a minus seminiſ q̄ oportuerat aut ab ipso motio
nis p̄cipio/ aut ab ea quē in partes plures diuīſio ſeminis fa
cta fit aut ab ipsa declinati ōe. Referebat item Stiāconis filius
physici. qui & Theophrastum audierat & Ptolomeū Philadel
phum docuerat opinionē. qua probare videreſ eiusmodi mon
stra accidere ſolere vel qui a ſeminis itē additum ſemen eſſet vel
quia facta diminutio/ vel quoniā ex vno in alterū locū eiusmo
di ſemē mutat⁹ eſſet vel ob inductū ſpiritu: huic respondebat
Laurentius prateniſ & medic⁹ & philosoph⁹ in p̄mis illistris
qui tam etſi eas ſingillat⁹ ſentētias minime improbaret v̄lau

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI

daret poti⁹: aiebat tñ alia quedā sentire medicos qui id accide
re dicerent ob versam matricē spū interceptam. At ego inquit
Corradinus credere malim Antonio bernaregio qui nō solum
& medicina & philosophia clarus: sed astronimns etiā ppe sin
gularis. Nā cū superioribus dīebus apud me cenaret icidissetq;
fermo quid esset cause cur partus/ alij p̄ris/ alij matris/ alij nō
parētū: sed alioꝝ quorūpiā siſes essent/ nascere nō mōstruosī
nōnullī aut nanī ac pene pygmei aut longiores & vasti aut alij
itē aliter. posteaꝝ de ſititudine attulit & diſſimilitudine rōnes
easdē fere q̄ modo narrat⁹ ſunt ita de mōſtris locutus ē. mate
riā ipsam mōſtroꝝ eſſe cauſam q̄plurimi & medici & philoſo
phi cōſentiūt. Iam & quātitas requiriſt in materia & qualitas
at animantibus mēſtruū est materia: q̄ ſi aut excederit aut de
fecerit quātitate: aut etiā habuerit qualitatē q̄ aliena ſit a na
tura: mōſtra pducat neceſſe eſt. hinc videm⁹ nanos fieri: hinc
hoies vastiores: hinc pluribus aut paucioribus mēbris natos:
hinc etiā mixtas formas ac figuræ & hoie et bestia. Sed ma
gna viſ ac prima(mili credite) in ſyderib⁹ ſita eſt: qnoꝝ in flu
xus nō in corpora ſolū: ſed in aios etiā nros vim & iperū ha
bent. Eteni quodā eſſe gradus placet Alchabitio in quibns ſi
luna ſit dū aliquis cōcipi ſeu i gradus fuerint vel in eius ascē
dēte v'l in figure celi principalibus locis: partus exps viti⁹ nū
q̄ ſit. Iſtiuſmodi aut gradus eē dicebat in thauro qdē ſextum.
octauū. nonū. decimū. In cancro aut septimū. nonū. In Leone
vero decimūnonū. vigesimū ſecundū. vigesimū octauū. ſed in
Scorpione nonum ac. vigesimū octauū. At in Sagittario & ſe
ptimū & octauū & vigesimū & trigesimū. In Capricorno quo
que tertiu: ſextū. vigesimū ſcdm. ſed in Aquario. & decimū octa
uū. & decimū nonū. Itaq; cōcludebat fatali quadā ſtellarū fieri
rōne. Idq; vel maxime vt & tales eſſemus & rāti. Cūq; duo eſ
ſent obiecta/ alterū de geminiſ qui eadē cōſtellatione & cōce
cepti & nati diſpib⁹ ſint tñ oī no moribns: ingenio: totiusque
vitę curſu atq; euētu: id qdē de Eſau p̄batur & Iacob cui⁹ ipſi⁹
ſequēti ſ manus pede antedētis Eſau ſic tenet: vt duo nascē
tes vnuſ quodāmodo inſans viderent: rāteſtū de Etrurſco in
fante illo q̄ lpximis anniſ natuſ reliqua quidē haberet hois:

LIBER SECUNDVS

sed & caput & ceruicē & brachia ac itē vocē nō hois sed muli.
De infante inquit Thebaldus. quid ille r̄nderit nescio. Sed qd
ego fuisse r̄nsurus. tēpestiue occurrit. Quid nā inquit Corra
dinus. Certe inquit Thebaldus qd Periandro Thales. qui vbi
in illius armento vidisset bestiolā ex equa natā cuius & caput
et ceruix & reliqua ad manus vscq; pueri essent ac vagitus quo
que;ceterē vero corporis ptes equū rep̄sentarēt. Ego te surri
dens inquit Periander moneo. vt aut equaq; pastorib; vti no
lis:aut illis vtare vxoratis. Satis est inquit Corradinus dictū
puta istuc: ijsq; ne Franchinū offendas: et si muli nō gignūt ob
eas rationes quas hester no vestro cōuiuo prolatas audio: ma
taret forte cū natura naturā Poggianus mulus. verū Bernare
gius petiuit ex astris rationē cū in signis quoq; & astris vis q
dā gignēdi mōstri inesse potuit. id qd vñ p Sagittariū oñdebat
qui cum biformis sit:nō esse mirandū dicebat: si & geminos
animō difformes & eiusmodi infantē corpe produxit: et: quis
etiā ipe cū de infante loqueretur nescio quid subdubitare &
ad postremū veluti clanculū surridere visus fuerit. Sed quā in
quit Muzanus rationē afferri posse cēsemus de nanis: quorum
plures reliquis ptibus corporis quātitate cōmuni ac plane iusta
femoribus sunt & cruribus breuiores/ aliqui vero secus . Nā
ac lumbus ac pedes cōmuni hominis longitudinē habent p
tes vero supiores q breuissimas . Tum cogitantibus ceteris
Equidē inquit Thebaldus. Quid astronomis placeat ignoro.
ipſi viderint qui oīa subiici syderibus putat: an etiā istiusmodi
nanorū differētię constellationibus dande sint. Ego eñ aliud
causē esse puto quod fortassis efferem si apud eguales mili &
nō in senatu habēdus sermo foret. Tū Axeretus at dices Me
diusfidius audacter qd senseris. si quidē voles. Sin id minus/
dicturus tñ es vel inuitus. Nulla questioe est opus Thebaldus
respondit nullo tortore dicā enim Axerete qd iusseris qq ve
reor ineptitudini's crīmē. Nunq; inquit Axeretus ineptus iudi
ceris si ea dicas qq auditorib; placet. pr̄sertimq; i cōuiuo
vbi Repuerascere nōnunq; datur. Cauē modo quoad poslis ne
quid ob scēnum habeat oratio. Quod si minus potueris: liber

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI

esto in loquendo non minus quam Liber/quandoquidem nulla mulier
adest ad mensam. Et Torelli filius paululum secedet si iussuris
Immo inquit Thebaldus ut liber intersit,nam decorum serua-
bit oratio. Nolim tamquam interea loci liberum (hoc est Dionysium)
id circa sic nominatum existimemus,quia libertate loquendi pre-
stet.nam interdum eam quoque intercepit . sed alia quadam ratione.
Et qua tandem inquit Aixeretus. Num ea fortasse qua visum ac-
cepimus.Heraclidem ponticum? Quam ille attulit narra si li-
bet.' modo ne sis nescius me liberum dicere eundem illum
quem greci vocant. Lysion. A verbo. Lyin quod est soluere. Qua
si mihi sermo grecus inquit Aixeretus minus quam tibi sit cogni-
tus:hunc item istum Lysium greci quem dicunt latine liberum cogno-
minari volo:siquidem soluere liberare quoque significat? Bene
est igitur de nomine inter nos conuenit. Sed quae fuit Heracli-
dis sententia/ait is quidem inquit Aixeretus Boetios a tracib⁹
captos ubi fugissent ad Throphioniū essentque p̄ somnum ab eo
cōmonefacti habituros se Dionysium auxilio. Mox fecisse illos
impetum in Thracas qui ebrietati studeret. ob quam ipsam pu-
gnam bellum inter eos solutum esse/ob idque remplū constitutū a Boe-
tiis Dionysium Lysium; & si tamē placet Aristophani ita esse appellatum
quoniā Thebani vītē a nariis liberarint. At ego inquit
Thebaldus libētius senserim cum Francisco barbaro homine
Veneto ac patricio eodemque (quod omnes norūt) viro & sapiētissimo
& in primis eloquentissimo / qui dicit videri Plutarchο
Chersonesi, ac itē/sibi Dionysium cognominari Lysium ex sapien-
tia. Itaque neminem mirari oportet, si id sibi cognomētum apud
Indos quoque vel meruerit vel seruarit: quādā quidē p̄ceptis
ac rōnibus sapiētię & laborantē egrotūque exercitū pestilētiā
morbo soluerat & salutaria p̄ multa atque pulcherrima inuenta
pepererat: quibus hūanū genus maximis in cōmodis libera-
uit. At ego inquit Aixeretus non possum non p̄bare Leonardi Iu-
stiniiani sententiā: qui & ipse vir Patricius est ac venetus & (quod
vestrum preterit neminem) singulari doctrina & eloquentia p̄ditus
Ait enim p̄pterea illū appellari liber & quā inīnū cuius rector fue-
rit hoīes curis liberet: quā ipsam rē. Iuvenalis mihi sensisse vi-

LIBFR SECUNDVS.

sus est cū in C. mariū quē L. Sylla vicerat cauillatus ait Exul
ab octaua Marius bībit & frūst/dīs Iratis. Tū Corradinus ista
si videſ de bacchanalib⁹ hactenus: redi ad tē Thebalde Et qd
de nanis aut dederis aut inueniſ tādē expone. modo me=‐
mīneris inueniſ etiā aliud quoddā tertīū nanorū genus. eoru
qui vtrīq⁹ & qd ſupra clunes eſt & qd infra quā breuiffimi ſint.
Recte mones inquit Thebaldus quis ex duobus illis tertium
quocq⁹ iſtud cognosci queat. Age inquit igitur Corradinus. Af‐
fer nobis. Nanorum cauas. Nanorū breuitatē ſeminis fieri
paucitate philosophi ipſi cōcedūt. At ego paucitatē illā ſi caſu
fit nō natura diminutionē voco / que ſi fiat ad ipſi⁹ iactus prin‐
cipiū: nō aūt ad exitum habes hominē ſupra clunes pūſillum.
ſed infra lōgiorē. Sinaut i exitu ſolū diminutio facta ſit. breui‐
tatē inferiores ptes: ſed ſupiores ſuā lōgitudinē ſeruabit. Qd
ſi vterq⁹ eque & exitus & p̄cipiū diminutionē patiatur pyg‐
meum ſiſ aliquem habiturus. Tum Muzanus cuiusmodi The‐
balde diminutionē ſeminis vocas. Non enim quod velis aſſe‐
quor cogitatu. Itidem ſane loquor. vt ſi ex alio aut dolio aut
cado viñū hauriatur i cirnea: fiatq⁹ iepeta quadā hauriētiſ festi‐
natione vt quoniam aut Lentius ad cadū admota aut properā‐
tius a cado amota cirnea fuerit. aut quia in vtroq⁹ erratū. viñū
quod ab cirnea oportuerat a ſterili humo excipiaſ. Ad qd qui‐
dē dictū cū riſum eſſet Certe inquit Muzan⁹. cōuersus ad Alo‐
iſi ſenib⁹ nobis ad ſcholā eſt redeūdū qñquidē eſſe p multa vi‐
deo que adhuc ignoremus. Tum Aloſius artē diſcere forſitan
liceat. Sed periculū facere hoc eſt ex arte agere: ſiquidē doliū
viño vacet: nō eque liceat. Verū q Thebaldus de diminutione
locutus eſt ijs accidere puto vt ab ſimilitudine nō diſcedē qui
vñ viñi ſunt auſidores vñ delectant furto. Nā in vtroq⁹ feſtin
ſed quid dicemus vt de naturali paucitate ſemis omittā cuui‐
eandē eſſe oportet quā diminutionis. Vtcūq⁹ fit / r̄cneſ. Quis
inquam dicemus cū nulla diminutio fit & tamē alij longiuſci
atq⁹ gracieſ alij breuiores naſcum & latiores / neutri famen
a comuni & viſitata hoīm / clura diſcedunt. Philosophi inquit
Guarnerius qui occulta oīa ſummo ſtudio indagantur demon‐
ſtrāt foetus quantitatē reſpondere tum ſecūdi ſeminis tū ma‐

CONVIVIORVM. F. PHILELPHI

tricis etiam quantitati. si enim eiusmodi semen in eam matricem acceptumque & ipse fecunditatē accommodata sit porrigit, fluit atque longius: foetus etiam ipse & lōgius sit & gracilis necesse est. Secus autē erit sit in latitudinem diffluxerit aut se quasi in rotam cōtraxerit. potest tamen uterque foetus per feminis vi: & gracilior esse & habitior. Probabilita sunt iquit Franchin⁹ quod audio Verū hec illi duntaxat pessima esse puto: quod celū habitat ubi oculi tū esse nihil potest: Quod dicitur inquit Muzan⁹. Si celū dictū est quod celet atque abscondat quod dicas sicut occultum esse nihil. Primū haud oēs id tibi assentiāt. inquit Franchinus quod celū a celando hoc est tegēdo occultandoque dicāt. Inueni at enim apud optimos grammaticos celū duxisse nōmē a celio. Id autē ferramēti genus appellant vulgo tū celionē: Tū scalpellū. Inde enim celūveteres nominarunt quod quēadmodū argētarii vas aliquod celat. i. designando incidūt atque insculpūt: ita summus ille rex oīum artifex suū insignire voluerit domīciliū impressis luminibus syderū. Quod autē a celio dicāt celū/ ea rōne probant quod utrūque per diphthongū celum scribi soleat. Nā si aliūdē descēdat nō possit diphthongū celum admittere. Nā quod aliqui grācas literas p̄fitentes illasque atque suaque rudes celū acceptū velint a grēco nomine quod ex Chigōn, quasi cōnexū sit aut cōcaūt nō aduentunt. si ita sit per oeclum scribendū esse/ quod neque fictū neque pictū visque in omnē vetustatē iuenias. Sed hos ego magis tolerādos existimare (si quod M. Terētio placuisse accepim⁹) a cauo celū nō a grēco nomine repetissent. Atque lōge malim cū his sentire: quod hoc nōmē ductū velint ab celando nō quā supna illa atque inuisibiliā quod idōcti putat celet abscondatque nobis: sed quod celata & abdita oīa: in celo parent reuelantur videantque sp̄spicue. Quā ipsam grēci sententia mea fert opinio secuti celū appellat. Vranon, a vidēdo quod R. Io. orama. Ac ne obstat quidē quod celū diphthonget: verbū autē vñ manat diphthōgo careat quāque quodē quod Priscian⁹ ostēdit. e. & apud grēcos est e longa ple. Itaque apd nos in ae diphthongū versam inuenimus vt sc̄ena cāna allatque pmulta: cur enim magis licet in alienis id facere quā in mīs/p̄sertim cū syllabē quātias non mutet. Sētio equidē tecū inquit Aexeret?: quod eo faciliter adducor ut faciā quo de tertio pauli celo quod iā exciderat ac

LIBER SECUNDVS.

item de paradiſo q̄ aut tu aut alijs sentiūt in mediū tandem p̄deſ-
ant. Nā de his paulo ante quēſitū fuit. Tū ille tēpeſtive quidem
Axeſete & vtiliter meministi. Res enī quērit non vulgaris ſed
quē oībus debeat auditu eſſe p̄grata atq̄ p̄iocunda: & quō quiſ
q̄ quod habet liber aliter etiā ipſe in mediū cōferat. qd ego v̄l
de tripliſ ordine cōelorū vel de paradiſo tenēdū putē aperiām
paucis. Sed de cēlīſ primū hos ſane paul⁹ p̄p̄ijs ac ſuiſ ſigni
ficationib⁹ ante declarat cū ait. vēturū ſe ad viſionēs ac reue
lationes quib⁹ ipſiſ duob⁹ noīb⁹ ſcōplecti mihi videtur &
quos grēciſ. Vraniſ. & quos noſtri ſignificare idē volentes co
los vocant. Bīs aut̄ raptū eē paulū: & ep̄iſtola ipſa ad Corinthi
os oſtendit & conſiſmat Ambroſiſ tū ad tertiu cōelū tū ad pa
radiſum. Nā & ſupna illa omnia gradib⁹ ſuiſ cōteplatus eſt:
& qui eſt eiusmodi cōtemplationiſ effectus ſumma illa eſt vo
luptate p̄fulſus. Eos aut̄ triſ cōelos exiſtimo diſtinguendos pro
tribus Hierarchijs quas theologi nomināt ut inferior Hierar
chia angelorū archangelorū virtutūq̄ ſit. Proxiما vero princi
patum potestatū dominationū. At ſuperior hieſarchia ſit thro
norū ſit cherubin ſit ſeraphim. Nec enī cuiq̄ dubiū eſſe oportet
qui ſupremā hieſarchiam tenēt eos veluti p̄ maiorē quendā
fulgentiſſimis ſplendoriſ luſe videre deū: ac deinde lumē in il
loſ transfundere quibus media hieſarchia confeſſa eſt: hos ve
ro deinceps lumen eadē ſerie in tertios demittere hieſarchias
Itaq̄ raptū puto paulū apōſtolum ad tertium uſque cōelum quo
ita deum diuīnamue eſſentiā in ſua illa triūphali ſplendi diſſi
maque gloriā perſpicue videret ac ceteriſ deum ſequentiibus
diuīne ſapiențiē luſen traderet ut troniſ ipſiſ ut cherubin &
ſeraphin diuīno munere eſt permiffum. Nā paradiſum noſtro
rum laboře oīum quibus diuina & iſtituta & p̄cepta ſecuti ſu
muſ / fructū maximum eſſe duco. Id aut̄ aliud nihil eſt quā ſum
muſ quoddam & ſempiternum gaudiuſ. Tū excipiēs Aloisi⁹
Et ſi Franchinus inquit ſapienter omnia ac non ut p̄inor in
terpretatus eſt tamen non abſurde fortassis eiusmodi rapt⁹ in
telligat ſecundū tripliſ terū, iſarū diſtinctionē. ut priſmu cōelū
Appinquiū nobis vocat corpori celeſtiū cognitio. ſecundū vero
celeſtiū ſpirituū cognitio. Tertiū aut̄ ſupceleſtiū personarū in

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI

trinitate cognitio. Ad tertium igitur usque cœlum. paulus raptus est: quod aliud significare nihil puto quia ad ipsum usque diuinam eentem visionem. Nam quod ad paradisum rursus sit raptus id existimo propter ea interpretandum animi tranquillitate atque securitate quam greci. Euthimianus nominant. Per pulchre certe inquit Corradinus & Franchinus mihi & Aloisius dicere vi sus est. Verum si omnes his celi quos apostolus non temere tris numero est complexus ad totius trinitatis cognitionem visionemque referant non inepte factum iudicari. Illic enim videtur licet & spiritum sanctum & filium & patrem. At quod paradisum. Corradine. Muzanus inquit interpretaris. Persertim cum multis multipliciter dici soleat. Nam & icreata beatitudino creataque non minatur. Et ecclesia vel militas vel etiam triumphans. paradi s dicitur. Ad hec tamen gratia diuina tamen conscientie puritas paradisi appellatio continetur. nam igitur homo qui cum ad eiusmodi raptum accommodes: nequaquam non paradisum. voluptatis locum esse volo. Scriptum est. Plantauerat dominus deus paradisum voluptatis. Et quae ad paradi sum & quod ad cœlos adducis non possum non probare. Muzanus subdidit quod non in coquina ea mihi videatur interpretatio si illiusmodi tris cœlos ad tris illas virtutes retulerimus quemque in ore semper theologis versari consueverunt fidem / spem / charitatem / quod antea subtiliter inquit Guarnerius & eleganter exposita eiusmodi esse statuo. ut non veri solum similia. sed permodum vera censentur singulariter omnia quid tamen veniat mihi in mente praescribam brevibus. Omnum primum illud probatur mihi ita paulum raptum esse ut animo ab corpore minime separato eius supra se spiritus tolle ref / triplicem enim in animo esse vim prisci philosophi voluerem. videntiamque corpori vitam & incrementum affert. Sentiendumque corpus mouet atque sensum afficit / metale qua & ratiocinat animus & intelligit. In eiusmodi autem raptu animus pauli quo ad alendi augendis vi. corporis vivificat. sed a seculo motuque membrorum oino erat abstractus. Menses vero ipsa eorumque erat eleuata quo attollit sua poterat possibilitas. Atque huiusmetiis possibilitatem triplicem eam arbitror. Intelligere enim potest tu ea que sunt infra se positaviles corporea queque per formas suas: tamen se sunt similia vi angelos: & etiam illa que supra se sunt. ut diuinam essentiam diuinaspes psonas. Et ultime quod de huiusmodi cognitionis triplice est gradus. nam res diuinas cognoscere.

LIBER SECUNDVS

scit animus tū nature cognitiōe: id qđ & Pythagorā & Platonē
& alios plerosq; e gētilitate philosophos assecutos aduertim⁹
Tū fidei vt philosophi christiani qđ diu viuunt. Tū multo etiam
clarius & pfectius glorię vt sapientes & sancti viri in illa coele
sti patria diuinā esentia & cognoscūt & vident̄. ad hunc igī vīsq;
gradum animus pauli sublat⁹ est. Sic em⁹ qđ de tertio cōclō dicit̄
esse interpretor. Quāq; inqt Axeretus dubij mihi nihil relictū
est/ quomin⁹ videar que & ad pauli coelos & ad paradisum atti
nent intelligere. ita sunt oia diligenter & explicata & cōfirma
ta. quid tñ ex eodē Leonardo iustiniano qui his de rebus aliquā
cum hoc ipso Francisco barbaro cōmētare⁹ venetijs cūm esset
audierim⁹ cōpēdīo referā mō. Tertio huic grauis non sim. Mi
hi ne grauis excipit Tertius! Immo sane iucundissim⁹. Quid
em⁹ rebus istiusmodi eē mihi possit auditu suauius Itaq; loq̄re
tuo arbitratu. Nā sermo tuus nō mō me nō offendit sed etiam
miru⁹ inmodū delectat. Verū istud fortasse tibi in mentē ve
nit: qm̄ mō submissa voce dixisse ad Torellū/nūc aexeretus ter
tiū triumphat: quasi nō minorē quodammodo voluptatē huius
elegātis magnificique cōuiuij varius sermo & erudit⁹ tibi affe
rat qđ duo illi pulcherrimi maximique triūphi quos ānis supio
ribus imortali tua cū gloria reportasti. Delectat me certe Ni
colae vrbana hēc & p grauis cōmētatio vt dictis. Idemque tibi
etiam accidisse non dubito. Noui em⁹ animi tui & magnitudinē
& virtutē qui nihil infirmū/nihil humile/nihil vulgare libenter
admittas. Rebus autem memorati dagnis plurimū delecteris
Itaque si me triūphare dixeris hoc est summo gaudio exultare
qđ tā graui tam inusitato tā docto & ppolito sermone. intersum
mīni me tua te opinio falsum habeat Idemque tibi accidere ar
bitror. Tū tertius: haud falso arbitraris. Verum ne quod cōpe
ras interpellatione mea impediatur. perge si libet vt quod or
sus erat absoluas: modo illud etiam scias videri mihi. illiusmo
di' tris coelos esse intelligēdū scdm̄ triplē celorū distinctionē
vti⁹ scilicet corporei sunt & trīples. Est em⁹ primū aereū de
quo dī. Et in ipo volvres. In sidereū/qđ est siderū fir
mamētū Moles ab deo vocatū tradit. Tertiū aut eo esse appelli
latū empyreū putat. nō quia calidū aut igneū sed qđ splēdidiſ-

CONVIVIORVM. F. PHILELPHI

simū sit. In hoc em̄ beatorū sedes est posita: itaq; spiritalē etiā dīci solet quoniā spiritū locus sit. & in is quidē corporeus: vnde idem Moses. In principio creauit deus celū ad qđ ideo se Paulus raptū dicit: quia deū viderit p̄ essentiā vt illī manefiſſime videſ. verū expediā qđ ceperā. Cūq; dīcturus Aixeret⁹ iam effet q̄ Venetijs audisse ex Leonardo Iustiniano iam dixerat. Inquit Thebaldus Narrabis tu quidē Aixerete Iustiniani ſentētiā & de tertio celo & de paradiſo. nam ego qui p̄ idē quo que tēpus & Venetias adoleſcētior diuertiſſem & iſti eruditif ſimorū hominū diſputationi interfuſiſſem quid Barbaro itē vi deret deinceps breuiſſime exponā. Verū priuſq; rē aggrediaſte. ne quid aut incerti aut ambigui habeat sermo noſter quo ad eius ſcīlīcet fieri poſſit/doce ſi videſ aut tu quispiā ali⁹ vñ triūphus ſit dictus. Id em̄ excōmemoratione iſtiuſverbi mihi propter ea venit in mētē. quoniā plēroq; aduerterim qui i triūpho ſcrībēdo. t. prime literę aspirationē nō addāt. Pauci vero quidā ornatī grēcī ſliteris th aspirēt. vt; obſeruādū exiſtīme m⁹. Ego inquit Aixeret⁹ ſentio cū trāquillo qui triūphū noiatū putat a triptito honoratiū iudicio & exercitus & ſenatus poſpuli. Qđ ſi ita ſit ea prima litera nequaq; aspirationē ſua naṭura patitur tria em̄ tam apud grēcos q̄ apud latīnos ſi aspiratione careat ternariū ſignificat numerū: at. Phoni. Vocē quod vocib⁹ ſuffragia redderētūr triūphaturis. At ego inquit Guarnerius malīm Prīſcianū ſequi: cui triūphum dīſcediſſe placet ab grēconoīe. Id em̄ eſt. Thriambos. Hoc aut̄ dictū alij putat a poeticō furore quē. Thrasin. Vocāt & iambo. Iamīcī ſiñiſibus primū vſi ſunt in liberū: cū eius de India triūphātis curruſ a rigribus trahereſ. Alij deducūt nomē ab Ficulneis frondib⁹ quae vocantur. Tria. Et iambo quē dīcebamus. Etenim ſicus dedicata eſt libero/cuius folijs ante perſonarum vſum qui cauillari in triumphantem vellent facies velabant/quo liberius ſiceret cauillīs per diambos vti: huiusmodi enim tetametriſ vtelantur. Et id ē mān haud abſurde. Nam quemadmodum Iambus ex brātē ſenī ſuſatque longa ſyllaba ita cauillatio & eiusmodi coquimella hūm̄ ore tenuiq; p̄cipio mox tollit atq; augescit. vñ. Iambixiu. cauillari cōuittariq; appellat.

de hum.

LIBER SECUNDVS

Ad hęc Triambus nomē est liberi/dictus quasi triambus quo
 niā super. Tertia, quę fere dicitur id est leones. Be Bichen, hoc
 est ascēdit. Quid multis/vndecūq; Triambum dixerimus pri
 mā syllabā aspirēmus necesse est:nisi forsitan dixerimus aspira
 tionis mutationē factā a prima i ultimā syllabā:vt & Th. aspira
 tata littera in tenuē suā T. & B. quę dicit̄ mediai ph mutata sit
 cum nequāq; dubitari queat sonātius eam dictionē enuciari si
 vtrūq; aspiretur. Itaq; dilucide cognoscī pōt plus vsum in hoc
 nomine valuisse quā rationem. Profecto inquit. Torellus cōuer
 sus ad tertīū. Guarnerius hic Tertius nihil esse puto qđ igno
 ret. Vides enim quāmulta/quāq; egregia explicauit quę nobis
 erant incognita. Sed vnum fuerat qđ nō inuitus audissim cum
 de ignis inuentione modo locutus est quā in Vulcanū retulit.
 Hic Tertius cōiect̄ oculis in Guarneriū Recte inquit Guar
 nerī Torellus monuit. Itaq; loquere (nisi molestum est) quonā
 modo inuenti. huius tam nobilis tamq; necessarij Vulcanus au
 ētor fuit. Non oportuit id omisisse te qui & odorari omnia & in
 dagare studiosissime soleas. Fecissem equidem, iquit ille quod
 vos cupere sentio nō inuitus. Sed quoniā meminerā sermonis
 prolixitatē in huiusmodi cōuiijs vītio dari solitā/ eo inuētio
 nis modū prētereūdū cēsui: prēsertim cū me semel & iterū de
 istiusmodi inuēto verbū iniſcientē neminē aiaaduerterim q ei⁹
 sciedē rei desiderio capere. Inuenit inquā Vulcanus ignē idq;
 hoc pacto. Cū eīn p frigidius anni tps arbos in egypti mōtib⁹
 fulmine ita effet: ob idq; & ea:& silua pxima circūquaq; arde
 sceret Vulcanus rei nouitatē admirans propriusq; accedēs ca
 lone delectatus est maiorē in modū:cūq; ignis paulatim(vt fit)
 deficeret materiā id deinceps vscq; ingessit. Itaq; p h̄ic modū
 seruato igni alios hoies ad eīusce vtilis inuēti cōlonē inau
 uit. Qua i pā re factū est etiā vt imperiū ac regnū egyptiorū
 vltro delatū adeptus. pro deo'tādē coleret: quāq; sunt aliq; equo
 rū numero est Plinius scđs libro.iiij. suę naturalis historię af
 ferētes ignē primū reptū esse in Pīpīla q inīpla. Mlyna cyclas
 dum. Tum Corradinus referua obsecrō. Guarneri si videtur
 ignē istū ad hyemē & qđ dīci de pauli celis padisoque/cep̄at i
 absoluat. Deinceps quo i pē quoque de Chaldeis quę sum?

CONVIVIORVM E.PHILEIPHI

gressus aliquādo expouā. ne tam longā intercapedo eāgē mīhi
terū memoria intēcipiat. Immo vīscias inq̄t Axeretus alius
Guarnerius quērit(nihil putat em̄ fore modo te capiat obliuio
vt sui vel īndi vel ēgyptij p̄ncipatū occupēa. Q dne accidat ip
se p̄uidēs. At nōcīs inquit Guarneit⁹ Axerete mīhi adhuc
triarios supēsse integrōs: & subūlīarios mīlītes quos cum ad
postremū in acī edūxero ītelligēt oēs nō de trophēo mīhi sed
de triūpho habitā eē rōnē. Ve rū id postea. tu īntēra loci quōd
Corradinus hortat qñquidē liberaliter recepīstī pro tua fide
cōslāti acq̄ p̄stabīs. Tū Axeretus Leonardus inquā Iustiniānus
eos trī celos īterp̄tādos putabat scdm triplī cēvīsionē sensus
imaginationis intelligētiē vt ascēdētes eodē ordine ab inferio
rībus ad supīora: p̄mū celū intelligamus rerū iudicū: modo
quodā sensibili quo ita eas cōprēhēdimus vt aut sentiam⁹. aut
sentire videamur: quo quidē modo & Baldasar scribētīs homīs
manū & Moses tum ignē vīdit in rubo. tum deū in figura. Secū
dum vero(qd est īmaginatōnis) Tū intelligim⁹ cū res ipsas
pīnde atq̄ apud nos collocatas cōseruat alq̄ tauq̄ in īmagīne
intuemur: quēadmodū vsu etiā venire solet vel in excessum quā
Ecstasim. grēcē dīcīnus vel in somno cū nō corpora sed īmagīnes
corporū vīdemus. vt Petrus etiā vīgilās vas vīdit quadrupe
dum serpentūq̄ plenum atq̄ volatiliū. Et rex ille ēgyptiorū
dormiens vaccas & spicas. eodemq̄ modo Esaias de seiō lo
quens ait. Tidi dominū sedentē. Sed intelligētiē celū dīcīmus
quando neque corpora nec īmagīnes corporū vīdēnt sed quā
dam menti s serenitate rā frēti altius tollentes intellectus acu
men ad deum media sapiētiē suē ingredīmūr. P aulū igit̄r ad
iāc vīsque vīsionē raptū Iustiniānus arbitrabītur. Vīdīsse
am deūm non in figura quāpīam corporeā sed in seipso p̄ es
tiām. Quod aut̄ raptū deinceps esſet ad paradiſum id gau
num significare contendebat quo hi fruunt̄, quibus etiū modī
diuinām essētiām rectō mētis lumīne perspicere licet: que q̄
dem īterprētatio clī vīderetur probata omnibus. At ego inq̄t
Tibaldus nō possum Francisci barbarī sentētiām nō ample
m̄ nouā quēdā ac proīsus īaudīta animo secū meditatus
Se quodāmodo verbīs ī corona doctissimorū hoīm (aderat

LIBFR SECUNDVS.

enim plures) mira cum lenitate responderit. Quantu[m] facia ins-
quit singula verba Iustini mei vestrum puto latere nemine.
Nam & eius ingenij vim cognoscitis & doctrinę prestantiam
et diligentiam singularem. Verum quoniam que dei sunt soli
deo perspecta sunt. Nos enim nō tam verum possumus quam
verisimilitudinem quandam assequi: qnid mihi quoque videa-
tur ostendam. Evidem triplex illud cēlum ad triplex itē virtu-
tas genus referendum existimo. Alia enim virtus est intellectus
vt scientia & sapientia. Alia rationis. vt calliditas & prudētia.
Alia motis vt fortitudo temperātia ceteręq[ue] huiusmodi virtu-
tis que circa perturbationes animi versantur. Nam iter ad pa-
radīlū id est ad nostrā felicitatem virtutam moralium du-
ctu ingredimur. Sed actionis virtus ad quā referuntur morales
virtutes oēs. vt progrediāmur efficit. Solē autē cōtempatiue vir-
tutes quārū princeps est sapientia. ad quā i[p]am actio nostra om-
nis referēda est ut pueniamue se duces pressat. p hūc ergo tri-
plicem virtutis gradū ascendisse Paulū ad paradisum opinor:
hoc est ad animi summā voluptatē: qua philosophi Christiani
eos frui certo credunt. quibus deo liceat frui. licet autem omni-
bus qui se corporalium sordium expertes per veritatis religio-
nis pietatis totiusque virtutis lauacrum voluere. Cūque essent
qui mirarentur quod & paradisum pro voluptate statuisse: & vo-
luptatem i[p]am humanam esse felicitatem quasi nouus aliquis
Epicus afferuisset. ita rursus locutus est. Paradisus ut om-
nes scitis. nō nostra est sed grēca dīctio. Significat autē hortum
que eundē hebrei appellāt Eden. quo qdē verbo delicias signi-
ficari nemo negat. Itaq[ue] nos & hebreos secuti & grecos deli-
cias hortū noiam. qbus i[p]is natura delectari gaudereq[ue] mor-
tales nemo est q[ui] nesciat. h[oc]mōi autē & delectationē & gaudium
uno voluptatis noīe cōtineri qui negat. Is latine loqui nunq[ue] di-
dit. Nō enī ad corpus voluptatē dumtaxat sed etiā multo ma-
gis ad animū refeiri cum alijs plures. Tum Aristoteles docet:
prudentia enim ut ad Eudemū scribens ad verbū ait & virtus
et voluptas in animo sunt. Quā autē voluptatē Epicurus bono-
rum finē statuerit vel affirmare vel inzēre nō presentis neq[ue]
temporis nec loci. Sed voluptate cōtineri vītimū illud humanū

CONVIVIORVM. F. PHILELPHI

bonum quo pfructuri sunt q̄ reuūiscent in deo. Nō crediderim
solum ip̄ se sed alijs credendū tenēdumq; conuicterim/ nā in di-
uina illa essentia cōtēplanda sci enda intellīgēda, nō anim⁹ mo-
do noster mirabiliter gaudebit. sed corp⁹ quoq; icredibili sua-
uitate pfusum gesti et acq; exultabit. Q uē vbi Thebaldus sum-
ma tum omnium attentione exposuisset iam tempus est inqnit
Tertius Corradine vt quod de Chaldaica philosophia diciturū
te proposueras tandem si videſ corā efferas. Faciam inquit Cor-
radinus modo cures pauonem. hīc ne inter loquendum putre-
scat: At quonam modo putresceret inter loquendū cū & coctus sit
& putrescere nesciat natura. Ad idcirco vereor inquit corradin⁹
quoniā & coctus est & prope modum pullus ac pīguis & ita cō-
ditus ex Xerze quopiam dign⁹ videri queat. Et si tocaris Cor-
radine Triulcius subdidit quippe qui cibi sīs paufissimi. nolim
tamen existimes vnam esse istūsmodi nobis artem. Sūt enim
paratē plures que tempesiue apponentur ac deinceps. Hic ille
Sciebam istud quidem. Itaq; mecum institueram fetuare pauo-
nem integrum quo tacito animi iudicio dānares consilium tuū
qui tanq; Gnatones aliquos fuisse Phormiōesue habiturus cō-
uiuas. tam multa tamvaria tam exquisita pararis in cena homi-
nibus presertim familiaribus tuisq; amantissimis. Itaq; te So-
craē aut Pythagoram post hac nobiscū Malim q; aut Lucullū ac
etiam Masinissam geras. Sed hęc haec tenus/redeo ad Chalde-
os hī se omniū antiquissimos volūt qui de maximis & incogni-
tis rebus philosophari ceperunt. Afferuntq; Prometheum qui-
cum de vniuersa natura vt iliter pulcherrimeq; differuerit: tum
de homini's ac flaminī's creatiōe pīmus veritatem inuenierit.
planetis diuinitate tribuit: quorum duos bonorum vocant
autores: & maiorem item duos. Trīs vero qui medijs sint atq;
co: imune s. Etatem omniem in philosophando consumunt diui-
go cultui vehementer intenti. Astrorumq; peritissimi. per diui-
randi artes/res futuras & sacrificando p̄dīcunt & expiando
ncantationibus que quibuldan remēdia p̄bent malorū eū
lorum adipiscendorumq; honorum. Augurijque & somnij
& prodigiij atque omni monstrorum generis vim atque sc̄eti
im tenet omnē. At qui ostiārum viētiārumque noticiam eam

LIBER SECUNDVS

habent quam qui oium exactissime. Quę quidē omnia eo facilis
us consequunt̄ q̄ vel Gr̄ci vel nostri vel barbari quo nō quosli-
bet (& vulgo fieri videntur) sed patētes q̄ successionē doctores
habent. Vacui prorsus reliquias ministeris. Itaq̄ rerū illustriū
optimarūq̄ disciplinas veluti cū lacte bibentes affatim habi-
tum firmissimū sibi cōparāt atq̄ pulcherrimū. Q uod vt effici-
ant tū etatis oportunitas tū diuturnitas pseueranti acq̄ discen-
di non difficile p̄st̄at. Preterea mundum sempiternū putat qui
neq̄ ortū principiō habuerit nec finē habitur⁹ sit ad postremū
huius aut̄ & ordinem & dispositionē diuinā quadam puidētiā
constiſſe. Ac nunc etiā quecūq̄ in celo fiunt nō casu aliquo⁹ aut̄
vltro effici sed statuto quoddā incōmutabili iudicio eoq̄ diui-
no. Et quoniā diuturnas ad modū astrorū obſeruatiōes fecerit
eorūq̄ ſingillatim & motionē & vim inter oīs mortales egre-
gie tenent. nimis futura plura prediſunt hominib⁹ Quippe
aut̄ astra illa errantia quos planetas gr̄ci & ipsi. Ermentis. vo-
cant̄ maxime dicunt esse & ſpeculationis & motus potiſſimūq̄
Saturnū. Solem vero plurimū antecellere qui & plurima & ma-
xima multo ante ſignificet. Sed illos quinq̄ planetas Saturnū
Martem Venerem Mercuriū Iouē & nominari. Ermentis. hoc
est interpretes quoniā ex alijs astris que tum minime errat tū
certum ſeruant ſtatutum meatum / ſola hēc meatu proprio ſuo-
q̄ vtentia res futuras oſtendit ac deorū mentē interpretantur
hominib⁹. Alia enim ortu alia occaſu alia colore hi planetē p̄
nunciant diligenter aduertere volentib⁹. Interdum enim ven-
torum vim eos oſtendere: nonnunq̄ imbirium & eſtum vehemē-
tiā. Quandoq̄ vero cometarū aduentus eorumque effectus
ſoli p̄terea luneque defectus. Et tū terremotus cum omniis
vniuersi mundi imminentes caſus auque euētus: qui nō genti-
bus & locis ſoluſ. ſed regib⁹ quoque priuatisque hominib⁹ ai-
prodeſſe aut obesse poſſint. Quātū videor intelligere ſuridēs
Thebaldus inquit si Poggius bāblio quēpiā Chaldeum con-
ſuluſſet multo anteq̄ pepiſſet Vagia ſcire potuſſet ſemi muli
infantē futurū ſibi. Tū Axeretus. ii Thaletis iſtus tui ſep-
tia vera eſt nullo erat opus Chaldeo. quādoquidem Vaggi
ſa noſſet qui ſuppleuerat viçem ſcurę. Tū Corradinus P.

CONVIVIORVM .F.PHILELPHI

baliones mihi queso scurrasq; omitte. Et que tā sepe cōipi attē
dite aut me referam ad pauonē. Quin perge inquit Guarneri⁹
meminerisq; eam esse cōiuīj vel naturā vel cōsuetudinem vt
interdum valere etiā liceat. Quare si Thebaldus in Ethrūriā
ad terrā nouam vñq; tam breui momēto se substulerit nō quan-
doquidem eadem celeritate reuolauit ad mensam. Ut libet in-
quit ergo Corradinus. Redeo ad planetas de qbus erat sermo
Sub horum cursum sidera trīginta Chaldei dicitū esse posita:
quos appellāt consiliarios deos, quorū quindecim eos intueri
locos qui sunt super teriā. relig vero quindecim astra res simul
humanas & q; in celo sunt considerare/dieb⁹ autē decē mitti ea
q; sursum sunt ad ea q; deorsum: & q; deorsum ad ea que sunt sur-
sum: quasi vnū astrorū nunciū: habere eq; stellas ipsas huiusmo-
di īmpetu definitū sempiternoq; circuitu cōstitutū atq; firmaz-
cū. Deos autē quibus vis principatusq; sit duodecim numero eē
dīcunt, quibus singulis singulos menses tribuūt. Per hos autē
(quibus singillatim singula indūt animaliū nomina) meare so-
lem ac lunā & quinq; errantia sidera. Fteni solem anno ppriū
absoluere circuitū/ at lunam peruadere suum ambitū mēle. Sed
planetas singulos singulis ac pprijs vti cursorib; eadēq; & mu-
tatas & varias habere celeritates partitaq; tempora. Quę qui
de astra valere plurimū vel ad bonū vel ad malū hominū, horū
& ratione & experientiā docent. Atqui p; horū tum naturā tum
aspectum maxime noscere humanos: casus profitent;. Itaq; nō
nullis regibus q; his postea accidissent predixere. Sicut Alexā-
dro regi Macedonū & iis que post Alexandru deinceps regna-
rent. Et Antigono Seleuco Nicatori quin etiā priuatis homi-
nibus que fore pdixerint ita in his veri inueniūtur vt supra ho-
mines admirationi sint. Sed post Zodaicū circuitū stellas quat-
tor ac viginti feligunt quarum duodecim ad meridiem posi-
tas dicunt. Et harū que apparent duodecim: vniūs numerant &
duodecim eas mortuis q; non vident;. Has autem rerū vniuer-
sūm iudices appellant. Inferius vero antedictis omnib; lunā
terea ferri dicunt, & terre ppinq; quoniam breuis sit
& propter tēporis curriūlū: nō quia vehementius feratur sed
breuiore ut amur circulo. Quod autē lucem alienā habet

LIBFR SECUNDVS.

quodq; eius defecit in causa est terra vmbra minime a græcis
discrepat. hoc est quod idē græci sequuti tradūt: sed de solis de-
ficiibus non tam audacter verba faciunt. Terram aut̄ suis quic-
cauam. Aliasq; permultas ac probabiles rationes adducunt.
Et de ipsa terra & de aliis rebus q; in mundo sunt. Verū nesim
in dicendo prolixior cum in omni philosophia tum in Astrolo-
gia ceteris omnibus prestitis Chaldeos & alijs antea multi &
nouissime Abraā cōfirmavit: qui litteras omuiū primus repit
& cum' alios plures tum egyptios illos ornauit astronomi amq;
docuit: & alia qaçq; digna memoratu de egyptijs prēdicantur
eorum fuisse Abraam apud illos auctorē cōstat: itaq; ab illis vs
que vtebanſ vitę mortuimq; institutis quibus Chaldeos dedice-
rant. Quare nō est mirandū si plato philosophie (qua gentili-
tas vſa est) deus quidā: & de mudi creatione & de diuina essen-
tia egyptios sequutus diuinitus est locutus: quandoquidem ea
ex Abrae Mosique fontibus prīcipio manassent. Nam eos ge-
nere fuisse Chaldeos contradicit nemo. Que vbi cū omniū at-
tentione & iocunditate locutus est. Quid aīs inquit Franchin
Num censes v̄los esse ex omni omniū genere: q; non mō Chal-
deis sit anteponendi sed v̄lo cum illis disciplinarū genere cō-
parandi: Nempe inquit Franchinus mira sunt que de philo-
sophiē inuentione singillatim disseruistis: certi autem nihil au-
dio. Nec esse dubitandum putem Corradine (si rem tantam rā-
que mirabilem humānē inuentioni dāndam velimue-
sentire oportere qui tuos Chaldeos predicant. Et cui
potissimū partē ferrer: rationib; niteret nō vulgarib;
cōtemnēdis. Verum qui ausim qui q; affirmare quod P. Iāo.
ximus ille philosophus dubitarit: diuino certe munere vel;
ait Cicerō inuentione philosophiam mortalib; datum reo
pulcher rimam profecto rem necessariam: salutare. Quid enti-
aut pulchrius aut admirabilius q; rerum causas totamque
ra q; diligentissime ingreditur penitus p. picere & rācide &
liter explicare. Quod tam necessarium tā ope

CONVIVIORVM. F. PHILELPHI

di rōnem q̄ cōsequentiū & repugnatiū rex iudiciū veritatēq; te
nere: Quid porro tā salutare tā fructifera generi humano q̄ liq
do intelligere qd expetēdū in vita: quidue fugiendū sit Et ne si
longior q̄ oportet: seu actiōes homīm siue contēplationes inspici
as nihil magnū:nihil laude dignū reperias qd nō philosophia
īp̄a pepit. hāc quos phisicos vocat. hāc mathematici. hāc theo
logi parentē habēt. Quis vero aut rē publicā aut familiā āt se
ipsum instituat nisi hui⁹ prius instituti sancissimisq; pceptis
audierit. Itaq; non iniuria maxime oēs & florentissime naōes
de huiusce tā exhibiē tamq; diuinę rei auctore cōtendūt. de q̄
ipsa tamē siquid haberet certius castellio me⁹ quod sui vel tria
rij vel subsidiarij milites pepissent. faceret phumanę si id quo
q̄ nos latere nolle. Tū Guarneri⁹ quasi hēc tibiviro eruditissi
mo & optimo incognita sīnt qui preter Christianā philosophiā
philosophicum esse nihil duci⁹. Tū ille perge obsecro nā initū
placet. Dicā sane quod in re est. Nā in huncq; locū non tā qd
mīhi q̄d alijs videretur sum elocutus. Verū ne quis me fortas
sis accuset ineptitudini⁹ illud nos primū admonitos veli opor
tere me in dicendo aliquāto esse longiore. Nā & refellendē sūt
nonnullę vetustę gentilitatis opiniones. & q̄ verissima eē puto
suo quadam ordine atq; serie explicanda. Hic ad Arasmum re
spiciens Corradinus denuo inquit nobis Arasme cenandū est.
proinde quid tibi curandum sit vide. Nam Guarneri⁹ vt est om
ni per politus urbanitate rursus quantā auguro rem Troianā
vt aiuntur ab ouo. Quin opportunius fortasse Guarneri fe
catus si quoniā permultū diā sunt/ disputationē
nem in diēm posterū distuleris. Cras em̄ cenaturi su
cis apud Andreā biragū hominē gratiosum & perhūa
inter futuros etiam audio Franciscum Barbuarum
Si cōnium Gilinum viros prestantis & eruditos. Prudenter
attatur Corradinus guarneri. Lancelotus exceptit. Nam Io
annes Ferufinus cū mane quedā nostrarā mēcū vt solet cōmē
tūtū fecit interloque idū postridie cenaturū fese apud An
biragum simul cū reliquis collegis Christophoro Velati
scimboldo. Quare illuc si voles longe commo
dū. Nunc si videtur potes paucis quę post inuē

LIBER SECUNDVS.

tionem philosophiæ dicenda restabant vel expedire vel ad Bis-
tagianum item conuiuū rei scere. Vtrumq; inquit Guarneri
us mea sententia faciēdū est. Nam siquid fuerit quod minus o-
tino expeditum videatur sicut forte videbitur idem queretur
postridie inter cenādū Nō enim parua res ē philosophiā nō
trita: nō vulgaris: sed q̄ de celo descenderit inter paucissimosq;
confederit: Nam minime se dignatur quovis hospicio. mentes
prauas & impudicas aspernatur philosophiā. Etenim quę sua
presentia bonos facit: malis vti nullo pacto possit: & vt omittā
ali a fere infinita: qui huic sese olim familiarius dedidisset sapi-
entię sibi nomen vendicarunt. Fiuimodi claruisse proditur.
Thales milesius q̄ primus inter eos septem qui sunt sapien-
tes cognominati: animorum immortalitatem affirmavit/ solis
defectus: aequinoxiq; inuenierit. Solon Salaminius qui & athe-
niensibus leges tulit. tantaque fuit integritate/ tanta grauita-
te/ tanta animi magnitudine vt Pisistratus tyranus eum eque
veteretur atque, pertimesceret. Chilō Lacedemonius qui eo se
ephorum designatum diceret: quoniā iniurias ppeti sciret.
Pythagoras mithileneus apud quę venia vltioni & varij ligni hoc
est legis principatus/ reliquis omnibus prestaret imperijs. B
as prienēsis cuius singulari illustrique prudētia Alyattes belli
cosifissimus rex Lydotum: iam prope modum vīctor vīctus siti.
Cleobulus lindius cuius nescias animi ne an corporis & robur
& dignitatē quibus facile mortalib; cūctis anteiret magis
admireris. Periander chorinthius cuius vel prudentiam vel iu-
sticiā cum alijs multi. tum Arion methimne⁹ cum seculorum o-
niū admiratiōe expertus est hi enim sunt quos septem Gr̄
sapientes & gr̄ca & latina decantat historia. At ego
celotus alios quoque fuisse intelligo qui sapientiæ cognomei
eum apud gr̄cos meruerint: Nam & Anacharsin illum scitai
cuius modo meminit Aloysius & Mysonem cheneum & Phe-
recidem syrium et Epimenidem cretensem & Pisistratum:
sum sapientię titulis decorauit antiquitas Q̄ intimo si-
tius repetēda sit & Homerum & I⁹ esiodum & his
quiores. Orpheū Linum Museū in sapientes app-
amus. Sed has tot philosophorum scolas atque

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI.

quit Muzantis e quibus principijs manasse dixerim⁹. Queris
rem sane Guamerius inquit. nequaq; fortassis inutilem p̄fertim
ijs qui qui se philosophos vel fore vel etiā esse volūt. Quid em⁹
absurdius q̄ eius rei principiū ignorare: cuius aut scientiā aut
familiaritatē aliquid profiteat? Nec mea sententia satis ē ma-
gna quadā ingenij excellentijs vi pollere nisi prestans ad eam
eruditio doctrinaq; acceſſerit. Itaq; varia ac multa nō disce-
ndunt solum sed etiā ediscēda sunt. Quare ut ad ista q̄ tempestive
abſte querunt ppius accedā duo iter philosophos philosophie
principia celebrant Ionicū qd habet Thalete auctorē. Et Italī
cum qd Pythagoram: nō philosophi solum nomine sed ipsa quo
q̄ sapientiē familiaritate atq; hospitio cunctis mortalib⁹ ante
ponit. Is auditio Pherecyde lyrio primū: deinde Hermodamō
te Chreophili: postero oībusq; & grēcīs & barbaroīs Vibib⁹ pa-
grati s Ad hēc Egyptiorū Chaldeorūq; sacerdotū ac magorū
familiaritate vſus: tandem post lustratas extremas terrarū regio-
nes relicta patria Samo quā Holocratis tyrānide oppressā of-
federat in italiā traiicit incoluitq; Crotona: vbi adeo ei⁹ nomē
circūquaq; emicuit ut ad trecētos auditores haberet: & tāq; p
numine quodā colereſ / tāta erat viri auctoritas: tantū grauitas
quā ſibi ex lōgiā illa ac diuerſa pegrinatōe circa sapientiē p-
ſtantia & laudē cōpararat. Is certe vir Pithagoras fuit de cui⁹
illustri ſūmaq; prudētia multo verius q̄ de Vlyſſe(. nescio quo)
diceret homerus qui ſpiā. Callēte dīc musavirū qui mœnia tro-
ye Post euera ſacre multūq; diuq; pererrans. Et mētes hoīum
victor⁹ nouit & vrbes: At qui Pythagorā idcirco Italice philo-
nie p̄cipē tradūt qñ in italiā magna ex parte & tpe philo-
nie & ſuę discipline eorūq; decretor⁹ q̄ ab Theoclea fo-
rētū dicerat ſcītiā philosophis reddidit huic ſuccēſſit Te-
miges fili⁹ q̄ docuit Xenophanē colophoniū: cui⁹ auditor Par-
thenides eleates duos habuit p̄claros auditores eosq; ſuccēſſ-
tēs Empedocle Agrigētinū p̄ dicēdi pitia tradit iueniſſe. Et
nē elate ſuę diſperendi facultatis auctorē volūt. at Leu-
p̄tior qui Zenonē ipſum audierat. Seu Elates is itē
hēdūtis ut quā prodibere ſiue etiā ſecūdū alios
Democritū abderitēm q̄ cum plures diſcipulos

LIBER SECUNDVS

habuerit illos tñ nobiliores. Nauphanē & nauecidē quos Epī
curus athenensis doctores habuit. Itaque philosophia italica
sui s delectatus institutis se nonq̄ secte auctore p̄buit q̄ summū
bonū in ea posuerit voluptate q̄ totius egritudinis p̄ animi rō
ne expers eēt. Sed alterū illud philosophiq̄ p̄cipiū eo dictū Io
nicū qm̄ qd̄ mō meminerā Thaletē milesium p̄cipē habuerit
sue mirabilis sapiētē vsus doctore p̄ter sacerdotes Egyptio
rū. auditorē habuit eundēque successorē Anaximandru milesi
um qui horologia primus creditur inuenisse. Cuius deinceps
discipulus Anaximenes milesius docuit Anaxagorā Clazome
niū; huic successit Archelaus physicus & ipse milesius q̄ & iū
successor Socrates Sophronisci filius q̄ de motibus disciplinā
vel introduxit primus vel ynus ex superioribus omnibus ma
iorē i modū anxit atque illustravit. discipulos habuit ad modū
multos. Sed illos certe primarios Platonē Antisthenē Aristip
pum. Et em Aristippus q̄ sensus voluptatē statuisset esse bono
rū omniū maximū patria Cīnere⁹ filiam habuit paternę disci
plinę doctissimā nomine Aretā q̄ filium docuit Aristippum tu
niorē qui ex doctrina materna cognomentum adeptus appell
latus est Metrodidas. hūc audiuit Theodor⁹ qui qm̄ de deo
male sentiret. Atheus primo deinde Theus dīct⁹ est cui is suc
cessit. Antipater qui Epitimedē Cīrenaicum erudituit. Huius
aut discipulus Parabetes & auditorem habuit & successorem
Hegesiā illū qui a mortis suauū quam plēisquevi dīcendi p̄
serat Pisithanatus vulgo vocatus est Postremus vero Cyrena
ce huius secte fuit ipsius Hegesie auditor Aniceris libvs q̄
Platonē liberavit & seruiture. At Antisthenes at' n̄. nsis q̄
ex oratore philosophus fuit cognominat⁹ est pri
ticus deinde Cynicus: ita dīctus aut a Gymnasio cīnosargi vi
versabatur docens aut. Apotu chīos. Hoc est a cane quo
qui Cynici sunt appellati vel essent in cauillando astig
mordaces: vel ppter licentiam & obscenitatē se
quāpiā impudētiā rep̄sentarēt: aut etiā quia n̄.

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI

adularenſ. hoc eſt aſſentareñ blandireñ veſeſed & verbo poti⁹
& vultu / & omniſ corporiſ motu inuaderēt: appellaſet: accuſa-
rent: vituparēt. Hic Muzanus, ad Torrelli filiū aſpiciēs. Quid
faciſ inquit puer? Audiſ blandiri: aſſentari: adulari: nec qd ea
inter ſe diſferat queriſ? An hec forſitam diſiſiſt? Tu puer mi-
ro quodā, ſed libero tamē pudore affectuſ diſiſiſe inquit Mu-
zanus videor ſed non edidiſiſe. Itaq; rogo te vt iſtiuſmodi ver-
borum diſferētias doceas Aſſentari inquit Muzanus in verbis
eſt, ſed blandiri in verbis & rebus cū aut diſiſim⁹ aut faciūm
quiq; preter animi ſententiā placendi ſtudio: id quod fraude ca-
rere nō pōt. Adulari vero qd grec⁹. Seniñ dicit poſitū eſt in fi-
cto quodā & iſimulato vultu ac geſtu corporiſ / diſtū quaſi adu-
rari ab cauda quā greci vocant. Vran. Nā canes cū cibī qui p
iām veluti poſcunt motu alludētiſ caudē adulan̄ Nō ſolū igi⁹
Cynici quoſ Guarnerius memoriter & ſapiēter memorat nō
aſſentabanti: ſed ne adulabātūr quidē: itaq; omni a blāditiarū
genere vacāteſ: aperto marte (vt aiūt) in iephendendi flagitijs
aciē pdibāt: quale videm⁹ fuſſe Sinopeū Diogenē ipſi⁹ Antis
ſtheniſ diſcipulū atq; ſucceſſore qui caniſ cognomenū nō mo-
do aspernatus non eſt. ſed & ſecutus & viſus vocatus eſt enī Cy-
on. Nam qui hunc audierat Chrates theban⁹ & Cratetiſ fami-
liariſ Zeno ab quo deinde Stoici Zenoniſ ſunt appellati: nam
Stoicos eq; diſtos ferūt qm̄ in porticū queſ. Stoa. noiaſtūr / & con-
uenire & diſſerere ſolerent: duoc⁹ reliqui tū Cratetiſ Zenoniſ
q; auditor Cleaſtes Caſſius: tū huius ſucessor Crisippus Sole⁹
verbis parcebañt impuro nemini: quoq; qdem ſapienſiſimorū
g; aaiſſimorūq; hominū ſi noſtriſ téporib⁹ eēt copia: vberem
me ac luxurianteſ haberent ſegetem: quam vel caperent vel
ciderent. Que enim per immortale deum noſtriſ ſeclis igno-
ſa facin. a. & flagitia que nequitiq; pudet me profectio etatis
adſtre quan. eliferum adeo atq; erubescendum fatum inuafe-
t. Verum quāri hec & lamentari facilius liſeat q; corrigeſe.
ai ego impudentius lapsus ſum: nescio quomō qui iā ad cal-
z. viat Guarneſtū pedetim. Sed te obſcero ut ignoſcas
q;. Nā dū huic puerō pdeſſe cupio q; ēt Stoicoſ
aoi b⁹ philoſophiſ obſeruo in vitijs caſtiq; adiſ

LIBER SECUNDVS.

mos eē: tuā sūniām veluti cōfirmās. referre volui. Itaq; pge qd̄
cepas At ille nō mō inqt Muzāe nō es ineptus/ sed apte es oīa
pulchreq; locutus. Fecisti aut̄ amicissime/ q laboris partē in
hac sectarū cōmemoratōe tibi vltro desūpseris phumaneq; fe-
ceris. si quē reliqua sunt vel eadē breuitate pcurreris. Hic Mu-
zarus q̄ tibi puincia vir optie expetisti eā vt absolutissime ob-
eas tuę cōstatię est eruditioisq; singularis. Nā ego ad audiēdū
me parauī Tū Guarnerius postrem⁹ successor iquit disciplinæ
Stoicę fuitis Crisippus cuius Muzanus meminit At stoici du-
cebant in bonis nihil pr̄ter animivirtutem. Q d̄ eīn honestum
esset id nedum summū sed etiā solū bonū existimabant. Nā cæ
tera q̄ vel corporis vel fortune habent in p̄cōio: ea non b̄ea
sed alij cōmoda/ alij plata/ alij indifferētia noīabant. Cynici
aut̄ & stoici iidem fuere. Etem⁹ nihilo inter se differre visi sūt
nisi quod vrbaniore quadā Stoici qui a Zenone cēperūt & po-
litiore orōne sunt v̄si. Nā superiores Crates. Diogenes. Antiz-
thenes simplicius ad veritatē sunt apertiusq; locuti. Plato ve-
ro Atheniensis primus fuit/ qui academicus dictus est/ ab aca-
demia in qua versari docereq; cōsuevit. Fuit aut̄ academia ex
tribus gymnasiiis Athenarū vnū. Reliqua eīn duo & Lyciū fue-
runt & Cynosarges: pr̄scis aut̄ temporib⁹. nō accademā sed
ecademiā nominatā tradūt ab Ecademo quodā heroe q̄ eius-
modi palustrę gymnasii in suburbij s̄ dicarat. Plato igīt cui no-
mē fuit Aristocrati. Nā Plato ē appellat⁹. at a pectoris latitudi-
ne aut q̄ a lata orōne copiosaq; vtereſt academia ſor̄ princeps cū
mentis humānę imbecilitatē intueret existimauit nihil eē orō-
nino affirmandū/ cū veritas non mortalib⁹ fed ſoli numini no-
ta fit. Itaq; in cōtrarias partes differens putabat hoc nacto
pxime poſſe ad veritatē accedere. de ſummo homi
pliciter eſt locutus. Nam ciuile bonū tripartitum &
mū in animo: medium in corpore: minimū in f-
tripli ci gñē bonor̄ felicitatē actiua qua viuimus in
ciuili conſtarē existimauit: & ſi vel affirmar̄ e non e-
cretū discipline quā tuebāt omnino ausus fed fel-
tēpliua in ſola virtute animi co illocauit. huic ſi
philosopho Speusipp⁹ ſucceddit. Spei

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI.

ti Polemon: huic Cratōr: Cratōrī Crates Atheniēsis: sed Crates successorem habuit Arcessilaū qui mediæ academiæ auctor fuit. Nā qui Arcessilaum antecesserunt veteres sunt ab posteris academici appellati: deinde successit Lacydes quē deinde Euāder phoreus fecut⁹ est. Post quē successionē gradatim sigillatim quae exceperunt Damon leunteus Moschiō Euande atheniensis Hegesim⁹: cuius auditor Carneades Philocomi filius quā nouā academiā vocant primus introduxit: hūiū familiaris ac successor Clithomach⁹ fuisse phibetur q̄ Asdrubal appellatus. Armadam docuit Academicoꝝ vltimū. nā Aristoteles Stagirites qui diu ac multū platonē audierat maluit se sui similē q̄ platoris. Quare nō Academicus sed Peripatetic⁹ est cognominatus: vel ab eo qui erat ortus in Licie. Tu Peripagu. vbi cum di scipulis philosophatur vel quoniam ambulente Alexandro ob morbum quo tenebatur vna cum eo Aristoteles doctor ambulare id enim est Peripagin. cogebatur. hic & si plurimū dissenti te a Platone suo videri plerūq; solet: si quis tamen quē dicuntur diligentius pensaret inueniet profecto quod & porphirius docet & Boetius confirmat: ijs in rebus maxime cū Platone Aristotelem cōuenire vbi maxime videbat verbis sentire cōtraria Itaq; idem sensit & de tripli illo honorū gradu & de ipsa feli citate quod Platonem aduerterat. Sed quod ille opinari se hic scire p̄fitebat: Scōle autem successorēnū habuit Tyrtaenum Eresiū quē Aristoteles ppter elocutionis qua vtebat bonitatē Euphrastum. Imo: deinde Theophrastū quasi diuino quodā & sicut eloquio nō erat. Et hec sunt quidē vt arbitrio primarie phis iosophor⁹ secte atq; maxime: q̄ latām ac secundam viris doctis simis & sciendi & differendi copiā pr̄bent: qq; alij sunt qui nō lectas fuisse affirmant. Nā Varro multo eas magis artitus est de quibus oībus si Videbitur dicetur Fiet sane quod mōnes īquit Lancelotus lōge ac Mēlius. nunc em̄ satiis multa commentati sum⁹ quis magnificiç domini exhibitori Tristis: no simus fortasse nostro pliōtore sermōe festiores: nost ratum confabulationū finis esto nos interuentu suo ad curandē valis

LIBER SECUNDVS

Cudini s rationem hortetur. Mihi ne inquit ille molestiores : di-
cā apte qd sentio. Cūq̄ esset dicturus interpollat hīc idē Tubi-
cen. Quod nā inquiens Lancelote dñm nobis Arasmus exhib-
buit. Cupio em̄ nos singulos dominos quo vestris egofret⁹ do-
minijs me tandem ab inopia vēdicē Tū Lancelotus surridēs Re-
sponde tu inquit puer (nā ad Torrelli filiū se cōuerterat) huic
Tubicini de domino: Quid aliud inquit ille respondeā: q̄ quod
ex optimis grāmaticis audiui qui dñm dicūt significare & illū
cui seruit & qui mulierū amoribus studet & maritū i pm pter-
pellati. Ex qbus cōiuia appellari domina cū alij plures teste-
adduci poslunt. Tū Lucilius satyrus q ait primū dominia
fodalitia oīa tollant. Iure inquit Tubicen dolerem si solus ipse
lati nē loqui nescirē. Sed qui's non dominīū p dñatu & dñatiōe
dūtaxat surpat vulgo. Verū tñ si mihi vos istiusmodi quoq̄ do-
minos quotidie p̄siteritis nihil erit qd inopīā grauē putē. Sed
tu interīm Arasine vir magnifice loquere apte qd p̄posueras.
Nos em̄ ambim⁹ qñquidē & ppulchre cēnauimus: & nostra tibi
opera in presentia opus nō est: Itaq̄ Arasmus exilarata facie
ita rursus loqu⁹ est. Dilexerā ego semp ante philosophos q̄
pe quos & equos quosdā & bonos viros opinarer. Nunc aut &
amos qdem ilios & colo: In eāq̄ sententiā adducor vt a philoz
sophiq̄ omnino sit exps/ eū vix hominē credam. Nam qui min⁹
excolit eam partē qua hō sit: is mihi nō multū a pecude quapiā
differre videat. Mens em̄ est qua ceteris animātib⁹ p̄stamus
musq̄ dei similes. hanc aut̄ solis notā eē philotrophis: & si pri-
usq̄ in istum sermonē delaberemī meū ipse existimabā Na-
tū ita mihi video intelligere vt ea q̄ oculis ce. non
permulta illa & varia & grauissima q̄ e fini philo-
sophiū sine magna p̄tractiōe philosophos: q̄ in r
cōtemplandoq̄ versant tā apte/tā copiose:
potuissentis: obseruandā igit̄ rōnem: collēda:
sophiū & cōsuetudinē familiaritatēq̄ censeo
lo atq̄ securō animo esse possimus / & cū
piterna illa felicitate & beatitudine
vellē mihi liceret quā sēpi timet.

CONVIVIORVM.F.PHILELPHI

dine suauissimisque moribus: quibus sum hodie mififice
etat⁹. At licebit inquit Axeret⁹: licebit inquam tibi Trulci i*m*
manissime semper cum voles/nos modo coniuas vel accersas
vel admittas. Que reliqua sunt postridie auditurus ad Biragū
accedito: Miraberis enim multa & gaudebis. Interea autem
vale Quod itidem omnes vbi honorifice dixissent respondis-
setque Arasin⁹ pro dignitate comiter ac iocude discellum est.

Telos.

IN TOTO MUNDO LEX HABITAT CUM
GUBERNAT.

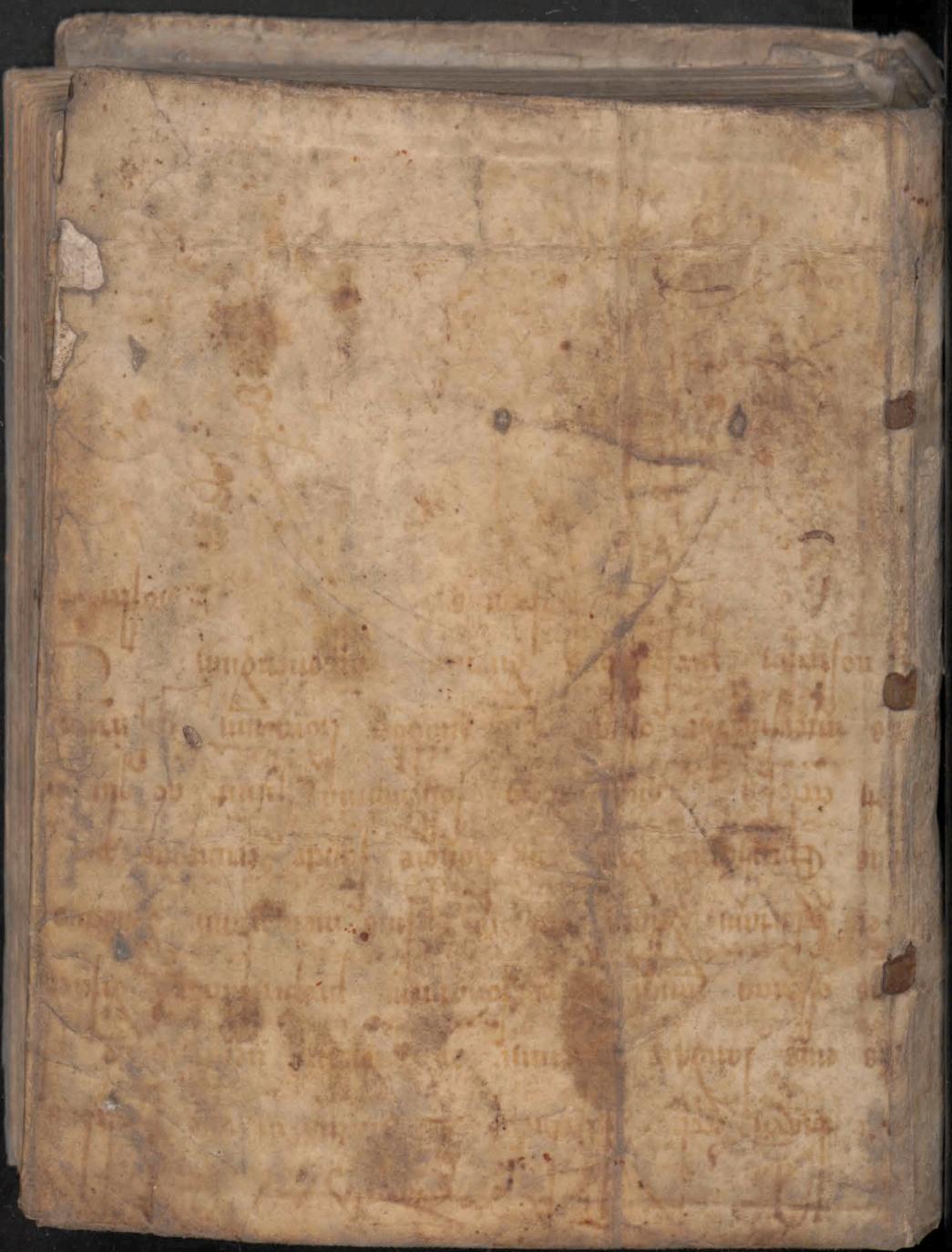
Astasis aut ferrum est qui non pu-
nicter ardet.

Ximna sunt finita, res infinita, id
nomen pluri significat.

Opertet donec item credere.
Betti est cuncte ex eo quod eorum in munere
utinam recte ducuntur ut ipsi & yescuantes
gates tenuerit. Et si in eis plementi
modo natus, velut ut quoniam septentris filii
Plato in Euthyphoro.
Hoc enim vero modo vere ambo non operi
potest inveniri. Pericula efficit ut tamara
item in aliis deinceps impedita perfringit circum
Hilpt. In aliis partibus nec & deponit inter opem
Quia si in eis bona clavis sit adiutoria est.

inveni
lascivus
exclusus
frumentorum

O
aliqua
lascivus
exclusus
frumentorum
Den
dii
aliqua

جعفر

جعفر